ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Акція

Стартував «Ярмарок вакансій–2023»

▶ СТОР. 4

Офіційне друковане видання
Верховної Ради України

Закон України «Про державне регулювання генетично–інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції»

▶ СТОР. 15—21

Культура

На малюнках — увесь біль війни

▶ СТОР. 26

№ 187 (8204) СУБОТА, 16 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

У столиці відкрили польовий офіс Міжнародного кримінального суду

У четвер, 14 вересня, у Києві відкрили польовий офіс Міжнародного кримінального суду (МКС). Він став найбільшим представництвом цієї організації за межами Гааги. Про це повідомив під час брифінгу Генеральний прокурор України Андрій Костін. Він заявив, що відкрито «нову главу нашої співпраці».

▶ СТОР. 25

Експорт зерна доцільно відновити

У Міністерстві закордонних справ нагадали, що 15 вересня сплив термін дії заборон Єврокомісії на імпорт українських зернових до держав-членів ЄС. «Україна розраховує, що після цієї дати європейська сторона скасує будь-які обмеження на українську сільськогосподарську продукцію. Такий крок дозволить припинити порушення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також принципів і норм Єдиного ринку ЄС», — йдеться у коментарі зовнішньополітичного відомства.

▶ СТОР. 25

Кожна атака на наші порти — удар по продовольчій безпеці

Унаслідок атак росії на українські порти з 18 липня пошкоджено та частково знищено 105 об'єктів інфраструктури. У результаті ударів по гаванях Дунайського кластеру та блокування морських шляхів постачання зернових вантажів до країн Азії, Африки та Європи, за інформацією віце-прем'єра з відновлення України — міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Олександра Кубракова, скорочено майже на три мільйони тонн на місяць.

Утім, попри намагання агресора знизити експортний потенціал порти Дунайського кластеру продовжують працювати. Адже наразі це єдиний водний шлях для нашого агроекспорту. Якщо не захистити його потужними системами протиповітряної оборони, наголошує Олександр Кубраков, то наслідки будуть ще загрозливішими.

▶ СТОР. 3

Андріївку звільнено!

Фото зі сторінки 3-ї окремої штурмової бригади у Фейсбуці.

3-тя окрема штурмова бригада знищила 72-гу окрему мотострілецьку бригаду рф і звільнила Андріївку Донецької області.

«У результаті блискавичної операції російський гарнізон Андріївки був оточений, відрізаний від основних сил та знищений. За дві доби 3-тя окрема штурмова бригада ліквідувала начальника бригадної розвідки ворога, трьох комбатів, майже всю піхоту 72-ї бригади разом з офіцерами і значною кількістю техніки», — повідомили в командуванні 3-ї ОШБр.

Наразі бої тривають, українські підрозділи продовжують закріплюватися на нових позиціях.

«Взяття та утримання Андріївки — наш шлях до прориву на правому фланзі від Бахмута і ключ до успіху всього подальшого наступу. За результати цих боїв ми платимо високу ціну. І за кров кожного нашого бійця буде відплачено тільки кров'ю», — підсумували військові.

На знімку: український наступ в обличчях бійців Третьої штурмової. Світлини з військовими 2-го механізованого батальйону бригади в районі Бахмута.

ПОДІЇ

Тепловізорні приціли і відеокамера бійцям

Чотири тепловізорні приціли передали прикарпатці бійцям 102-ї окремої бригади Сил Тероборони ЗСУ. На техніку виділили із обласного бюджету 566 тисяч гривень.

«Такі пристрої дають змогу виявляти противника в автоматичному режимі в холодну пору року та темної пори доби, — сказала під час передачі техніки голова Івано-Франківської ОВА Світлана Онищук. — Вони обладнані допоміжними акумуляторами та зарядними пристроями до них. Маємо нові запити від наших захисників на 10 дронів. Працюємо над тим, щоб якнайшвидше передати їх на передову».

У кожній територіальній громаді так само відгукуються на запити оборонців. Приміром, для однієї із військових частин Долинська міська рада придбала високотехнологічну відеокамеру. Техніку купили за чинною Програмою фінансування мобілізаційних заходів та оборонної роботи міськради, **дізналася наша кореспондентка Людмила СТРАЖНИК.**

Пункти незламності готують до зими

На Сумщині керівники громад та районних військових адміністрацій отримали доручення підготувати всі наявні Пункти незламності до роботи в осінньо-зимовий період. Проводяться перевірки щодо їх укомплектування усім необхідним: генераторами, інтернет-зв'язком, засобами опалення тощо.

Інспектує стан готовності обласна військова адміністрація.

На Сумщині загалом відкрито 523 Пункти незламності, з них 82 працюють у черговому режимі, **передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.**

КОРОТКО

■ На Хмельниччині на відкриття власного бізнесу для учасників бойових дій виділено 2,1 млн грн. А тринадцятеро таких осіб подали документи для участі в урядовому проєкті «Грант для ветеранів та членів їхніх сімей». Сума гранту — від 250 тис. грн до мільйона. В отримувачів коштів є пів року для запуску власної справи, **передає наш власкор Ірина КОЗАК.**

■ На підконтрольну Україні територію з тимчасово окупованого лівобережжя Херсонської області вдалося повернути ще 11 дітей. **Про це повідомили в обласній військовій адміністрації.**

■ На Полтавщині вже чотири релокованих з окупованих та прифронтових регіонів підприємства скористалися правом на часткове відшкодування їхніх витрат (до 300 тис. грн) із обласного бюджету. Таку можливість забезпечує регіональна комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023—2024 роки, **повідомляє наш власкор Василь НЕЇЖМАК.**

Голова Верховної Ради України взяв участь у засіданні Президії Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України

Засідання відбулося за головування Керівника Офісу Президента України Андрія Єрмака.

Це вже не перша зустріч у такому форматі для обговорення важливих питань відновлення та повоєнної відбудови України. Попереднього разу на порядку денному були проблеми Херсонщини, тепер — Харківщини.

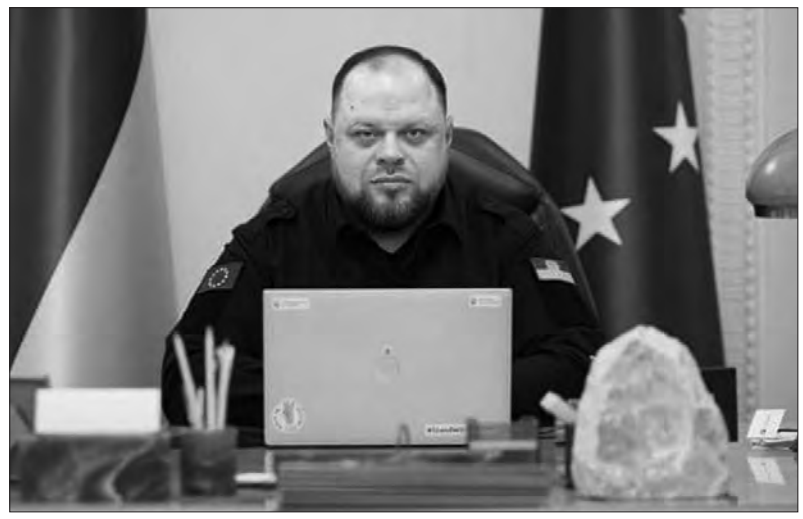

«Новий формат засідання президії Конгресу, на якому, зокрема, присутні наживо та онлайн понад 200 учасників, серед них 115 представників Харківської області, допомагає глибше зрозуміти проблематику кожного окремого регіону», — зауважив Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак.

У засіданні взяли участь також Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, члени уряду, очільники ВЦА, представники місцевого самоврядування та міжнародні партнери України.

Зі свого боку, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зазначив, що пріоритетом для влади залишається швидка відбудова. Він повідомив, що, зокрема, виділено 3,6 млрд грн на відновлення населених пунктів та інфраструктури житлового й громадського призначення на Харківщині.

«Щодня ми чуємо про намагання окупаційних військ ще більше просунутися вглиб України. Харківська область, зокрема, Куп'янськ, залишається тим місцем, де росіяни концентрують свої зусилля для прориву оборони України», — наголосив насамперед Голова Верховної Ради України.

Водночас він зазначив, що це завдає значної шкоди як населенню, яке проживає на цих територіях, так і загалом цивільній інфраструктурі регіону. «Через широкомасштабну агресію росії під загрозою опиняються базові конституційні права громадян України на освіту, охорону здоров'я, працю та соціальний захист, а подекуди — і на достатній життєвий рівень», — акцентував Руслан Стефанчук.

Спікер Парламенту України також наголосив, що, попри всі складнощі, Україна як соціальна й правова держава не вправі цього допустити, саме тому із використанням доступних засобів і механізмів необхідно продовжувати роботу задля вирішення невідкладних завдань із відновлення життєдіяльності у прифронтових регіонах.

Насамкінець Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук висловив переконання, що такий відкритий формат, як Конгрес місцевих та регіональних влад при Президентові України й безпосередня взаємодія всіх зацікавлених сторін, дасть позитивні результати.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Олександр КОРНІЄНКО: Питання якісних кадрів підштовхує до створення нових креативних підходів щодо трудових ресурсів

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко виступив із вітальним словом на «III Форумі правових реформ для громадянського суспільства: стати сильнішими під час війни».

«Символічно, що форум розпочався якраз напередодні Дня демократії. Розвиток та посилення громадянського сектору зараз — це можливість, яку важливо не втратити», — наголосив насамперед Олександр Корнієнко.

Водночас він зауважив, що залученість людей до процесів, які створюють організації громадянського суспільства, збільшилась у рази: «Це включеність й саме та інклюзія, яку завжди хотіли».

Перший віцеспікер повідомив, що за ініціативи народного депутата України, волонтера Романа Грищука у Верховної Ради України триває постійний діалог з основними волонтерськими фондами під головуванням Спікера Парламенту України Руслана Стефанчука. «Кожна зустріч закінчується реальними кроками та взаємодією з Міноборони, Нацбанком, податковою, щоби донести всі болі та прохання волонтерів», — зауважив Олександр Корнієнко, додавши, що такий формат роботи продовжуватиметься й будуть ще більші результати.

«У контексті розмови про трикутник між владою, бізнесом і громадянським суспільством дуже важливою є позиція бізнесу — як держава хотіла б закликати їх активніше долучатися до цієї взаємодії», — акцентував він.

Окрім того, Перший заступник Голови Верховної Ради України зазначив, що серед основних викликів для всієї країни — спроможності та кадровий потенціал: «Щоби люди поверталися до України. Питання якісних кадрів буде дуже гострим. Це підштовхує до створення нових креативних підходів щодо трудових ресурсів».

«Наше громадянське суспільство зараз не просто наявне, а є дуже активним і впливовим гравцем. Із 2005 року воно продемонструвало свою присутність і вплив на хід історії. Із того моменту не пам'ятаю, щоби було по-іншому», — наголосив насамкінець Олександр Корнієнко.

ДОВІДКОВО

Захід організовано за участю проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», який реалізується ICAP Єднання у партнерстві з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ).

Форум є майданчиком для всеукраїнської дискусії про прогрес у покращенні правового поля для діяльності організацій громадянського суспільства в умовах повномасштабної війни росії проти України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Роксолана ПІДЛАСА: Усі наявні фінанси у 2024 році максимально спрямовуватимуть на військові потреби

Робота над бюджетом на 2024 рік триває, і вже розглядається кілька ідей, як збільшити фінансування сфери безпеки та оборони України. Одне з головних завдань — дати поштовх вітчизняному ВПК для виробництва українських дронів, зокрема ударних, а також українських боєприпасів та ракет, які також уражатимуть цілі на території ворога.

Про це повідомила народна депутатка, голова парламентського Комітету з питань бюджету Роксолана Підласа.

«Уже є пропозиція уряду, яку я повністю підтримую, щоби переспрямувати наступного року кошти Дорожнього фонду в повному обсязі до загального фонду державного бюджету, а отже — на потреби оборони. Ми матимемо ще майже 50 мільярдів гривень додатково на Міноборони та Нацгвардію. Думаю, таке рішення на часі», — зазначила парламентарій.

За її словами, також скорочуватимуть певні інфраструктурні проєкти, у межах яких зводилися об'єкти по всій території України.

«Ідеться не про пошкоджені чи зруйновані об'єкти, на які обов'язково буде фінансування у 2024 році, а ті об'єкти, що почали зводитися, наприклад, у 2021 році, — стадіони, біатлонні траси тощо. Вважаю, що наступного року не потрібно виділяти кошти на їхню добудову», — сказала політикиня.

Вона додала, що загалом усі наявні ресурси місцевої та центральної влади у 2024 році максимально спрямовуватимуть на військові потреби.

«Гроші підуть або на закупівлю зброї, або на зарплату військовослужбовців, або на виробництво всередині України, що теж дуже важливо. Ми розуміємо, що наші міжнародні партнери не будуть нас завжди підтримувати, і нам буде потрібен власний потужний ВПК, який забезпечуватиме всю армію України. Наприклад, ПДФО з винагороди військових ми хочемо спрямувати на два конкретні напрями: виробництво дронів, зокрема ударних, а також українських боєприпасів та ракет, які також уражатимуть цілі на території ворога», — поінформувала Роксолана Підласа.

Вона також нагадала, що на найближчому засіданні парламенту планується виділення додатково 303 млрд грн на потреби оборони.

«Ми будемо звертатися до всіх фракцій і груп Верховної Ради з проханням підтримати цей законопроект за основу і в цілому, а одразу після голосування відправити на підпис Президенту України. Так уже протягом тижня всі органи, зокрема й Міноборони, отримають необхідне фінансування. У цьому випадку час — це не гроші, а життя наших людей», — наголосила народна депутатка.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

«Бруківка після Перемоги»

«Бруківка після Перемоги», «Коли на твою хату нападають, то її не білять, а захищають», «Це не військовим потрібні дрони!» — із такими плакатами біля тернопільської міської ради зібралися учасники акції «ЗСУ — у першу чергу!».

Серед тих, хто прийшов висловити свою думку, були учасники бойових дій, рідні загиблих і тих, хто нині боронить незалежність України, волонтери та громадські активісти, небайдужі тернополяни. Вони вимагали від керманичів міста переглянути використання коштів міського бюджету так, щоб насамперед збільшити видатки на фінансування потреб Збройних Сил України. Говорили про концентрацію всіх ресурсів для забезпечення армії технікою та усім необхідним для ведення боїв. І водночас вимагали скоротити витрати на ті статті, які не є нагальними.

Серед учасників акції було чимало дружин, батьків та близьких тих воїнів, хто наразі бере участь у жорстоких боях із ворогом. Тож вони добре знають, що насамперед потрібно нашим військовослужбовцям. За час війни практично кожна родина воїна разом із волонтерами не раз долучалася до збору коштів для армійців. Гроші збирали і продовжують збирати на те, щоб купувати авто, дрони, іншу техніку, яка рятує життя нашим захисникам. Крім того, не раз за власні кошти їм доводилось купувати обмундирування, засоби захисту, термобілизну, взуття — майже все, що потрібно бійцю на фронті. А ще гроші потрібні на телефони, планшети, засоби зв'язку і техніку нічного бачення — всього не перелічити. І, як зазначали учасники акції, ці потреби не зменшуються, а фінансові можливості родин стають дедалі скромнішими. Самотужки споряджати своїх захисників їм стає все важче. Непросто і волонтерам, доброчинцям, всім тим, хто постійно донатить на армію. Але кожен розуміє: зупинятись не можна.

Саме через це тернополяни зібрались на акцію, щоб донести до влади своє послання: не тільки кожна людина, родина, колектив, але й вся громада повинна мобілізувати всі ресурси, а насамперед — фінансові, на те, щоб допомогти нашій армії здобути Перемогу. А про будь-які інші витрати потрібно забути. За таким принципом має діяти місцева влада.

Натомість, на думку тих, хто зібрався біля міської ради, у такий важкий час кошти міського бюджету використовуються не те що нераціонально, а навіть злочинно. Особливо коли йдеться про укладання нової бруківки, облаштування клумб тощо.

Все це, поза сумнівом, також потрібно місту. Але не в час війни.

Речниця міської ради Мар'яна Зварич намагалась донести до учасників акції, що міська влада робить чималий вклад у Перемогу. За її словами, з початку широкомасштабного вторгнення і до початку вересня на потребу військовослужбовців і за міською програмою обороноздатності з бюджету громади було виділено 117 мільйонів гривень.

Однак присутнім важливо було знати, чи насправді було зроблено все можливе для досягнення Перемоги, а чи владі потрібно було старатись більше.

Ірина КОЗАК.

Тернопіль.

Виклики для громад

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Львові відбулася зустріч** (на знімку) **із представниками територіальних громад області.

У ній узяли участь члени Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, а також делегація Сейму Литовської Республіки та керівництво Львівської області. Тож була можливість обговорити проблеми та перспективи розвитку місцевого самоврядування у воєнних та поствоєнних реаліях, проблемні питання реалізації реформи адміністративно-територіального устрою тощо.

«Добре розуміємо нинішні виклики: багато наших громад страждають від окупації, понад 200 тисяч квадратних метрів землі заміновано, через російську агресію руйнується місцева інфраструктура, орієнтовно шість мільйонів осіб — вимушені переселенці, — наголосила **голова комітету Олена Шуляк.** — Щоденно боремося з тими викликами, але після Перемоги нашу країну очікує велике відновлення. Й не лише відбудова, а й впровадження нових європейських правил життя. Серед них — сповідування принципів децентралізації, нові підходи до містобудування, виконання отриманих Україною рекомендацій Європейської комісії, обов'язкове впровадження антикорупційної політики на всіх рівнях, тотальна цифровізація тощо».

Тим-то важливо було почути представників Сейму Литовської Республіки, які висловили підтримку України в час повномасштабної війни. До діалогу долучилася новий Почесний консул Литви у Львові Наталія Антонова. Вона опікуватиметься питаннями розвитку торговельних, економічних, культурних, наукових, туристичних й інших зв'язків між Литвою та Україною, так само — захистом на території консульського округу прав та інтересів цієї дружньої нам держави.

«Бачимо приклад єдності Литви, яка змогла визначити свій єдиний шлях і вступити до ЄС та НАТО, а нині підтримує нас у боротьбі проти окупантів та на шляху до життя в родині європейських держав», — акцентував начальник Львівської ОВА Максим Козицький.

На зустрічі йшлося про те, що з 73 територіальних громад Львівщини 43 вже мають та 23 — розробляють стратегії розвитку та працюють над збільшенням обсягів наповнення бюджетів. Однак наразі лише 11 із них можна вважати фінансово спроможними.

«Порушили й питання податків на доходи фізичних осіб, які досі наповнюють місцеві бюджети, а на законодавчому рівні ПДФО хочуть передати до державного, тож тут треба шукати комплексного підходу, — інформував Максим Козицький. — Так само — про доцільність районних рад. Приміром, в області на їхню діяльність торік спрямували 154 млн грн субвенції та 153 млн грн уже цьогоріч. Сумарно ці кошти співмірні з розміром річного фінансування потреб національної безпеки та оборони за обласною програмою «Безпечна Львівщина». Щодо реформування РДА в префектури, то тут треба чітко розділити повноваження адміністрацій та місцевих органів самоврядування».

Як інформують у прес-службі ОВА, на зустрічі акцентували увагу на модернізації інструментів регіональної політики, співробітництві із суміжними ТГ. Варто додати, що народні депутати напередодні цього заходу обговорили нагальні питання на зустрічі з головою ОВА Максимом Козицьким. Тепер же додалися й запити від голів територіальних громад. Є фронт для законотворчих дій.

З такою підтримкою партнерів, роботою громад задля впровадження доброго врядування, активною цифровізацією та впровадженням різноманітних інструментів для розвитку громад від держави, переконана: на Україну чекає європейське відновлення, яке дасть змогу якісно оновлюватися та зростати кожному регіону, місту, містечку та селу.

Людмила СТРАЖНИК.
Львівська область.

На знімку: на зустрічі в ОВА.

Фото прес-служби ОВА.

Народний депутат Дмитро КИСИЛЕВСЬКИЙ: В умовах війни країна не може годувати армію корупціонерів

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

У Верховній Раді готують закон, який має спростити умови для будівництва промислових та енергетичних об'єктів.

«Аграрний комітет Верховної Ради схвалив у першому читанні законопроект № 9627 мого авторства, який кардинально спрощує процедуру зміни цільового призначення землі для економічного відновлення», — написав у Фейсбуці **заступник голови Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку Дмитро Кисилевський**.

Він — один з авторів проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України». За словами народного депутата, власник сільськогосподарської землі, який вирішив побудувати на ній промислове підприємство, змушений витрачати роки на дозволи. Адже щоб змінити цільове призначення землі, нині треба розробити й затвердити містобудівну документацію та із землеустрою. Якщо цей закон ухвалять, цільове призначення змінюватимуть за 1,5 місяця. І для цього потрібен буде один документ — позитивний висновок органу містобудування та архітектури місцевої ради.

«Цей документ — особливий вид містобудівних умов та обмежень. Він дозволить одразу починати проектування. Так ми позбавимо корупціонерів можливості гальмувати чи зупиняти процес», — зазначає Кисилевський.

Спрощена процедура стосуватиметься земель за межами населених пунктів, щодо яких ще не розроблена містобудівна документація. За винятком територій природоохоронного, історико-культурного, рекреаційного призначення тощо.

Такий підхід із середини 2022 року діє для релокованих підприємств, мультимодальних терміналів, портів на Дунаї, житла для вимушених переселенців, інженерно-комунікаційних мереж, об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури. Тепер законотворці хочуть розширити його дію на об'єкти промисловості та енергетики.

«В умовах війни та в період відбудови Україна не може собі дозволити годувати армію корупціонерів, які заробляють на дозволах. Люди, які хочуть створити робочі місця для своєї держави, мають бути в пріоритеті», — наголошує Дмитро Кисилевський. І зауважує, що ця ініціатива — один з елементів Плану розвитку переробної промисловості в Україні.

Спрощена процедура діятиме в період воєнного стану та п'ять років після його припинення. Це рішення допоможе залучати інвестиції для відновлення країни.

На червень 2023 року прямі збитки, яких завдала інфраструктурі України російська агресія, перевищили 150 мільярдів доларів, за інформацією Київської школи економіки. Втрати активів бізнесу оцінюють у 11,4 мільярда доларів. Від початку війни пошкоджено або зруйновано щонайменше 426 великих і середніх приватних підприємств та держкомпаній. Ця кількість може бути суттєво вищою, оскільки нині немає інформації про об'єкти на тимчасово окупованих територіях.

Ольга СРІБНА.

Кожна атака на наші порти — удар по продовольчій безпеці

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Насамперед для тих країн, які залежать від українських зернових та олійних. Тож кожна атака на портову інфраструктуру України — це напад на продовольчу безпеку всього світу.

Ні для кого не секрет, що війна стала форс-мажором для всіх. А гальмування експорту зерна — ще одним викликом для економіки, яка працює на забезпечення армії. Тому аграрії б'ють на сполох: вимагають якнайшвидше знайти шляхи збільшення вивезення цьогорічного врожаю, зазначає на своїй Фейсбук-сторінці **народний депутат, секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики Іван Чайківський** *(на знімку)***.**

На черговому засіданні комітету парламентарії підтримали звернення до Прем'єр-міністра Дениса Шмигаля щодо необхідності спрощення надання дозвільних процедур на будівництво мультимодальних комплексів та терміналів для перевалки сільськогосподарської продукції на річці Дунай. За словами Івана Чайківського, це сприятиме децентралізації та посиленню експорту вітчизняних зернових та олійних культур шляхом використання потужностей окремих суб'єктів господарювання, які мають у

своїй власності земельні ділянки вздовж Дунаю.

Тим часом черга із зерновими вантажами в напрямку станції Ізмаїл скоротилася з понад трьох тисяч вагонів до 2,3 тисячі, повідомив **заступник директора департаменту комерційної роботи «Укрзалізниці» Валерій Ткачов** під час наради з учасниками аграрного ринку. На покращення ситуації, виявляється, вплинули запровадження конвенцій та обмеження узгоджень УЗ додаткових планів перевезення на адресу окремих одержувачів.

Галина КВІТКА.

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Уряд схвалив проект Держбюджету–2024

Кабмін схвалив та подав до парламенту проект Держбюджету на 2024 рік.

«Ключовий акцент цього проекту — оборона й безпека нашої країни. Направляємо понад половину всіх ресурсів бюджету — 1 трильйон 685 мільярдів гривень. Ця сума на 113 мільярдів гривень більша, ніж цього року. Буде ще більше зброї та техніки. Більше дронів, боєприпасів, ракет. Так само, як і цьогоріч, кожна копійка податків громадян та бізнесу піде на забезпечення наших Сил безпеки й оборони», — зазначив під час учорашнього засідання уряду Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

Загалом доходи загального фонду державного бюджету пропонується встановити в розмірі 1 560,4 мільярда гривень, а видатки — 3 108,2 мільярда гривень.

Видатки на оборону та безпеку складаються з 1 542,8 мільярда гривень коштів загального фонду бюджету, 119,8 мільярда гривень спеціального фонду, у тому числі за рахунок включення до нього 96,3 мільярда гривень військового ПДФО, та 30 мільярдів гривень державних гарантій.

Проект Держбюджету-2024 передбачає збільшення у сім разів (до 55,8 мільярда гривень) фінансування оборонно-промислового комплексу, а також 48,1 мільярда гривень на закупівлю дронів.

На соціальний захист передбачається спрямувати 468,8 мільярда гривень (порівняно із 2023 роком більше на 24,7 мільярда гривень). Крім того, на підтримку ветеранів війни пропонується спрямувати 14,3 мільярда гривень (плюс 7,5 мільярда гривень до 2023-го), а також у бюджеті уперше передбачено 1 мільярд на соціальний супровід військовослужбовців та 3,8 мільярда гривень на Інститут помічника ветерана.

На освіту планується виділити 178,8 мільярда гривень (плюс 22,9 мільярда гривень до 2023-го), включно з підвищенням на 18 відсотків зарплати вчителям. Охорона здоров'я має отримати 201,9 мільярда гривень, культура — 10,7 мільярда гривень (плюс 2,3 мільярда гривень до 2023-го).

Крім того, документ враховує підвищення розміру мінімальної зарплати до 7,1 тисячі гривень з 1 січня та до 8 тисяч — з 1 липня 2024 року, підвищення розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду єдиної тарифної сітки до 3 195 гривень з 1 січня та до 3,6 тисячі гривень — з 1 липня, а також збільшення з 1 січня 2024 року прожиткового мінімуму до 2 920 гривень.

Прогноз фінансування держбюджету на 2024 рік передбачає зниження дефіциту до 20,4 відсотка ВВП (у 2023 році — 27 відсотків ВВП).

Також до бюджету-2024 закладено видатки на запровадження нової моделі оплати праці державних службовців на основі класифікації посад державної служби, яка передбачатиме посилення ролі посадового окладу, зменшення варіативної складової оплати праці, введення грейдової системи посадових окладів, де розмір мінімального грейду буде встановлено на рівні мінімальної заробітної плати.

Д. Шмигаль також наголосив, що іще одним пріоритетом на наступний рік є відновлення економіки. «Жодного підвищення податків не передбачається. Уряд продовжує програми пільгового кредитування, програму безповоротних грантів єРобота, підтримку українських стартапів. Також запускаємо нові програми для індустріальних парків, для реалізації інвестиційних проектів, для підтримки українського виробника», — повідомив глава уряду.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

НОВИНИ

Щоб врятувати мешканців від цілодобових обстрілів, співробітники Служби порятунку надали допомогу під час перевезення з пункту збору та реєстрації в місті Покровську Донецької області до місця посадки в евакуаційний потяг 15 особам, із них — п'ятеро дітей та маломобільна особа, а також евакуювали з району передмістя 32 особи, з них — сімох неповнолітніх та трьох неповносправних, *повідомляють у ГУ ДСНС у Донецькій області*

УЖГОРОД:

Стартував «Ярмарок вакансій–2023»

Мета — забезпечити бізнес працівниками, людей — роботою, бюджети — податками, а громади — розвитком.

На набережній Незалежності в Ужгороді майже 50 підприємств розмістили свої павільйони з рекламною продукцією, інформацією про вакансії, обсяги виробництва, перспективи розвитку. Також у програмі — майстер-класи, консультації тощо. Роботодавці, які беруть участь у ярмарку, оголосили 886 вакансій.

Окрім працедавців, долучилися й Ужгородський національний університет, який проведе тренінг «Шлях від ефективного резюме до запрошення на співбесіду», та 5 закладів профтехосвіти, учні яких демонструватимуть свої навички і майстер-класи.

Зараз Закарпаття — один з лідерів в Україні за релокацією бізнесу, зростанням ВВП і приростом надходжень до бюджетів усіх рівнів завдяки збільшенню виробничої, експортної складової та податку на доходи фізичних осіб шляхом створення нових робочих місць.

«Працюємо, щоб зміцнювати Україну й забезпечувати наші ЗСУ необхідним ресурсом для оборони держави від окупанта», — каже начальник ОВА Віктор Микита **(на знімку)** і додає, що нині підприємствам області критично не вистачає кваліфікованих працівників, тож разом з роботодавцями розробили комплекс системних заходів з інформування населення щодо актуальних вакансій.

Василь НИТКА.

Фото прес-служби ОВА.

ВІННИЦЯ:

Тепло «Маяка» зігріває не тільки армійців

Мільйон гривень на благодійність витратило підприємство з виробництва електрообігрівачів та обладнання для систем опалення.

Колектив заводу «Маяк» вдалося врятувати від занепаду завдяки перепрофілюванню виробництва. Основною продукцією нині є електрообігрівачі різних типів. Торік підприємство збільшило обсяги виробництва і реалізації продукції. Перебудували логістичні ланцюги постачання матеріалів та комплектуючих для своїх виробів. Загалом від реалізації отримали 591 млн грн. Що важливо — вдалося підвищити зарплату.

Про це йшлося на урочистостях з нагоди славної дати — 55-річчя з часу створення підприємства. У час війни працівники заводу долучаються до допомоги військовим, мешканцям деокупованих територій, частину приміщення передали для потреб волонтерів, за це не беруть плати. Як зазначив генеральний директор підприємства, депутат Вінницької міськради Василь Терліковський, з початку повномасштабного вторгнення окупантів «Маяк» витратив на благодійність мільйон гривень.

«Ми неодноразово збирали гуманітарну допомогу для різних областей України, які постраждали внаслідок російської агресії, — каже Василь Терліковський. — Вантажі з необхідним обладнанням доправляли до Херсона, Балаклії, Білопілля, Харкова, Києва, Чернігова. Коли окупанти підірвали Каховську ГЕС, передали постраждалим тепловентилятори та масляні обігрівачі власного виробництва».

Віктор СКРИПНИК.

ОДЕСА:

Родинам захисників надають адресну допомогу

Під час засідання Робочої групи 64 громадянам з бюджету Одеської міської територіальної громади призначено фінансову підтримку.

Зокрема, адресну щомісячну муніципальну допомогу по 2000 гривень на місяць отримають чотири особи з інвалідністю внаслідок війни, які брали безпосередню участь в АТО/ООС, та два військовослужбовці Збройних Сил України, які дістали інвалідність та брали участь у захисті Батьківщини. По 3000 гривень на місяць отримають десять військовослужбовців Збройних Сил України, а також інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, які дістали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України. Таку саму суму виділено для 23 родин загиблих бійців.

Одноразову адресну муніципальну допомогу в розмірі 6000 гривень виділено одинадцятьом дітям загиблих захисників та вісьмом дітям військових, які дістали інвалідність. Муніципальну допомогу в розмірі 50 000 гривень отримає родина військовослужбовця Збройних Сил України Віталія Блажка, якому присвоєно звання «Герой України» (посмертно).

Олена ІВАШКО.

СУМИ:

Герої прощатимуться з екранів

По-особливому відбуватимуться хвилини мовчання, під час яких містяни вшановуватимуть пам'ять бійців, котрі загинули за свободу і незалежність Батьківщини. Герої прощатимуться із земляками з екранів електронних білбордів. В обласному центрі їх шість.

За словами міського голови Олександра Лисенка, акція діятиме з 1 жовтня до закінчення періоду воєнного стану. На втілення проєкту в життя не буде витрачено жодної копійки бюджетних коштів. Портрети загиблих героїв та інформацію про них на правах соціальної реклами розміщуватимуть підприємці-власники електронних табло. Міськрада розрахується з ними після війни наданням 5-річних дозволів на встановлення рекламних носіїв.

Володимир ЧЕРНОВ.

ДНІПРО:

Малеча отримала розвиток та безпеку

Безпечний простір змістовного відпочинку дітей «Steel hearts KR» відкрили у Тернівському районі Кривого Рогу. Як стверджують у міськраді, так малеча отримує не тільки доступ до освіти. Фахівці забезпечують дітям творчий розвиток, психосоціальну та емоційну підтримку.

Хаб з'явився у Палаці культури «Творчий» за підтримки міжнародних партнерів. У межах проєкту «Створення освітніх дитячих хабів: просторів розвитку та безпеки» заклад облаштували всім необхідним.

«Ми взяли участь у грантовому проєкті від наших німецьких благодійників і перемогли. Для дітей відбуватимуться різноманітні майстер-класи, ігрові, розважальні програми, заняття з вивчення англійської мови, логопедичні, музичні та хореографічні заняття, а приємним завершенням дня буде рефлексія з використанням мильного шоу. Усе це спрямоване на підвищення стійкості до переживання наслідків стресу в умовах психотравмувальних подій», — розповіла директор ПК «Творчий» Олена Олійник.

Подібних просторів по Україні сім, два з яких у Кривому Розі.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Фото Криворізької міської ради.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Акторство лікує

Хмельницький. У волонтерському Гончаренко центрі рідним військових допомагають долати стрес за допомогою уроків акторської майстерності.

Там запровадили курс арттерапії, на якому учасникам пропонують опанувати навички сценічного мовлення, розвинути впевненість, навчитися висловлювати емоції, а також подолати щоденний стрес від війни.

Акторський курс для дорослих «Вихід» проводить хмельничанка Ольга Авраменко, тренерка з акторської майстерності та сценічної мови, режисерка і засновниця акторської школи «АврамолькаKids». Уже відбувся перший випуск студентів. Під час занять учасникам вдалося розкрити свої таланти і стати впевненішими у собі.

Ірина КОЗАК.

І розквітнуть «Вересневі самоцвіти»

Кропивницький. Фестиваль театрального мистецтва «Вересневі самоцвіти» триватиме в місті з 18 по 24 вересня, він уже 53-й за ліком. Актори Кіровоградського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького прийматимуть своїх колег із Дніпра, Кривого Рогу, Миколаєва, Херсона. Крім господарів свята, свої вистави покажуть також Дніпровський національний академічний український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка, Криворізький академічний міський театр музично-пластичних мистецтв «Академія руху», Миколаївський національний академічний український театр драми та музичної комедії і Миколаївський академічний художній драматичний театр, Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр ім. М. Куліша.

Петро МЕЛЬНИК.

ЦИФРА

108,7 тис.

безробітних зареєстровано в Україні станом на 1 вересня. За даними Державної служби зайнятості, 78,8 тис. (або 72%) безробітних становлять жінки, 29,9 тис. (28%) — чоловіки. Серед зареєстрованих безробітних 23% мають вік до 35 років, 29% — від 35 до 44 років, 29% — від 45 до 55 років, 19% — понад 55 років.

Дозволили масові заходи

Полтава. У краї скасували заборону на проведення масових заходів, яка діяла з 21 серпня. Таке рішення ухвалила Рада оборони області. Водночас, за словами начальника ОВА Дмитра Луніна, влаштовувати їх дозволено тільки за письмової згоди районних адміністрацій. Останні у свою чергу зобов'язані у п'ятиденний термін повідомляти про них ОВА.

При цьому організаторам належить інформувати РВА про заплановану подію не пізніше, ніж за 15 днів до її проведення. Водночас анонсувати той чи інший захід можна не раніше, ніж за 5 днів. Заборонено влаштовувати масові заходи на відкритому просторі, окрім державних свят, покладання квітів і заходів, запланованих структурними підрозділами ОВА та РВА. Заборона діє й на проведення заходів із використанням чи демонструванням зброї або її муляжів.

Василь НЕЇЖМАК.

Подарунки з бібліотеки — на передову

Житомир. У Звягелі триває благодійна акція «Передай бійцю свій подарунок». Акцію оголосило управління культури і туризму міськради та Звягельська бібліотека спільно з ініціаторкою проєкту Оксаною Круківською.

Усім небайдужим пропонують скласти коробку зі смачними і приємними сюрпризами для захисників та принести її до будь-якого бібліопростору громади. Пакунки поїдуть у найгарячіші точки і допоможуть підняти моральний дух нашим військовим.

Організатори акції пропонують покласти у коробку такі корисні речі, як шкарпетки, футболки, білизну, газові балончики і сухий душ, а також смаколики. І, звісно ж, листівку зі словами вдячності.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

На Чернігівщині негода пошкодила лінії електропередач, внаслідок чого без світла залишилися 13 сіл, передає наш власкор Василь ЧЕПУРНИЙ

Офіційне друковане видання Верховної Ради України

Голос України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У частині другій статті 452 Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 44–48, ст. 552) слова "у зв'язку з розслідуванням ними антиконкурентних узгоджених дій" замінити словами "у зв'язку з розглядом справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції".

2. У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

1) у пункті 7 частини першої статті 20 слова "за заявами" замінити словами "за заявами, клопотаннями";

2) пункт 5 частини четвертої статті 247 доповнити словами і цифрами "крім випадків, передбачених статтею 252[1] цього Кодексу";

3) у статті 248:

частину першу доповнити словами "крім випадку, передбаченого частиною другою цієї статті";

доповнити частиною другою такого змісту:

"2. Клопотання Антимонопольного комітету України про проведення перевірки суб'єкта господарювання, накладення арешту, вилучення предметів, оригіналів документів чи інших носіїв інформації, а також про доступ до приміщень, систем електронних комунікацій чи місць зберігання інформації, які можуть свідчити про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції чи можуть бути доказами у справі про порушення

законодавства про захист економічної конкуренції, розглядається протягом двох робочих днів з моменту надходження";

4) частину першу статті 252 доповнити словами і цифрами "крім випадків, передбачених статтею 252[1] цього Кодексу";

5) розділ IV доповнити статтею 252[1] такого змісту:

"Стаття 252[1]. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження за клопотаннями Антимонопольного комітету України, територіального відділення Антимонопольного комітету України

1. Підставами для подання Антимонопольним комітетом України, його територіальним відділенням клопотання про надання дозволу на проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, доступу до приміщень, інших володінь, інших місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, та/або на вчинення окремих процесуальних дій, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, у вигляді проведення огляду, опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна, є наявність хоча б однієї з таких обставин:

розгляд заяв суб'єктів господарювання, громадян, об'єднань, установ, організацій про порушення їх прав унаслідок дій чи бездіяльності, визначених Законом України "Про захист економічної конкуренції" як порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

подання органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

безпосереднє виявлення органами, посадовими особами Антимонопольного комітету України, його територіального відділення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

потреба в перевірці інформації, отриманої у зв'язку із здійсненням державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

2. У клопотанні Антимонопольного комітету України, його територіального відділення, передбаченому частиною першою цієї статті, зазначаються:

1) найменування суду, до якого подається клопотання;

2) інформація про Антимонопольний комітет України, орган Антимонопольного комітету України, територіальне відділення Антимонопольного комітету України, щодо надання дозволу якому подається клопотання;

3) підстави та обґрунтування необхідності проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю та/або окремих процесуальних дій;

4) інформація про об'єкт перевірки, а саме:

для юридичних осіб – найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, організаційно-правова форма, місцезнаходження юридичної особи;

для фізичних осіб – підприємців – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), місцеперебування та/або місце проживання;

5) строк, протягом якого можуть здійснюватися перевірка та/або відповідні процесуальні дії;

6) види процесуальних дій, щодо здійснення яких надається клопотання;

7) фактичне місцезнаходження приміщень, місць зберігання інформації, систем електронних комунікацій, інших володінь, що підлягають перевірці та/або відповідним процесуальним діям.

У клопотанні про здійснення процесуальних дій у вигляді опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна додатково зазначаються документи, предмети, інші носії інформації, системи електронних комунікацій, місця зберігання інформації, приміщення та інші володіння, інші місця зберігання інформації, щодо яких подається клопотання.

3. До клопотання додаються копії документів, які підтверджують наявність передбачених частиною першою цієї статті підстав для проведення перевірки та/або окремих процесуальних дій.

Положення статей 162 і 164 цього Кодексу не поширюються на вимоги до форми та змісту клопотання Антимонопольного комітету України, його територіального відділення, передбаченого цією статтею.

4. Суд розглядає клопотання в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи за наявними у справі матеріалами. За клопотанням Антимонопольного комітету України, його територіального відділення або з власної ініціативи суду розгляд справи

проводиться в судовому засіданні з викликом представників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення.

5. За результатами розгляду клопотання суд постановляє ухвалу про залишення клопотання без розгляду, повне або часткове задоволення клопотання чи відмову у задоволенні клопотання.

6. Суд, встановивши, що клопотання подано без дотримання вимог частин першої та другої цієї статті, залишає таке клопотання без руху, про що постановляє ухвалу.

В ухвалі про залишення клопотання без руху зазначаються недоліки, спосіб і строк їх усунення, який не може перевищувати трьох робочих днів з дня одержання ухвали.

Якщо недоліки клопотання не були усунуті у строк, встановлений судом, клопотання вважається неподаним і повертається без розгляду Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню.

Залишення клопотання без розгляду не перешкоджає повторному зверненню з ним до суду в установленому порядку після усунення недоліків.

7. Суд відмовляє у задоволенні клопотання у разі, якщо не наведено достатніх підстав для необхідності проведення перевірки, надання доступу до приміщень, інших володінь, інших місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, вчинення окремих процесуальних дій та/або недостатньо обґрунтовано необхідність отримання такого дозволу.

8. Ухвала про повне або часткове задоволення клопотання, передбачена частиною п'ятою цієї статті, може бути оскаржена протягом п'яти днів з дати отримання її копії суб'єктом господарювання, об'єднанням, органом влади, органом місцевого самоврядування, органом адміністративно-господарського управління та контролю.

Оскарження ухвали не зупиняє її виконання.

9. Ухвала господарського суду про повне або часткове задоволення клопотання не підлягає оприлюдненню до закінчення строків проведення перевірки та/або вчинення відповідних процесуальних дій, визначених в цій ухвалі.

10. Ухвала господарського суду про надання дозволу на проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, доступу до приміщень, інших володінь, інших місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, та/або на вчинення окремих процесуальних дій, передбачених законодавством про

захист економічної конкуренції, у вигляді проведення огляду, опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна повинна відповідати загальним вимогам до судових рішень, передбачених цим Кодексом, а також містити відомості про:

1) строк дії ухвали щодо:

дозволу на перевірку, який не перевищує 30 календарних днів, крім випадків наявності обґрунтованої необхідності більш тривалого строку проведення перевірки;

дозволу на вчинення процесуальних дій, передбачених абзацом першим цієї частини, який не може перевищувати строку проведення перевірки, в межах якої вчиняються такі процесуальні дії;

2) особу, яка представляє інтереси Антимонопольного комітету України, його територіального відділення;

3) Антимонопольний комітет України, орган Антимонопольного комітету України, територіальне відділення Антимонопольного комітету України, якому надано дозвіл на проведення перевірки та/або на вчинення процесуальних дій, передбачених абзацом першим цієї частини;

4) положення закону, на підставі якого постановляється ухвала;

5) осіб, щодо перевірки яких надано дозвіл на перевірку та/або вчинення процесуальних дій, передбачених абзацом першим цієї частини:

щодо юридичних осіб – найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності), ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, організаційно-правова форма, місцезнаходження юридичної особи;

щодо фізичних осіб – підприємців – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), місцеперебування та/або місце проживання;

6) фактичне місцезнаходження приміщень, місць зберігання інформації, систем електронних комунікацій, інших володінь, що підлягають перевірці та/або вчиненню процесуальних дій, передбачених абзацом першим цієї частини;

7) види процесуальних дій, щодо здійснення яких надається дозвіл.

В ухвалі господарського суду про надання дозволу на здійснення процесуальних дій у вигляді опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна додатково зазначаються документи, предмети, інші носії інформації, системи електронних комунікацій, місця

зберігання інформації, приміщення та інші володіння, інші місця зберігання інформації, щодо яких надається дозвіл на відповідні процесуальні дії.

Виготовляються дві копії ухвали, які чітко позначаються як копії.

11. У разі необхідності продовження строків перевірки, доступу до приміщень, інших володінь, інших місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, вчинення окремих процесуальних дій, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, у вигляді проведення огляду, опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна Антимонопольний комітет України, територіальне відділення Антимонопольного комітету України подає клопотання про продовження строків їх проведення.

Строк проведення перевірки може бути продовжено судом за наявності однієї з таких обставин:

письмової згоди суб'єкта господарювання, об'єднання, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, – але не більше ніж на 30 календарних днів;

подання клопотання суб'єктом господарювання, об'єднанням, органом влади, органом місцевого самоврядування, органом адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, про продовження строку перевірки у зв'язку з необхідністю підготовки таким суб'єктом інформації, необхідної для проведення перевірки, – але не більше ніж на 30 календарних днів;

якщо є потреба у проведенні експертизи – але не більше ніж на строк проведення такої експертизи.

12. Якщо під час перевірки було виявлено документи, предмети, інші носії інформації, системи електронних комунікацій, місця зберігання інформації, приміщення та інші володіння, які не були вказані в ухвалі суду про надання дозволу на перевірку та/або на вчинення окремих процесуальних дій, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, у вигляді проведення огляду, опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна, такі документи, предмети, інші носії інформації, системи електронних комунікацій, місця зберігання інформації, приміщення та інші володіння можуть бути тимчасово опломбовані (опечатані) або тимчасово вилучені.

Клопотання Антимонопольного комітету України, територіального відділення Антимонопольного комітету України про опломбовування (опечатування), вилучення та/або арешт тимчасово опломбованого (опечатаного) або тимчасово вилученого майна, а також про його огляд повинно бути подано не пізніше наступного робочого дня після тимчасового

опломбовування (опечатування) або тимчасового вилучення майна. У разі невиконання цієї вимоги майно має бути негайно розпломбовано та/або повернуто особі, у якої його було вилучено.

Види, обсяги і строк опломбовування (опечатування), накладення арешту на майно, вилучення майна встановлюються судовим рішенням господарського суду в кожному конкретному випадку з урахуванням властивостей майна, його значення для діяльності суб'єкта господарювання, об'єднання, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, необхідності його використання та інших обставин".

3. Частину восьму статті 8 Закону України "Про нотаріат" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

"Довідки про вчинені нотаріальні дії та інші документи надаються нотаріусом протягом десяти робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу суду, прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування у зв'язку з кримінальним провадженням, цивільними, господарськими, адміністративними справами, справами про адміністративні правопорушення, що знаходяться у провадженні цих органів, з обов'язковим зазначенням номера справи та прикладенням гербової печатки відповідного органу, а також на обґрунтовану письмову вимогу державного виконавця, приватного виконавця за виконавчим провадженням з обов'язковим зазначенням номера виконавчого провадження та реквізитів виконавчого документа, на підставі якого здійснюється виконавче провадження, Національному агентству з питань запобігання корупції – на його письмовий запит, здійснений з метою виконання повноважень, визначених Законом України "Про запобігання корупції", Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню – на їхню обґрунтовану письмову вимогу, направлену у зв'язку з розглядом справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у встановлений органом Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення строк".

4. У Законі України "Про Антимонопольний комітет України" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472 із наступними змінами):

1) пункт 7 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

"7) на підставі судового рішення господарського суду у випадках та порядку, визначених законом, під час проведення перевірок:

мати безперешкодний доступ до приміщень підприємств, установ та організацій, до місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського

управління та контролю (комп'ютерів, технічних засобів електронних комунікацій та зберігання інформації, серверів, сейфів, робочих місць працівників тощо), незалежно від їх місцезнаходження;

копіювати та/або одержувати копії такої інформації;

накладати арешт або вилучати предмети чи інші носії інформації, документи, у тому числі їх оригінали, опломбовувати (опечатувати) приміщення, системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації у спосіб, що унеможливлює ознайомлення з їх змістом;

проводити огляд приміщень та інших володінь суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що перевіряються";

2) частину шосту статті 9 після абзацу дев'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"видає накази про примусове виконання рішень Антимонопольного комітету України, адміністративної колегії Антимонопольного комітету України, прийнятих за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про стягнення штрафу".

У зв'язку з цим абзаци десятий – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами одинадцятим – шістнадцятим;

3) частину дев'яту статті 12[1] викласти в такій редакції:

"Засідання Антимонопольного комітету України є правомочним за умови присутності більшості від його встановленого складу. Засідання адміністративної колегії Антимонопольного комітету України є правомочним за умови присутності всіх її членів. Засідання адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України є правомочним за умови присутності більшості від її встановленого складу, але не менше трьох її членів";

4) у частині другій статті 15:

пункт 3 викласти в такій редакції:

"3) на підставі судового рішення господарського суду у випадках та порядку, визначених законом, під час проведення перевірок:

мати безперешкодний доступ до приміщень підприємств, установ та організацій, до місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (комп'ютерів, технічних засобів електронних комунікацій та зберігання інформації, серверів, сейфів, робочих місць працівників тощо), незалежно від їх місцезнаходження;

копіювати та/або одержувати копії такої інформації;

накладати арешт або вилучати предмети чи інші носії інформації, документи, у тому числі їх оригінали, опломбовувати (опечатувати) приміщення, системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації у спосіб, що унеможливлює ознайомлення з їх змістом;

проводити огляд приміщень та інших володінь суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що перевіряються";

доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10) забезпечувати самопредставництво інтересів Антимонопольного комітету України та його органів у суді";

5) пункт 5 частини першої статті 16 викласти в такій редакції:

"5) на підставі судового рішення господарського суду у випадках та порядку, визначених законом, під час проведення перевірок:

мати безперешкодний доступ до приміщень підприємств, установ та організацій, до місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (комп'ютерів, технічних засобів електронних комунікацій та зберігання інформації, серверів, сейфів, робочих місць працівників тощо), незалежно від їх місцезнаходження;

копіювати та/або одержувати копії такої інформації;

накладати арешт або вилучати предмети чи інші носії інформації, документи, у тому числі їх оригінали, опломбовувати (опечатувати) приміщення, системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації у спосіб, що унеможливлює ознайомлення з їх змістом;

проводити огляд приміщень та інших володінь суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що перевіряються";

6) у частині першій статті 17:

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) на підставі судового рішення господарського суду у випадках та порядку, визначених законом, під час проведення перевірок:

мати безперешкодний доступ до приміщень підприємств, установ та організацій, до місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського

10

управління та контролю (комп'ютерів, технічних засобів електронних комунікацій та зберігання інформації, серверів, сейфів, робочих місць працівників тощо), незалежно від їх місцезнаходження;

копіювати та/або одержувати копії такої інформації;

накладати арешт або вилучати предмети чи інші носії інформації, документи, у тому числі їх оригінали, опломбовувати (опечатувати) приміщення, системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації у спосіб, що унеможливлює ознайомлення з їх змістом;

проводити огляд приміщень та інших володінь суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що перевіряються";

доповнити пунктом 19^1 такого змісту:

"19^1) видавати накази про примусове виконання рішень адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України, прийнятих за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про стягнення штрафу";

7) у статті 22^1:

перше речення частини першої після слів "в тому числі з обмеженим доступом" доповнити словами "банківську, нотаріальну таємницю, податкову, статистичну звітність незалежно від її місцезнаходження, що перебуває у їх володінні та/або користуванні або доступна їм";

після частини другої доповнити трьома новими частинами такого змісту:

"Якщо інформація, яку вимагає надати орган Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважені ними працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення у зв'язку з дослідженням товарного ринку, що проводиться поза межами розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вже надавалася протягом дванадцяти місяців, що передують дню отримання такої вимоги, будь-якому органу Антимонопольного комітету України, голові територіального відділення Антимонопольного комітету України або уповноваженим ними працівникам Антимонопольного комітету України, його територіального відділення і з того часу не зазнала змін, особа, від якої вимагається така інформація, має право не надавати її повторно, повідомивши про це орган Антимонопольного комітету України, голову територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважених ними працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення, які вимагали надати інформацію, у письмовому вигляді із

11

зазначенням: переліку інформації, що не надається, реквізитів листа та найменування органу Антимонопольного комітету України, прізвища, власного імені та по батькові (за наявності) голови територіального відділення Антимонопольного комітету України або уповноважених ними працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення, який надіслав інформацію, що вимагається.

Органи Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України або уповноважені ними працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення з метою виконання завдань, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, у випадках та порядку, визначених законом, отримують інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків (баз) даних, інших систем збирання, зберігання, обробки та пошуку інформації та/або безпосередній доступ до них, держателем (адміністратором) яких є органи державної влади або органи місцевого самоврядування, у тому числі інформацію з обмеженим доступом, якщо інше не передбачено законодавством. Обробка отриманої інформації здійснюється органами Антимонопольного комітету України, головою територіального відділення Антимонопольного комітету України особисто або уповноваженими ними працівниками Антимонопольного комітету України, його територіального відділення з дотриманням законодавства про захист персональних даних та забезпеченням таємниці, що охороняється законом.

Доступ до автоматизованих реєстрів, банків (баз) даних, інших систем збирання, зберігання, обробки та пошуку інформації, відомостей надається органам Антимонопольного комітету України, голові територіального відділення Антимонопольного комітету України особисто або уповноваженим ними працівникам Антимонопольного комітету України, його територіального відділення на безоплатній основі та здійснюється за допомогою Системи електронної взаємодії, передбаченої Законом України "Про публічні електронні реєстри", а за відсутності технічних можливостей такої взаємодії – на підставі договорів, укладених з держателями (адміністраторами) відповідних систем, реєстрів, банків (баз) даних, інших систем збирання, зберігання, обробки та пошуку інформації".

У зв'язку з цим частини третю – восьму вважати відповідно частинами шостою – одинадцятою;

у частині восьмій слова "частини третьої" замінити словами "частини шостої";

8) у статті 23:

частину другу викласти в такій редакції:

"Порядок розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про

12

захист економічної конкуренції, порядок звільнення від відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, порядок врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку визначаються Антимонопольним комітетом України та повинні забезпечувати дотримання прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб і держави";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"Підстави для проведення перевірок Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, права і обов'язки сторін під час проведення таких перевірок визначаються законом. Порядок проведення перевірок визначається цим Законом, Законом України "Про захист економічної конкуренції" та нормативно-правовими актами Антимонопольного комітету України";

9) у статті 23^1:

частину другу викласти в такій редакції:

"Слухання проводяться за клопотанням сторін у справі, а також за власною ініціативою органу Антимонопольного комітету України та за дорученням Голови Антимонопольного комітету України";

після частини п'ятої доповнити чотирма новими частинами такого змісту:

"Проведення слухання у справі протоколюється. Протокол слухання, в якому відображається хід розгляду питань, складається протягом трьох робочих днів з дня проведення слухання.

За наявності технічної можливості процес слухання може фіксуватися за допомогою технічних засобів, про що повідомляються учасники слухання. У разі здійснення аудіо- чи відеофіксації процесу слухання відповідний запис додається до протоколу слухання і є його невід'ємною частиною.

Особи, які беруть участь у справі, мають право ознайомитися з протоколом слухання та одержати його копію, а також надати органу Антимонопольного комітету України уточнення, заперечення, пояснення, коментарі до протоколу слухання.

Інформація, документи та речі, надані та одержані у процесі слухання, додаються до справи про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію та про порушення законодавства про захист економічної конкуренції".

У зв'язку з цим частини шосту і сьому вважати відповідно частинами десятою і одинадцятою;

13

10) доповнити статтею 24^1 такого змісту:

"Стаття 24^1. Відкритість і прозорість діяльності Антимонопольного комітету України

На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюється інформація про дослідження ринків – звіти про результати проведених досліджень ринків. Звіти підлягають оприлюдненню протягом десяти робочих днів з дня їх затвердження Антимонопольним комітетом України або адміністративною колегією Антимонопольного комітету України.

На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюються порядки денні засідань Антимонопольного комітету України та адміністративної колегії Антимонопольного комітету України.

Оприлюднення рішень, рекомендацій, попередніх рішень, інформації про прийняті до розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, інформації про справи про концентрацію, узгоджені дії здійснюється відповідно до вимог Закону України "Про захист економічної конкуренції";

11) у статті 25:

абзац перший після слова "заяви" доповнити словом "клопотання";

абзац третій викласти в такій редакції:

"стягнення несплаченої у добровільному порядку пені";

абзац сьомий замінити шістьма абзацами такого змісту:

"надання дозволу на проведення перевірок, у тому числі:

1) безперешкодний доступ до приміщень підприємств, установ та організацій та до місць зберігання інформації;

2) копіювання та/або одержання копій такої інформації;

3) накладення арешту або вилучення предметів чи інших носіїв інформації, документів, у тому числі їх оригіналів;

4) опломбовування (опечатування) приміщення, систем електронних комунікацій чи місць зберігання інформації;

5) проведення огляду приміщень та інших володінь суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що перевіряються".

У зв'язку з цим абзац восьмий вважати абзацом тринадцятим;

14

12) статтю 27 викласти в такій редакції:

"Стаття 27. Структура, гранична чисельність, штатний розпис, умови оплати праці, матеріально-побутового та іншого забезпечення

Структура, штатний розпис Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень затверджуються Головою Антимонопольного комітету України в межах видатків згідно з кошторисом доходів і видатків. Гранична чисельність працівників Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень затверджується Кабінетом Міністрів України.

Оплата праці Голови Антимонопольного комітету України, державних уповноважених Антимонопольного комітету України, уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, працівників апарату Антимонопольного комітету України та територіальних відділень Антимонопольного комітету України, у тому числі тих, які виконують функції з обслуговування, повинна забезпечувати достатні матеріальні умови для незалежного виконання ними службових обов'язків з урахуванням характеру та інтенсивності роботи, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності та сумлінну працю, компенсувати фізичні та інтелектуальні затрати працівників.

Умови оплати праці Голови Антимонопольного комітету України, державних уповноважених Антимонопольного комітету України, уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель визначаються з урахуванням особливостей цього Закону.

Умови оплати праці державних службовців Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень визначаються відповідно до Закону України "Про державну службу" з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Умови оплати праці працівників Антимонопольного комітету України, його територіальних відділень, які виконують функції з обслуговування, визначаються Кабінетом Міністрів України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Встановлюються такі посадові оклади Голови Антимонопольного комітету України, державного уповноваженого Антимонопольного комітету України, уповноваженого з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, працівників апарату Антимонопольного комітету України, територіальних відділень Антимонопольного комітету України відповідно до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року:

Голова Антимонопольного комітету України – 30;

15

державний уповноважений Антимонопольного комітету України, уповноважений з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель – 29;

керівник апарату Антимонопольного комітету України – 28;

директор (керівник) департаменту – 27;

заступник директора (керівника) департаменту – 25;

начальник (керівник) самостійного управління – 26;

заступник начальника (керівника) самостійного управління – 24;

начальник (керівник) самостійного відділу – 23;

заступник начальника (керівника) самостійного відділу – 21;

завідувач самостійного сектору – 22;

начальник (керівник) відділу у складі управління (департаменту) – 20;

заступник начальника (керівника) відділу у складі управління (департаменту) – 19;

завідувач сектору у складі департаменту – 18;

головний спеціаліст – 16;

провідний спеціаліст – 14;

спеціаліст – 12;

працівник апарату Антимонопольного комітету України, який виконує функції з обслуговування, – 10;

голова територіального відділення Антимонопольного комітету України – 24;

заступник голови територіального відділення – 18;

начальник (керівник) відділу територіального відділення – 16;

заступник начальника (керівника) відділу – 14;

завідувач сектору територіального відділення – 12;

головний спеціаліст територіального відділення – 11;

провідний спеціаліст територіального відділення – 10;

спеціаліст територіального відділення – 9;

працівник територіального відділення Антимонопольного комітету України, який виконує функції з обслуговування, – 8.

Голові Антимонопольного комітету України, державним уповноваженим Антимонопольного комітету України, уповноваженим з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель виплачується:

16

надбавка за вислугу років – у розмірі 3 відсотки посадового окладу за кожний календарний рік залежно від стажу роботи, до якого зараховуються період роботи на посаді, раніше набутий стаж державної служби та періоди роботи, передбачені статтею 46 Закону України "Про державну службу", але не більше 50 відсотків посадового окладу;

надбавка за інтенсивність праці – у розмірі до 100 відсотків посадового окладу;

премія відповідно до особистого внеску в загальні результати роботи – у межах коштів, передбачених кошторисом на преміювання працівників Антимонопольного комітету України відповідно до затвердженого Антимонопольним комітетом України положення про преміювання (у разі її встановлення);

матеріальна допомога на оздоровлення під час надання щорічної відпустки – у розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати зазначених посадових осіб.

Голові Антимонопольного комітету України, державним уповноваженим Антимонопольного комітету України, уповноваженим з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель може надаватися матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань у розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати зазначених посадових осіб.

Рішення про виплату та розмір надбавки за вислугу років, надбавки за інтенсивність праці, премії, матеріальної допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань Голові Антимонопольного комітету України, державним уповноваженим Антимонопольного комітету України, уповноваженим з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель приймається у порядку, встановленому наказом Голови Антимонопольного комітету України, у межах затвердженого фонду оплати праці.

При цьому рішення про виплату надбавки за інтенсивність праці, премії, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань приймається:

Голові Антимонопольного комітету України – за погодженням з Міністром Кабінету Міністрів України згідно з поданням керівника апарату Антимонопольного комітету України;

першому заступнику, заступнику Голови Антимонопольного комітету України – за погодженням з Головою Антимонопольного комітету України згідно з поданням керівника апарату Антимонопольного комітету України.

Розмір та порядок встановлення надбавок, премій, інших виплат державним службовцям апарату Антимонопольного комітету України та територіальних відділень Антимонопольного комітету України визначаються

17

Законом України "Про державну службу", а працівникам апарату Антимонопольного комітету України, його територіальних відділень, які виконують функції з обслуговування, – Кабінетом Міністрів України".

5. У частині першій статті 62 Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

у пункті 3 слова "Антимонопольному комітету України" виключити;

доповнити пунктом 3^1 такого змісту:

"3^1) органам Антимонопольного комітету України, голові його територіального відділення на їхні запити (письмову вимогу) щодо банківських рахунків клієнта та операцій, проведених на користь чи за дорученням клієнта, у тому числі операцій без відкриття рахунків, а саме відомості на конкретно визначену дату або за конкретний проміжок часу та стосовно конкретної юридичної або фізичної особи, фізичної особи – підприємця про: наявність рахунків, номери рахунків, залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані контрагента (для фізичних осіб – прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків; для юридичних осіб – повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань), номер рахунку контрагента та код банку контрагента; ідентифікаційні дані клієнта (для фізичних осіб – прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податку; для юридичних осіб – повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань), що були використані при реєстрації в електронному кабінеті для доступу до системи дистанційного обслуговування, інформацію щодо IP-адрес та пристроїв, що використовуються клієнтом для реєстрації в системі, дистанційного обслуговування, ідентифікаційні дані уповноважених осіб клієнта (прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків), які мають право вчиняти дії, отримувати послуги банку від імені цього клієнта з наданням документів, що підтверджують повноваження таких осіб; інформацію про вчинення клієнтом (уповноваженою особою клієнта) таких правочинів: отримання у банку кредиту (копію кредитного договору, відомості про наявність та вид забезпечення такого кредиту, перелік та вид активів, що є предметом застави, майнової поруки за таким кредитом), ідентифікаційні дані інших осіб (для фізичних осіб – прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків; для юридичних осіб – повне найменування, ідентифікаційний код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань), які виступають поручителями чи гарантами за таким кредитом, інформацію про обставини

18

отримання клієнтом банківської гарантії (документи, на підставі яких її отримано) та відповідну копію такої гарантії".

6. У Законі України "Про захист економічної конкуренції" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 12, ст. 64 із наступними змінами):

1) у статті 1:

у частині першій:

абзац третій викласти в такій редакції:

"єдиний майновий комплекс – активи, які сукупно забезпечують здатність суб'єкта господарювання здійснювати господарську діяльність або нарощувати присутність на ринку в економічно доцільні строки, зокрема рухоме майно (устаткування, інвентар, сировина, продукція тощо), нерухоме майно (будівлі, споруди, земельні ділянки тощо), права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права";

в абзаці п'ятому:

у першому реченні слова "вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність" замінити словами "можливість однієї чи декількох юридичних та/або фізичних осіб чинити вирішальний вплив на господарську діяльність";

доповнити реченням такого змісту: "Можливість однієї чи більше (декількох) пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб чинити вирішальний вплив – спосіб відносин між суб'єктами господарювання, що характеризується відсутністю в особи, стосовно якої здійснюється вплив, здатності завжди незалежно (самостійно) визначати свою господарську поведінку на ринку";

в абзаці тринадцятому слова "група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими" замінити словами "група суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю";

доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

"Державний реєстр суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення, яке передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 цього Закону, у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів (далі – Державний реєстр), – єдина відкрита автоматизована система накопичення, обробки, обліку та надання інформації про суб'єктів господарювання, які протягом останніх трьох років притягалися до відповідальності за вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 цього Закону, у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів, для цілей Закону України "Про публічні закупівлі";

19

"об'єкт перевірки – суб'єкт господарювання, об'єднання, орган влади, орган місцевого самоврядування, орган адміністративно-господарського управління та контролю, щодо перевірки якого прийнято розпорядження";

"повнофункціональна господарська діяльність – здатність суб'єкта господарювання здійснювати господарську діяльність та/або нарощувати присутність на ринку самостійно та незалежно від інших суб'єктів господарювання, пов'язаних з цим суб'єктом господарювання відносинами контролю, у тому числі завдяки наявності достатніх ресурсів для самостійного здійснення господарської діяльності та відсутності необхідності економічних зв'язків з діяльністю суб'єктів господарювання, які пов'язані з цим суб'єктом господарювання відносинами контролю (у тому числі продаж виробленої ними продукції, придбання сировини для виробництва продукції, здійснення будь-якої господарської діяльності без виходу на ринок)";

доповнити частиною другою такого змісту:

"Термін "об'єкт приватизації" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про приватизацію державного і комунального майна";

2) частину п'яту статті 6 виключити;

3) текст статті 14 викласти в такій редакції:

"З метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, підвищення передбачуваності його застосування Антимонопольний комітет України чи адміністративна колегія Антимонопольного комітету України може надавати суб'єктам господарювання на підставі наданої ними інформації висновки у формі рекомендаційних роз'яснень щодо відповідності дій цих суб'єктів господарювання положенням статей 6, 10, 13 цього Закону та статті 15^1 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції";

4) у статті 22:

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Концентрацією визнається:

1) злиття або приєднання суб'єктів господарювання, які не були пов'язані відносинами контролю між собою;

2) набуття одним або декількома суб'єктами господарювання прямого або опосередкованого контролю над цілим або частинами одного або декількох інших суб'єктів господарювання чи іншими активами, зокрема, шляхом:

а) безпосереднього або опосередкованого придбання, набуття у власність в інший спосіб, одержання в управління, оренду, лізинг, концесію чи набуття в інший спосіб права користування активами у вигляді єдиного

20

майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання, у тому числі придбання активів суб'єкта господарювання, що ліквідується;

б) укладення правочинів щодо придбання прав, які дають змогу визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання розпорядження або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання та/або забезпечувати вирішальний вплив на формування органу управління, на результати голосувань чи прийняття рішень органами суб'єкта господарювання;

в) безпосереднього або опосередкованого придбання, набуття у власність в інший спосіб чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує можливість чинити вирішальний вплив, у тому числі досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання;

г) призначення або обрання на посаду керівника, заступника керівника спостережної ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особи, яка вже обіймає одну чи декілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання, або створення ситуації, за якої більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів двох чи більше суб'єктів господарювання обіймають одні й ті самі особи;

3) створення двома і більше суб'єктами господарювання суб'єкта господарювання, який самостійно здійснюватиме повнофункціональну господарську діяльність протягом тривалого періоду";

у частині третій:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

"1) створення двома і більше суб'єктами господарювання суб'єкта господарювання, який самостійно не здійснюватиме повнофункціональну господарську діяльність протягом тривалого періоду. Такі дії розглядаються як узгоджені дії відповідно до абзацу другого частини першої статті 5 цього Закону;

2) придбання часток (акцій, паїв) суб'єкта господарювання особою, основним видом діяльності якої є проведення фінансових операцій чи операцій з цінними паперами, якщо таке придбання здійснюється з метою наступного перепродажу часток (акцій, паїв), за умови що зазначена особа не бере участі в голосуванні у вищому органі чи інших органах управління суб'єкта господарювання. У такому разі наступний перепродаж має бути здійснений суб'єктам господарювання, не пов'язаним відносинами контролю з цією особою, основним видом діяльності якої є проведення фінансових операцій чи операцій з цінними паперами, протягом одного року з дня придбання часток (акцій, паїв). Про таке придбання суб'єкт господарювання, основним видом діяльності якого є проведення фінансових операцій чи операцій з цінними паперами, зобов'язаний повідомити Антимонопольний

21

комітет України у визначеному ним порядку протягом одного місяця з дня набуття відповідного права на частки (акції, паї) суб'єкта господарювання.

У разі неможливості здійснення наступного перепродажу часток (акцій, паїв) протягом одного року з дня їх придбання суб'єкт господарювання, основним видом діяльності якого є проведення фінансових операцій чи операцій з цінними паперами, має право одноразово звернутися до Антимонопольного комітету України з обґрунтованим клопотанням про неможливість здійснення наступного перепродажу часток (акцій, паїв).

Строк розгляду клопотання про неможливість здійснення наступного перепродажу часток (акцій, паїв) органом Антимонопольного комітету України становить один місяць.

За результатами розгляду клопотання про неможливість здійснення наступного перепродажу часток (акцій, паїв) орган Антимонопольного комітету України приймає рішення про продовження строку перепродажу часток (акцій, паїв) не більше ніж на один рік або про відмову у продовженні такого строку з відповідним обґрунтуванням.

Якщо протягом строку розгляду клопотання про неможливість здійснення наступного перепродажу часток (акцій, паїв) органами Антимонопольного комітету України рішення не прийнято, строк перепродажу часток (акцій, паїв) вважається продовженим";

доповнити пунктом 6 такого змісту:

"6) набуття у власність банком активів у вигляді єдиного майнового комплексу, часток (акцій, паїв) суб'єкта господарювання в результаті звернення стягнення на предмет застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження або в результаті набуття у власність банком предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження в інший спосіб, у тому числі в межах процедур банкрутства або виконавчого провадження, за умови що банк та пов'язані з ним відносинами контролю суб'єкти господарювання не братимуть участі в голосуванні у вищому органі чи інших органах управління суб'єкта господарювання, частки (акції, паї) якого є предметом застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження, та не використовуватимуть активи у вигляді єдиного майнового комплексу, який є предметом застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження для здійснення господарської діяльності протягом усього періоду володіння предметом застави (іпотеки) чи іншим забезпечувальним обтяженням.

У такому разі відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження має бути здійснено цим банком суб'єктам господарювання, не пов'язаним з ним відносинами контролю, протягом одного року з дня набуття предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження у власність.

Про таке набуття у власність предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження банк зобов'язаний повідомити

22

Антимонопольний комітет України у визначеному ним порядку протягом одного місяця з дня звернення стягнення на відповідне забезпечувальне обтяження.

У разі неможливості відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження протягом одного року з дня їх придбання банк має право звернутися до Антимонопольного комітету України з обґрунтованим клопотанням про неможливість здійснення наступного перепродажу предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження. При цьому термін володіння банком предметом застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження для цілей застосування цієї норми не може перевищувати трьох років з дня звернення стягнення на відповідне забезпечувальне обтяження.

Строк розгляду клопотання про неможливість відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження органом Антимонопольного комітету України становить один місяць.

За результатами розгляду клопотання орган Антимонопольного комітету України приймає рішення про продовження строку відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження не більше ніж на два роки або рішення про відмову у продовженні такого строку з відповідним обґрунтуванням.

Якщо протягом строку розгляду клопотання про неможливість відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження органами Антимонопольного комітету України рішення не прийнято, строк відчуження предмета застави (іпотеки) чи іншого забезпечувального обтяження вважається продовженим";

5) статтю 23 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"суб'єкти господарювання, які набувають або мають намір набути контроль над об'єктами приватизації, та об'єкти приватизації або органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, які здійснюють управління суб'єктами господарювання, активи (майно), частки (акції, паї) яких є об'єктом приватизації у процесі приватизації об'єктів державної та комунальної власності".

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

6) статтю 24 викласти в такій редакції:

"Стаття 24. Випадки, в яких необхідне одержання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання

1. Концентрація може бути здійснена лише за умови попереднього одержання дозволу Антимонопольного комітету України чи адміністративної

23

колегії Антимонопольного комітету України в усіх випадках, передбачених частиною другою статті 22 цього Закону, якщо:

1) сукупні вартісні показники усіх учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, у тому числі за кордоном, перевищують суму, еквівалентну 30 мільйонам євро, і при цьому вартісні показники в Україні не менш як у двох учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищують суму, еквівалентну 4 мільйонам євро, у кожного; або

2) вартісні показники в Україні хоча б одного учасника концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищують суму, еквівалентну 8 мільйонам євро, і при цьому обсяг реалізації товарів хоча б одного іншого учасника концентрації, з урахуванням відносин контролю, у тому числі за кордоном, перевищує суму, еквівалентну 150 мільйонам євро.

2. Для цілей розрахунку показників, зазначених у частині першій цієї статті:

вартісними показниками учасника концентрації є більша з таких сум: сукупна вартість активів станом на останній день останнього фінансового року або сукупний обсяг реалізації товарів суб'єкта господарювання за останній фінансовий рік;

еквіваленти сум в євро у національній валюті України визначаються за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв в останній день фінансового року.

При розрахунку обсягів реалізації товарів учасників концентрації використовується сума доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням суми податку на додану вартість, акцизного податку, інших податків та зборів, базою для оподаткування в яких є оборот, за останній фінансовий звітний рік, що передував поданню заяви.

3. При розрахунку вартісних показників учасників концентрації у випадках, якщо об'єкт набуття контролю (з урахуванням підконтрольних йому юридичних осіб) безпосередньо або опосередковано не має активів і при цьому не здійснював господарську діяльність на території України протягом останніх двох фінансових років та у поточному році, не враховуються вартісні показники суб'єктів господарювання та частин суб'єктів господарювання (незалежно від наявності у таких частин статусу юридичної особи), відносини контролю з якими припиняються внаслідок концентрації.

4. Для цілей розрахунку вартісних показників учасників концентрації сукупність правочинів, передбачених пунктом 2 частини другої статті 22 цього Закону, вчинених протягом двох років між одними і тими самими суб'єктами господарювання, що впливають або можуть вплинути на умови обороту товарів на одному і тому самому ринку та суміжних з ним ринках, вважаються однією концентрацією суб'єктів господарювання на дату вчинення останнього правочину.

24

5. Якщо учасниками концентрації є банки, для розрахунку вартості активів та обсягів реалізації банку використовується десята частина вартості його активів. У разі якщо учасниками концентрації є страховики, для розрахунку вартості активів страховика використовується сума нетто-активів, а для розрахунку обсягів реалізації товарів – сума доходів від страхової діяльності, визначених відповідно до законодавства України про страхову діяльність.

6. Порядок обчислення показників, що використовуються для цілей цієї статті, а також його особливості щодо окремих категорій суб'єктів господарювання встановлюються Антимонопольним комітетом України.

7. Концентрація, яка потребує дозволу відповідно до частини першої цієї статті, забороняється до надання дозволу на її здійснення. До надання такого дозволу учасники концентрації зобов'язані утримуватися від дій, які можуть призвести до обмеження конкуренції та неможливості відновлення початкового стану.

8. Дозвіл на концентрацію не надається, якщо така концентрація заборонена відповідно до Закону України "Про санкції";

7) частину першу статті 25 викласти в такій редакції:

"1. Антимонопольний комітет України чи адміністративна колегія Антимонопольного комітету України надає дозвіл на концентрацію у разі, якщо така концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на ринку";

8) абзац перший частини другої статті 26 викласти в такій редакції:

"2. Заява вважається прийнятою до розгляду після спливу 15 днів з дня її надходження, якщо протягом цього часу державний уповноважений Антимонопольного комітету України, голова його територіального відділення не повернули заявнику заяву з повідомленням, що вона та інші документи не відповідають встановленим Антимонопольним комітетом України вимогам і це перешкоджає розгляду заяви, та якщо концентрація, узгоджені дії не заборонені відповідно до Закону України "Про санкції";

9) у статті 27:

у частині першій:

абзац шостий викласти в такій редакції:

"сукупна частка учасників концентрації на товарному ринку, на якому здійснюється концентрація, не перевищує 15 відсотків і при цьому частки або сукупні частки учасників концентрації не перевищують 20 відсотків на товарних ринках вищого або нижчого рівня, ніж ринок, на якому здійснюється концентрація";

абзац сьомий виключити;

25

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Заява залишається без розгляду у разі надходження від заявника клопотання про відкликання заяви та якщо узгоджені дії, концентрація заборонені відповідно до Закону України "Про санкції", про що приймається розпорядження відповідного органу Антимонопольного комітету України";

10) частину першу статті 28 викласти в такій редакції:

"1. Якщо протягом строку розгляду заяви, передбаченого частиною першою статті 27 цього Закону, органами Антимонопольного комітету України не виявлено підстав для заборони узгоджених дій, концентрації та якщо узгоджені дії, концентрація не заборонені відповідно до Закону України "Про санкції", органи Антимонопольного комітету України приймають рішення про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію.

Рішення про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію також вважається прийнятим, якщо протягом строку розгляду заяви, передбаченого частиною першою статті 27 цього Закону, органи Антимонопольного комітету України не розпочали розгляд справи про узгоджені дії, концентрацію відповідно до частини першої статті 30 цього Закону, за умови що узгоджені дії, концентрація не заборонені відповідно до Закону України "Про санкції";

11) статтю 30 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюється інформація про справи про узгоджені дії, концентрацію";

12) частину другу статті 31 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Після встановлення органами Антимонопольного комітету України підстав для заборони узгоджених дій або концентрації учасникам узгоджених дій або концентрації надається можливість ознайомитися з матеріалами справи. Під час ознайомлення з матеріалами справи особа, яка його здійснює, має право робити необхідні виписки та копії, у тому числі із застосуванням технічних засобів".

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами третім – п'ятим;

13) абзац шостий частини першої статті 32 викласти в такій редакції:

"якщо узгоджені дії, концентрація заборонені відповідно до Закону України "Про санкції";

14) у частині другій статті 34:

в абзаці другому цифри "1200" і "880" замінити відповідно цифрами "2500" і "1750";

в абзаці третьому цифри "600" і "280" замінити відповідно цифрами "1500" і "750";

26

в абзаці четвертому цифри "320" замінити цифрами "750";

15) статтю 35 доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. На офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України оприлюднюється інформація про справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції";

16) у статті 36:

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Органи Антимонопольного комітету України мають право не здійснювати розгляд заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, якщо особа, яка подала заяву, не доведе, що дії чи бездіяльність, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на її права та/або діяльність.

Про відмову в розгляді такої заяви органи Антимонопольного комітету України повідомляють заявника листом";

доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

"3. Органи Антимонопольного комітету України мають право не розпочинати розгляд справи, якщо дії чи бездіяльність, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, не справляють (не можуть справляти) відчутного впливу на умови конкуренції на ринку.

4. У разі відмови в розгляді справи особі, яка подала заяву про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з підстав, передбачених цією статтею, орган Антимонопольного комітету України видає відповідне вмотивоване розпорядження, яке протягом трьох робочих днів з дня його прийняття надсилається такій особі";

17) статтю 37 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У разі необхідності проведення перевірки суб'єкта господарювання, об'єднання, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю орган Антимонопольного комітету України має право не направляти розпорядження про початок розгляду справи та повідомлення про початок розгляду справи до початку проведення такої перевірки, але не більше ніж 20 робочих днів з дня видання розпорядження про початок розгляду справи";

18) доповнити статтею 37^1 такого змісту:

"Стаття 37^1. Строки розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. Справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розглядаються органами Антимонопольного комітету України протягом розумного строку, але не більше трьох років з дня прийняття

27

розпорядження про початок розгляду справи, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. За наявності обґрунтованих підстав, що перешкоджають розгляду справи у строк, визначений частиною першою цієї статті, органи Антимонопольного комітету України можуть продовжити цей строк, але не більше ніж на два роки, про що письмово повідомляються особи, які беруть участь у справі.

3. До строку розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не зараховується час зупинення розгляду справи відповідно до частини другої статті 38 цього Закону.

4. Якщо протягом граничних строків розгляду справи, передбачених частинами першою та другою цієї статті, органом Антимонопольного комітету України рішення не прийнято, справа підлягає закриттю на підставі абзацу сьомого частини першої статті 49 цього Закону";

19) у статті 40:

у частині першій:

абзаци другий і п'ятий викласти в такій редакції:

"ознайомлюватися з матеріалами справи, знімати копії (фотокопії) з матеріалів справи та робити виписки (крім інформації з обмеженим доступом та інформації, розголошення якої може завдати шкоди інтересам інших осіб, які беруть (брали) участь у справі, або перешкодити подальшому розгляду справи) – після одержання копії подання з попередніми висновками у справі (витягу з подання, що не містить інформації з обмеженим доступом та інформації, визначеної відповідним державним уповноваженим, головою територіального відділення Антимонопольного комітету України, розголошення якої може завдати шкоди інтересам інших осіб, які беруть (брали) участь у справі, або перешкодити подальшому розгляду справи)";

"оскаржувати рішення, розпорядження органів Антимонопольного комітету України у порядку, визначеному законом";

доповнити абзацами шостим і сьомим такого змісту:

"користуватися послугами перекладача;

інші права, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Документи, до яких надано доступ особам, які беруть участь у справі, можуть бути використані ними виключно для забезпечення реалізації прав, наданих таким особам законодавством про захист економічної конкуренції";

28

20) статтю 41 після частини першої доповнити шістьма новими частинами такого змісту:

"2. Докази мають право надавати особи, які беруть участь у справі.

3. Під час розгляду справи орган Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважені ними працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення збирають докази шляхом вчинення процесуальних дій, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, а також отримують докази від інших органів влади.

4. Письмовими доказами є документи (крім електронних документів) на паперових носіях, інші види документів, засвідчені належним чином їх копії або витяги з них, що містять відомості про обставини, які мають значення для справи. Письмовими доказами можуть бути, зокрема, акти, нотатки, листування, телеграми, телефонограми, ілюстрації (карти, діаграми, органіграми, рисунки, схеми тощо). Копії документів вважаються засвідченими належним чином, якщо їх засвідчено в порядку, встановленому законодавством.

5. Електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, які мають значення для справи, зокрема електронні документи (у тому числі текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (веб-сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, банки (бази) даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема, на портативних пристроях (картах пам'яті, кінцевому (термінальному) обладнанні тощо), серверах, системах резервного копіювання, в інших місцях збереження даних в електронній формі (у тому числі в мережі Інтернет).

6. Речовими доказами є предмети матеріального світу, властивості, наявність чи місце виявлення яких свідчать про обставини, які мають значення для справи, а також магнітні, електронні та інші матеріальні носії інформації, що містять аудіовізуальну інформацію про такі обставини.

7. Під час здійснення дій, пов'язаних із розглядом справи, орган Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноважені ними працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення мають право вести фотозйомку, аудіо- чи відеозапис, фіксацію за допомогою інших технічних чи програмно-технічних засобів (за наявності технічної можливості)".

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами восьмою і дев'ятою;

29

21) у статті 44:

абзаци перший і другий частини першої викласти в такій редакції:

"1. Вилучення письмових та речових доказів, зокрема документів, предметів чи інших носіїв інформації, що можуть свідчити про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції чи бути доказами чи джерелом доказів у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проводиться на підставі судового рішення господарського суду за наявності хоча б однієї з таких обставин:

докази не було надано і є достатні підстави вважати, що документи, предмети чи інші носії інформації знаходяться у певному місці";

частини третю – п'яту і сьому викласти в такій редакції:

"3. Якщо вилучення письмових доказів ускладнено, наприклад через їх численність або внаслідок того, що лише частина з них містять відомості про обставини, які мають значення для встановлення ознак порушення або для справи, уповноважені працівники Антимонопольного комітету України чи його територіальних відділень можуть отримувати витяги з них, засвідчені належним чином особою, якій належать документи.

У разі якщо державному уповноваженому Антимонопольного комітету України, голові територіального відділення Антимонопольного комітету України, уповноваженим ними працівникам Антимонопольного комітету України або його територіального відділення, які мають повноваження на вчинення відповідних процесуальних дій, передбачених цим Законом, відмовляють у доступі до приміщення, іншого володіння чи іншого місця зберігання носіїв інформації або створюють інші перешкоди і при цьому є достатні підстави вважати, що у таких приміщеннях, іншому володінні або іншому місці зберігання носіїв інформації можуть зберігатися предмети, документи чи інші носії інформації, які можуть свідчити про ознаки порушення чи бути доказами у справі, уповноважені працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення мають право опечатати таке приміщення чи інше місце зберігання носіїв інформації з метою забезпечення збереження доказів на період та в обсязі, необхідних для проведення перевірки на підставі судового рішення господарського суду. Строк, на який опечатується приміщення, інше володіння чи інше місце зберігання носіїв інформації, визначається судовим рішенням господарського суду.

Про опечатування приміщення, іншого володіння чи іншого місця зберігання носіїв інформації складається протокол, у якому зазначається, яке приміщення, інше володіння чи інше місце зберігання носіїв інформації опечатується та на який строк, а також зазначаються підстави, які дають змогу вважати, що у такому приміщенні, іншому володінні чи іншому місці зберігання носіїв інформації зберігаються предмети, документи чи інші носії

30

інформації, які можуть свідчити про ознаки порушення чи бути доказами у справі.

Копія протоколу про опечатування приміщення, іншого володіння чи іншого місця зберігання носіїв інформації надається присутньому адвокату, представнику об'єкта перевірки, приміщення, інше володіння чи інше місце зберігання носіїв інформації якого опечатано. У разі відсутності зазначених осіб копія протоколу надсилається поштою не пізніше наступного дня після закінчення перевірки.

Працівники об'єкта перевірки зобов'язані забезпечити недоторканність опечатаного приміщення, іншого володіння чи іншого місця зберігання носіїв інформації і цілісність печаток до закінчення строку, зазначеного у протоколі про опечатування. Доступ будь-яких осіб без участі уповноважених працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення, які проводять перевірку, до опечатаного приміщення, іншого володіння чи іншого місця зберігання носіїв інформації забороняється і має наслідком відповідальність, встановлену законом.

За клопотанням осіб, у яких вилучено оригінали письмових доказів, такі докази можуть бути повернуті після закінчення строку оскарження відповідного рішення органу Антимонопольного комітету України до господарського суду. В Антимонопольному комітеті України, територіальному відділенні Антимонопольного комітету України залишається копія письмового доказу, засвідчена належним чином особою, якій повертається оригінал.

В окремих випадках речові докази після їх огляду та дослідження відповідним органом Антимонопольного комітету України можуть бути повернуті за клопотанням осіб, від яких вони були одержані, до вирішення питання про початок розгляду справи та/або закінчення розгляду справи, якщо задоволення такого клопотання не перешкоджає вирішенню питання по суті.

За наявності обґрунтованого клопотання об'єкта перевірки органи Антимонопольного комітету України можуть прийняти рішення про розпломбування (розпечатування) приміщення (іншого володіння), системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації об'єкта перевірки працівниками Антимонопольного комітету України, його територіального відділення до строку, визначеного у відповідному протоколі.

4. У разі якщо вилучити докази неможливо, державний уповноважений, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України чи уповноважені ними працівники Антимонопольного комітету України, його територіального відділення накладають арешт на майно, предмети, документи, інші носії інформації, які можуть свідчити про ознаки порушення чи бути доказами у справі, у порядку, встановленому Антимонопольним комітетом України відповідно до цього Закону.

31

Арешт накладається на підставі судового рішення господарського суду на докази, які внаслідок своєї технічної будови чи інших властивостей не підлягають транспортуванню або транспортування яких може бути ускладнено, а також якщо їх вилучення неможливе або недоцільне з інших причин.

Накладення арешту на докази полягає у проведенні їх опису та оголошенні заборони розпорядження ними, а за потреби - в обмеженні права користування ними. Види, обсяги і строк опломбування (опечатування), вилучення, арешту встановлюються судовим рішенням господарського суду в кожному конкретному випадку з урахуванням властивостей майна, його значення для діяльності суб'єкта господарювання, об'єднання, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, необхідності його використання та інших обставин.

Порушення заборони розпорядження або користування майном, предметами, документами, іншими носіями інформації, на які накладено арешт, має наслідком відповідальність, встановлену законом.

5. Вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації здійснюється у робочий час в період з 8 години до 18 години у приміщеннях суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, на робочих місцях працівників, на підставі судового рішення господарського суду.

Час проведення зазначених дій може бути продовжений у разі необхідності завершення їх здійснення процесуальних дій у повному обсязі, якщо затримка у проведенні таких дій або їх незавершення може призвести до втрати доказів, але не пізніше 21 години.

Проведення зазначених дій з 21 години до 7 години або у святкові, неробочі і вихідні дні не допускається.

Вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації проводиться за умови фіксації таких дій засобами аудіо- чи відеозапису та у присутності не менше ніж двох уповноважених працівників Антимонопольного комітету України або його територіального відділення.

Вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації на вимогу особи, в якої здійснюється таке вилучення чи арешт, відбувається у присутності адвоката чи іншого уповноваженого представника такої особи. Неявка адвоката, уповноваженого представника особи для участі у проведенні такої дії протягом трьох годин не перешкоджає її проведенню.

Про вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації складається протокол, який підписується двома уповноваженими працівниками Антимонопольного комітету України, його

32

територіального відділення, які провели вилучення, наклали арешт, та особами, які були присутні при вилученні, накладенні арешту.

У протоколі про вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації зазначаються:

1) дата його складення та номер;

2) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) та посада уповноважених працівників Антимонопольного комітету України або його територіального відділення, які провели вилучення, наклали арешт;

3) адреса об'єкта перевірки, за якою проводиться вилучення, арешт майна, предметів, документів, інших носіїв інформації;

4) перелік вилучених чи тих, на які накладено арешт, майна, предметів, документів, інших носіїв інформації;

5) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) осіб, у присутності яких проведено вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації;

6) підстава вилучення чи накладення арешту на майно, предмети, документи, інші носії інформації.

У разі відмови осіб, які були присутні при вилученні, накладенні арешту, від підписання протоколу в ньому робиться запис про це. Особа, яка була присутня при вилученні, накладенні арешту, має право надати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до нього, а також викласти мотиви відмови від підписання протоколу.

Копія протоколу про вилучення, накладення арешту надається присутньому під час проведення вилучення чи накладення арешту керівнику або уповноваженому представнику об'єкта перевірки чи адвокату особи, щодо якої була проведена перевірка. У разі відсутності зазначених осіб копія протоколу надсилається суб'єкту господарювання, об'єднанню, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю чи особі, щодо якої була проведена перевірка, за адресою фактичного місцезнаходження рекомендованим листом з повідомленням про вручення не пізніше наступного дня після закінчення перевірки";

"7. Антимонопольний комітет України, його територіальні відділення забезпечують облік та зберігання вилучених доказів.

Незабезпечення належного обліку та умов зберігання, передачі вилучених доказів, що спричинило їх втрату, пошкодження, псування, погіршення властивостей, завдяки яким вони мають доказове значення, є підставою для притягнення до передбаченої законом відповідальності осіб, з вини яких настали зазначені наслідки";

33

22) доповнити статтею 44^1 такого змісту:

"Стаття 44^1. Проведення перевірки

1. Під час здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України, його органи, його територіальні відділення, працівники Антимонопольного комітету України, його територіальних відділень можуть проводити перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.

Перевірки, зазначені в абзаці першому цієї частини, можуть проводитися:

у зв'язку з розглядом заяв громадян, суб'єктів господарювання, об'єднань, установ, організацій про порушення їхніх прав внаслідок дій чи бездіяльності, визначених Законом України "Про захист економічної конкуренції" як порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

у зв'язку з розглядом подань органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

у зв'язку з безпосереднім виявленням органами, посадовими особами Антимонопольного комітету України ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

у зв'язку з розглядом справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

у разі потреби в перевірці інформації, отриманої у зв'язку із здійсненням державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

Строк проведення перевірки не може перевищувати 30 календарних днів, якщо інше не встановлено в судовому рішенні господарського суду. Цей строк може бути продовжений судовим рішенням господарського суду за обґрунтованим клопотанням Антимонопольного комітету України, його територіального відділення у разі:

письмової згоди суб'єкта господарювання, об'єднання, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, – але не більше ніж на 30 календарних днів;

подання клопотання суб'єктом господарювання, об'єднанням, органом влади, органом місцевого самоврядування, органом адміністративно-господарського управління та контролю, який перевіряється, про продовження

34

строку перевірки у зв'язку з необхідністю підготовки таким суб'єктом інформації, необхідної для проведення перевірки, – але не більше ніж на 30 календарних днів;

якщо є потреба у проведенні експертизи – але не більше ніж на строк проведення такої експертизи.

2. Перевірка, передбачена частиною першою цієї статті, проводиться на підставі судового рішення господарського суду та розпорядження органу Антимонопольного комітету України або голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, прийнятого відповідно до такого рішення.

Розпорядження про проведення перевірки має містити:

1) номер, дату і місце його прийняття;

2) посаду, прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка видала розпорядження;

3) номер та дату судового рішення господарського суду;

4) номер справи, в якій проводиться перевірка, та реквізити розпорядження про її початок – за наявності;

5) найменування об'єкта перевірки;

6) дані про склад комісії з проведення перевірки;

7) дати початку та закінчення перевірки, перелік питань, що підлягають з'ясуванню в ході проведення перевірки;

8) інформацію про права та обов'язки членів комісії та учасників об'єкта перевірки;

9) попередження про встановлену законом відповідальність за перешкоджання проведенню перевірки.

3. Порядок проведення перевірки затверджується Антимонопольним комітетом України відповідно до вимог цього Закону.

Форма розпорядження, передбаченого частиною другою цієї статті, та форма акта про проведення перевірки затверджуються Антимонопольним комітетом України.

4. Комісія з проведення перевірки формується із числа працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення у складі не менше трьох осіб.

Члени комісії з проведення перевірки мають право:

1) на підставі судового рішення господарського суду мати безперешкодний доступ до приміщень, інших володінь, інших місць зберігання інформації, що перебуває у володінні та/або користуванні об'єкта перевірки (комп'ютерів, технічних засобів електронних комунікацій та зберігання інформації, серверів, сейфів, робочих місць працівників тощо);

35

2) одержувати копії або витяги з документів, вилучати майно, предмети, документи, інші носії інформації, оригінали або засвідчені належним чином копії такого майна, предметів, документів, інших носіїв інформації та продовжувати відбір копій майна, предметів, документів, інших носіїв інформації або витягів з них у приміщеннях органу Антимонопольного комітету України чи в будь-яких інших обладнаних для цього приміщеннях;

3) на підставі судового рішення господарського суду опломбовувати (опечатувати) приміщення, інші володіння, системи електронних комунікацій чи місця зберігання інформації, що перебувають у володінні та/або користуванні об'єкта перевірки;

4) на підставі судового рішення господарського суду проводити огляд приміщень та інших володінь, що перебувають у володінні та/або користуванні об'єкта перевірки;

5) вимагати від керівника, посадових осіб та інших працівників або представників об'єкта перевірки, інших осіб надання усних або письмових пояснень щодо фактів, документів, які стосуються мети та предмета перевірки;

6) проводити фотозйомку, аудіо- чи відеозапис, використовувати інші технічні чи програмно-технічні засоби для отримання доказів;

7) забороняти особам, які перебувають у приміщенні, іншому володінні чи іншому місці зберігання інформації під час проведення перевірки, а також особам, які під час проведення перевірки увійшли до приміщення, іншого володіння об'єкта перевірки, вчиняти будь-які дії з документами, предметами та іншими носіями інформації до закінчення перевірки.

5. У разі перешкоджання проведенню перевірки або з метою запобігання створенню перешкод перевірка може проводитися із залученням поліцейських, працівників інших правоохоронних та митних органів. Поліцейські, працівники інших правоохоронних та митних органів не мають права втручатися у хід проведення перевірки.

На вимогу об'єкта перевірки до перевірки залучається адвокат або фахівець у галузі права, з яким така особа уклала договір про надання правової допомоги. Неявка адвоката (фахівця у галузі права), уповноваженого представника особи для участі у проведенні перевірки протягом трьох годин не перешкоджає її проведенню.

6. Перевірка проводиться у робочий час, у період з 8 години до 18 години.

Час проведення перевірки може бути продовжений у разі необхідності здійснення процесуальних дій у повному обсязі, якщо затримка з проведенням таких дій або їх незавершення може призвести до втрати доказів, але не пізніше 21 години.

Проведення перевірки з 21 години до 7 години та у святкові, неробочі і вихідні дні не допускається.

36

Першим днем перевірки вважається день прибуття членів комісії з проведення перевірки на об'єкт перевірки.

7. Члени комісії з проведення перевірки зобов'язані з повагою ставитися до осіб, присутніх під час проведення перевірки, роз'яснити їхні права та обов'язки, пред'являти перед початком проведення перевірки та під час перевірки іншим присутнім особам на їхню вимогу службове посвідчення та засвідчену належним чином копію розпорядження про проведення перевірки.

Власник, керівник та посадові особи, працівники суб'єкта, що перевіряється, інші присутні особи зобов'язані не перешкоджати проведенню перевірки. Посадові особи, працівники суб'єкта, що перевіряється, зобов'язані надавати пояснення з питання проведення перевірки.

8. За результатами проведення перевірки протягом 10 робочих днів з дня її завершення складається акт про проведення перевірки.

В акті про проведення перевірки зазначаються:

1) дата початку та закінчення проведення перевірки;

2) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) та посада членів комісії з проведення перевірки;

3) адреса об'єкта перевірки, за якою проведено перевірку;

4) дії та заходи, вжиті членами комісії з проведення перевірки під час перевірки;

5) відомості про опломбування (опечатування) приміщень, системи електронних комунікацій чи місць зберігання інформації та зняття пломб (печаток);

6) відомості про виготовлення копій документів під час проведення перевірки;

7) за наявності – номер справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в рамках якої проведено перевірку;

8) пояснення власника, керівника, посадових осіб, працівників, уповноваженого представника об'єкта перевірки щодо приміщення, інших володінь, систем електронних комунікацій чи місця зберігання інформації, що перебувають у володінні та/або користуванні об'єкта перевірки.

Акт про проведення перевірки надсилається суб'єкту господарювання, об'єднанню, органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю за адресою його фактичного місцезнаходження рекомендованим листом з повідомленням про вручення не пізніше наступного робочого дня після закінчення перевірки.

37

9. У разі незгоди з висновками перевірки чи фактами та даними, викладеними в акті про проведення перевірки, суб'єкт господарювання, об'єднання, орган влади, орган місцевого самоврядування, орган адміністративно-господарського управління та контролю має право подати свої заперечення та пояснення протягом 10 робочих днів з дня отримання акта.

10. Фотографії, аудіо- та відеозаписи, що фіксують процес проведення перевірки, додаються до акта про проведення перевірки і є його невід'ємною частиною.

11. Матеріали, докази, інформація, зібрані або вилучені під час проведення перевірки, можуть використовуватися органами Антимонопольного комітету України для встановлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції та/або розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в рамках якої проводилася перевірка";

23) текст статті 45 викласти в такій редакції:

"Для забезпечення проведення розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема виконання дій, передбачених статтею 44 цього Закону, органи Національної поліції, інші правоохоронні органи, податкові та митні органи, а також інші державні органи, що здійснюють державний контроль за дотриманням законодавства юридичними і фізичними особами, у визначеному законодавством порядку взаємодіють з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями шляхом повідомлення про фактичні обставини, що свідчать або можуть свідчити про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції";

24) статтю 46 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Органи Антимонопольного комітету України оприлюднюють рекомендації суб'єктам господарювання, об'єднанням, органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України протягом 10 робочих днів з дня їх надання. Рекомендації підлягають оприлюдненню в повному обсязі, крім інформації з обмеженим доступом. Інформація з обмеженим доступом має бути виключена, зачорнена або змінена в інший спосіб, що забезпечує достатній її захист та водночас повноту обґрунтування органом Антимонопольного комітету України наданих рекомендацій";

38

25) доповнити статтею 46^1 такого змісту:

"Стаття 46^1. Врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

1. До суб'єкта господарювання, який вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій (крім порушень, передбачених пунктом 4 частини другої статті 6 цього Закону) або зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, може застосовуватися процедура врегулювання у справі.

При цьому учасника антиконкурентних узгоджених дій одночасно може бути звільнено від відповідальності у порядку, передбаченому статтею 52^1 цього Закону.

2. З метою застосування процедури врегулювання у справі відповідач до направлення попередніх висновків у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції подає заяву до Антимонопольного комітету України.

3. Врегулювання здійснюється шляхом підписання угоди про врегулювання справи між органом Антимонопольного комітету України, до повноважень якого належить прийняття рішення у справі, та відповідачем у порядку, визначеному Антимонопольним комітетом України відповідно до цього Закону.

4. Процедура врегулювання у справі вважається розпочатою, якщо орган Антимонопольного комітету України письмово повідомив відповідача про надання згоди на застосування процедури врегулювання у справі.

5. Орган Антимонопольного комітету України має право ознайомити відповідача з певними доказами у справі.

6. Інформація, одержана Антимонопольним комітетом України під час застосування процедури врегулювання, є службовою інформацією. Орган Антимонопольного комітету України може розкривати інформацію про хід та зміст переговорів щодо врегулювання у справі виключно за згодою відповідача.

7. Істотними умовами угоди про врегулювання справи є:

1) визнання відповідачем факту вчинення порушення, що є предметом розгляду у справі;

2) обставини порушення, визнані відповідачем;

3) припинення порушення;

4) пропозиції та гарантії відповідача щодо усунення причин виникнення таких порушень і умов, що сприяють їх виникненню (за наявності), а також щодо усунення наслідків порушення (за наявності);

39

5) зменшення штрафу на 15 відсотків порівняно з розміром штрафу, визначеним при прийнятті рішення, передбаченого абзацами другим і сьомим частини першої статті 48 цього Закону.

Угода про врегулювання справи може містити також інші умови та зобов'язання, щодо яких відповідач та орган Антимонопольного комітету України досягли згоди.

8. Угода про врегулювання справи, укладена між органом Антимонопольного комітету України та відповідачем, є підставою для прийняття органом Антимонопольного комітету України рішення у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції щодо цього відповідача відповідно до умов зазначеної угоди.

9. Орган Антимонопольного комітету України припиняє процедуру врегулювання у справі у разі, якщо:

1) з відповідачем не досягнуто згоди щодо питань, визначених частиною сьомою цієї статті;

2) відповідач не надіслав підписану ним угоду про врегулювання справи до органу Антимонопольного комітету України.

Орган Антимонопольного комітету України письмово повідомляє відповідача про припинення процедури врегулювання у справі.

10. У разі недосягнення згоди щодо істотних умов угоди про врегулювання справи згода відповідача на участь у процедурі врегулювання у справі, надані відповідачем пояснення під час переговорів щодо процедури врегулювання у справі не можуть вважатися визнанням відповідачем факту вчинення порушення та використовуватися як докази вчинення порушення.

11. Процедура врегулювання у справі не може бути застосована, якщо порушення не могло і не може бути припинено, а його причини та наслідки не могли і не можуть бути усунуті діями відповідача.

12. Процедура врегулювання у справі не застосовується до суб'єкта господарювання, якщо справа про вчинення ним антиконкурентних узгоджених дій або зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку розпочата протягом п'яти років з дня притягнення його до відповідальності за таке саме порушення, вчинене раніше";

26) статтю 47 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Органи Антимонопольного комітету України оприлюднюють попередні рішення на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України протягом 10 робочих днів з дня їх прийняття. Попередні рішення підлягають оприлюдненню в повному обсязі, крім інформації з обмеженим доступом. Інформація з обмеженим доступом має бути виключена, зачорнена або змінена в інший спосіб, що забезпечує достатній її захист та водночас повноту обґрунтування органом Антимонопольного комітету України прийнятого рішення";

40

27) доповнити статтею 48^1 такого змісту:

"Стаття 48^1. Державний реєстр суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів

1. Антимонопольний комітет України для цілей Закону України "Про публічні закупівлі" створює, веде та оприлюднює єдиний відкритий Державний реєстр суб'єктів господарювання, яких притягнуто до відповідальності за вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів (далі – Державний реєстр).

Порядок ведення і доступу до Державного реєстру визначається нормативно-правовим актом Антимонопольного комітету України.

2. Доступ до інформації з Державного реєстру є вільним та безоплатним.

3. У Державному реєстрі публікуються, зокрема, такі відомості:

1) реквізити рішення про притягнення до відповідальності за вчинення порушення у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів;

2) найменування органу Антимонопольного комітету України, який прийняв рішення;

3) найменування суб'єктів господарювання, що вчинили такі порушення, їх ідентифікаційні коди";

28) статтю 49 після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"закінчилися строки розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені статтею 37^1 цього Закону".

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

29) у статті 50:

пункт 10 викласти в такій редакції:

"10) недотримання умов, передбачених пунктами 2, 5 та 6 частини третьої статті 22 цього Закону";

доповнити пунктом 21 такого змісту:

"21) розпломбування (розпечатування) приміщень, систем електронних комунікацій, інших володінь чи місць зберігання інформації, опломбованих

41

(опечатаних) працівниками Антимонопольного комітету України, його територіального відділення";

30) у статті 52:

абзац сьомий частини другої після цифр "13–18" доповнити цифрами "21";

частину третю доповнити словами "та на яких накладається штраф відповідно до частини четвертої цієї статті";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. У разі якщо декілька юридичних та/або фізичних осіб – суб'єктів господарювання, які входять до групи, що визнається суб'єктом господарювання, вчинили діяння (дії, бездіяльність), які призвели до порушення законодавства про захист економічної конкуренції зазначеним суб'єктом господарювання, та/або мають права, без яких вчинення порушення було б неможливим, та/або отримали чи можуть отримати переваги у конкуренції або інші вигоди (зокрема можливість здійснювати вплив на діяльність інших юридичних та/або фізичних осіб – суб'єктів господарювання, одержувати частину їхнього прибутку), штраф накладається на суб'єкта господарювання в особі цих юридичних та/або фізичних осіб.

Обов'язок сплати штрафу, накладеного на цих юридичних та/або фізичних осіб – суб'єктів господарювання, є солідарним";

в абзаці першому частини п'ятої слова "абзацом четвертим" замінити словами "абзацом сьомим";

доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Порядок визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, встановлюється нормативно-правовим актом Антимонопольного комітету України";

31) доповнити статтею 52^1 такого змісту:

"Стаття 52^1. Підстави та порядок звільнення від відповідальності учасників антиконкурентних узгоджених дій

1. Особи, які вчинили антиконкурентні узгоджені дії, передбачені статтею 6 цього Закону, можуть бути звільнені від відповідальності повністю або частково у порядку, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами Антимонопольного комітету України.

2. Звільнення від відповідальності може бути застосовано до особи, яка вчинила антиконкурентні узгоджені дії та подала до Антимонопольного комітету України заяву про звільнення від відповідальності до направлення попередніх висновків у справі.

42

3. Особа, яка вчинила антиконкурентні узгоджені дії та раніше за інших учасників цих дій подала до Антимонопольного комітету України заяву про звільнення від відповідальності, повністю звільняється від відповідальності за вчинення таких антиконкурентних узгоджених дій, передбаченої статтею 52 цього Закону, якщо вона:

1) розкрила Антимонопольному комітету України такі антиконкурентні узгоджені дії;

2) припинила свою участь в антиконкурентних узгоджених діях не пізніше дня подання заяви про звільнення від відповідальності, крім випадку, якщо така участь в антиконкурентних узгоджених діях є необхідною для забезпечення цілісності розгляду справи;

3) співпрацювала з органами Антимонопольного комітету України на засадах, зокрема, оперативності, своєчасності надання інформації, повноти та достовірності наданої інформації, тривалості співпраці;

4) надала докази, відсутні в Антимонопольного комітету України, які:

є достатніми для прийняття розпорядження про початок розгляду справи – якщо на день подання заяви про звільнення від відповідальності розпорядження про початок розгляду справи за ознаками такого самого порушення не прийнято;

мають суттєве значення для прийняття рішення у справі – якщо розпорядження про початок розгляду справи прийнято, але Антимонопольний комітет України не має достатньо доказів для закінчення розслідування справи та прийняття рішення у справі.

4. Для інших учасників антиконкурентних узгоджених дій, які не можуть бути повністю звільнені від відповідальності у зв'язку з тим, що таке звільнення отримує інший учасник відповідних антиконкурентних узгоджених дій, який раніше подав заяву про звільнення від відповідальності, але які бажають отримати часткове звільнення від відповідальності, розмір штрафу зменшується за рішенням постійно діючої чи тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України, Антимонопольного комітету України. Рішення про зменшення розміру штрафу приймається, якщо відповідні особи добровільно надали докази вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що мають суттєве значення для прийняття рішення у справі та відсутні в Антимонопольного комітету України, за умови дотримання вимог, передбачених пунктами 1–3 частини третьої цієї статті. У такому разі розмір штрафу зменшується порівняно з розміром штрафу, визначеним при прийнятті рішення, передбаченого абзацами другим і сьомим частини першої статті 48 цього Закону, залежно від черговості звернення:

для першого заявника – до 50 відсотків;

для другого заявника – до 30 відсотків;

для інших заявників – до 20 відсотків.

43

5. Учасник антиконкурентних узгоджених дій може відкликати свою заяву про звільнення від відповідальності та надану ним інформацію.

Відкликання заяви про звільнення від відповідальності не перешкоджає реалізації Антимонопольним комітетом України повноважень, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, щодо отримання відповідної інформації.

6. Якщо заявник надає достатні докази, які Антимонопольний комітет України використовує для доведення додаткових фактів, що зумовлює збільшення розміру штрафу порівняно з розміром штрафу, який мав бути накладений на учасників порушення за відсутності таких доказів, орган Антимонопольного комітету України при визначенні розміру штрафу для такого заявника не враховує обставини, які не були відомі до надання зазначених доказів.

7. Звільнення від відповідальності не може бути застосовано до заявника, який:

1) не відповідає вимогам, передбаченим частиною третьою цієї статті;

2) знищував, фальсифікував або приховував інформацію чи докази, що стосуються заявлених антиконкурентних узгоджених дій, до подання заяви про звільнення від відповідальності до Антимонопольного комітету України;

3) розголосив інформацію про свій намір подати заяву про звільнення від відповідальності до подання такої заяви.

Заявник не може бути повністю звільнений від відповідальності, якщо він примушував інших учасників антиконкурентних узгоджених дій до вчинення таких дій або до їх продовження.

8. Особа, яка вчинила антиконкурентні узгоджені дії та подала заяву про звільнення від відповідальності, зобов'язана співпрацювати з органами Антимонопольного комітету України з дня подання такої заяви до дня прийняття рішення у справі, зокрема, шляхом:

1) надання всієї необхідної інформації та інших доказів щодо вчинення заявлених антиконкурентних узгоджених дій, які перебувають у її розпорядженні або доступні для неї;

2) забезпечення можливості органам Антимонопольного комітету України отримати пояснення від службових та посадових осіб, які працюють у заявника станом на день отримання пояснень, а також, за можливості, від службових та посадових осіб, які працювали у заявника раніше;

3) незнищення, нефальсифікування та неприховування інформації або доказів, що стосуються заявлених антиконкурентних узгоджених дій;

4) нерозголошення інформації про свій намір подати заяву про звільнення від відповідальності, про зміст такої заяви та про співпрацю з органами Антимонопольного комітету України до прийняття рішення

44

у справі, крім випадків, погоджених з органом Антимонопольного комітету України.

9. Орган Антимонопольного комітету України на підставі вмотивованого клопотання в інтересах розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції забезпечує конфіденційність інформації про особу, яка подала заяву про звільнення від відповідальності, до прийняття рішення у справі";

32) статтю 55 доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Шкода, заподіяна суб'єктом господарювання, який звільняється від відповідальності відповідно до частини третьої статті 52^1 цього Закону, відшкодовується виключно:

1) його прямим покупцям або постачальникам;

2) іншим особам, яким заподіяно шкоду, лише якщо відшкодування шкоди не може бути отримано від інших суб'єктів господарювання – відповідачів у тій самій справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції";

33) у статті 56:

частини другу і третю викласти в такій редакції:

"2. Рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання. Рішення та розпорядження органу Антимонопольного комітету України набирають чинності з дня їх прийняття.

3. Особа, на яку накладено штраф рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу. Встановлені у рішенні органу Антимонопольного комітету України зобов'язання, передбачені статтею 48 цього Закону, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання рішення органу Антимонопольного комітету України, якщо інше не передбачено законом або цим рішенням.

Строки, передбачені абзацом першим цієї частини, зупиняються на час розгляду судом справи про оскарження рішення органу Антимонопольного комітету України у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також на час проведення перевірки чи перегляду рішення у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органом Антимонопольного комітету України.

Нарахування пені припиняється з дня сплати штрафу, накладеного рішенням органу Антимонопольного комітету України";

частину шосту доповнити словами та цифрами "(за умови надання такою особою письмової згоди з фактом вчинення порушення та розміром накладеного штрафу), але не більше ніж на 12 місяців";

45

частину сьому викласти в такій редакції:

"7. У разі несплати пені органи Антимонопольного комітету України стягують пеню в судовому порядку";

після частини сьомої доповнити п'ятьма новими частинами такого змісту:

"8. У разі якщо протягом строку, встановленого абзацом першим частини третьої цієї статті, рішення органу Антимонопольного комітету України не виконується, Голова Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України видає наказ про примусове виконання рішення органу Антимонопольного комітету України, прийнятого за результатами розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про стягнення штрафу.

9. Наказ Голови Антимонопольного комітету України, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України про примусове виконання рішення органу Антимонопольного комітету України, прийнятого за результатами розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про стягнення штрафу, є виконавчим документом, який пред'являється до органів державної виконавчої служби для примусового виконання в порядку, визначеному законом.

Зазначені в абзаці першому цієї частини накази мають відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом.

10. Сплата штрафу не звільняє суб'єкта господарювання від обов'язку припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також від виконання інших зобов'язань, встановлених рішенням органу Антимонопольного комітету України.

11. Якщо рішення органу Антимонопольного комітету України прийнято стосовно декількох відповідачів або якщо виконання такого рішення має бути здійснено в різних місцях, або якщо таким рішенням передбачено вчинення декількох дій, Голова Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України видає декілька наказів, у кожному з яких зазначаються один відповідач та один стягувач, а також визначається, в якій частині має бути виконано рішення органу Антимонопольного комітету України, або зазначається, що обов'язок чи право стягнення є солідарним.

12. Голова Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення Антимонопольного комітету України, який видав наказ, передбачений частиною цієї статті, може з власної ініціативи або за заявою відповідача виправити помилку, допущену під час оформлення або видання наказу. Про виправлення допущеної помилки Голова Антимонопольного комітету України, голова територіального відділення

46

Антимонопольного комітету України вносить до наказу про примусове виконання рішення органу Антимонопольного комітету України, прийнятого за результатами розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про стягнення штрафу, зміни, які є невід'ємною частиною виконавчого документа".

У зв'язку з цим частини восьму – десяту вважати відповідно частинами тринадцятою – п'ятнадцятою;

частину тринадцяту викласти в такій редакції:

"13. Протягом п'яти днів з дня сплати штрафу та пені суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати відповідно до Антимонопольного комітету України або його територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу, пені";

доповнити частиною шістнадцятою такого змісту:

"16. Якщо стягнення з особи штрафу, накладеного органом Антимонопольного комітету України, неможливе внаслідок припинення такої особи, доведення до банкрутства або недостатності майна з вини її засновників (учасників, акціонерів), які мають право надавати обов'язкові для відповідача вказівки, у такому разі правонаступники такої особи, засновники (учасники, акціонери), що входять до групи, яка визнається суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 цього Закону і до якої на момент вчинення правопорушення входила така особа, на яку органом Антимонопольного комітету України було накладено штраф, солідарно несуть субсидіарну відповідальність щодо сплати штрафу, накладеного органом Антимонопольного комітету України";

34) у статті 58:

частину першу після абзацу п'ятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"невиконання суб'єктом господарювання умов угоди про врегулювання справи щодо припинення порушення та усунення причин його виникнення, усунення наслідків порушення;

якщо угода про врегулювання справи порушує публічний порядок".

У зв'язку з цим абзаци шостий і сьомий вважати відповідно абзацами восьмим і дев'ятим;

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Перегляд рішень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у заявах, справах про узгоджені дії, концентрацію допускається у випадках, передбачених:

абзацами другим, третім і шостим частини першої цієї статті, – протягом п'яти років з дня прийняття відповідного рішення;

47

абзацами четвертим і п'ятим частини першої цієї статті, – протягом періоду дії відповідного рішення;

абзацом восьмим частини першої цієї статті, – протягом трьох років з дня прийняття відповідного рішення, якщо інше не встановлено законом.

За результатами перегляду рішення з підстав, передбачених абзацом шостим частини першої цієї статті, орган Антимонопольного комітету України змінює своє рішення в частині розміру штрафу";

35) абзац п'ятий частини першої статті 59 викласти в такій редакції:

"заборона концентрації, узгоджених дій відповідно до Закону України "Про санкції";

36) частини першу і другу статті 60 викласти в такій редакції:

"1. Заявник, відповідач, третя особа мають право повністю або частково оскаржити рішення, розпорядження органу Антимонопольного комітету України, передбачені статтями 36 і 48 цього Закону, до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення, розпорядження. Зазначений строк не підлягає поновленню.

2. Рішення, розпорядження Антимонопольного комітету України, адміністративної колегії Антимонопольного комітету України, державного уповноваженого Антимонопольного комітету України, передбачені частиною першою цієї статті, оскаржуються до господарського суду міста Києва. Рішення адміністративної колегії територіального відділення Антимонопольного комітету України оскаржуються до господарських судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя".

7. У Законі України "Про доступ до судових рішень" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 15, ст. 128 із наступними змінами):

1) абзац перший частини другої статті 2 викласти в такій редакції:

"2. Судові рішення є відкритими та підлягають оприлюдненню в електронній формі не пізніше наступного дня після їх виготовлення і підписання, крім ухвал про арешт майна та тимчасовий доступ до речей та документів у кримінальних провадженнях, ухвал господарського суду про надання дозволу органам Антимонопольного комітету України на проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю та/або вчинення передбачених законодавством про захист економічної конкуренції процесуальних дій у вигляді проведення огляду, накладення арешту, опломбовування (опечатування), вилучення, які підлягають оприлюдненню не раніше дня їх звернення до виконання. Судові рішення також можуть публікуватися в друкованих виданнях із додержанням вимог цього Закону";

48

2) абзац другий частини четвертої статті 4 викласти в такій редакції:

"Загальний доступ до ухвал про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи, про відмову у задоволенні клопотання про обшук житла чи іншого володіння особи, про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, про відмову у задоволенні клопотання про проведення негласної слідчої (розшукової) дії, ухвал господарського суду про надання дозволу органам Антимонопольного комітету України на проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю та/або вчинення передбачених законодавством про захист економічної конкуренції процесуальних дій у вигляді проведення огляду, накладення арешту, опломбовування (опечатування), вилучення забезпечується через один рік після внесення таких ухвал до Реєстру".

8. Частину третю статті 4 Закону України "Про санкції" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 40, ст. 2018; 2018 р., № 1, ст. 2) викласти в такій редакції:

"3. У разі якщо на дії, вчинення яких потребує одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії, концентрацію, поширюються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), передбачені частиною першою цієї статті, такі узгоджені дії, концентрація забороняються, дозвіл на їх здійснення органами Антимонопольного комітету України не надається".

9. Частину першу статті 23 Закону України "Про Національну поліцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40–41, ст. 379 із наступними змінами) доповнити пунктом 47^1 такого змісту:

"47^1) у разі перешкоджання працівникам Антимонопольного комітету України у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 4, 5 і 7 частини першої статті 7 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", вживає заходів, передбачених цим Законом (у разі залучення)".

10. У Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 2, ст. 17 із наступними змінами):

1) абзац другий частини сьомої статті 11 після слова "корупції" доповнити словами "та Антимонопольному комітету України";

2) статтю 30 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Копії реєстраційних справ або копії документів з реєстраційних справ надаються Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню на їхню обґрунтовану письмову вимогу, направлену у зв'язку з розглядом справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у встановлений органом Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення строк".

49

11. Пункт 7 частини першої статті 3 Закону України "Про виконавче провадження" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542) викласти в такій редакції:

"7) рішень інших державних органів, рішень Національного банку України, наказів Голови Антимонопольного комітету України, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України або осіб, які виконують їхні обов'язки, що законом визнані виконавчими документами".

12. У пункті 2 частини другої статті 1 Закону України "Про адміністративну процедуру" від 17 лютого 2022 року № 2073–IX слова "(крім справ про надання дозволів та висновків на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання)" виключити.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2024 року, крім пунктів 4 і 5 цього розділу, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Установити, що:

рішення органів Антимонопольного комітету України, прийняті до дня набрання чинності цим Законом, підлягають виконанню відповідно до законодавства, яке діяло на момент прийняття рішення;

заяви про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання, заяви про надання висновків відповідно до статей 14 і 29 Закону України "Про захист економічної конкуренції", заяви та подання про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які подані та розгляд яких не закінчено до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом;

справи про узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання, справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

3. Установити, що до порядку підготовки та прийняття нормативно-правових актів Антимонопольного комітету України, що приймаються на виконання вимог цього Закону, не застосовуються вимоги Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності". Проекти таких нормативно-правових актів обов'язково оприлюднюються не пізніше ніж за 15 календарних днів до дати їх розгляду з метою прийняття. З питань прийняття таких нормативно-правових актів у встановленому законодавством порядку проводяться консультації з громадськістю.

50

4. Кабінету Міністрів України до дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Національному банку України, іншим органам державної влади до дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
9 серпня 2023 року
№ 3295–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо негайного відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є :

1. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про Вищу раду правосуддя" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 7–8, ст. 50 із наступними змінами):

частини другу і третю статті 42 викласти в такій редакції:

"2. Дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя.

Дисциплінарне провадження розпочинається після отримання Вищою радою правосуддя скарги щодо дисциплінарного проступку судді, з повідомленням про вчинення дисциплінарного проступку суддею (дисциплінарної скарги), поданої відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів", або за ініціативою Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя чи за зверненням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом.

Днем початку здійснення дисциплінарного провадження є день отримання Вищою радою правосуддя відповідної дисциплінарної скарги або день ухвалення Дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя рішення про відкриття відповідної дисциплінарної справи за власною ініціативою чи день отримання Вищою радою правосуддя відповідного звернення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

3. Дисциплінарне провадження включає:

1) попередню перевірку дисциплінарної скарги, вивчення матеріалів для встановлення ознак вчинення суддею дисциплінарного проступку, ухвалення рішення про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги,

2

відмову у відкритті дисциплінарної справи або відкриття дисциплінарної справи;

2) підготовку дисциплінарної справи до розгляду, розгляд дисциплінарної справи та ухвалення рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді або про відмову в притягненні судді до дисциплінарної відповідальності;

3) розгляд скарги на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді або про відмову в притягненні судді до дисциплінарної відповідальності";

пункти 2 і 3 частини першої статті 43 викласти в такій редакції:

"2) за наявності підстав, визначених пунктами 1, 4 і 5 частини першої статті 44 цього Закону, – залишає без розгляду та повертає дисциплінарну скаргу скаржнику;

3) за наявності підстав, визначених пунктами 2, 3 і 6 частини першої статті 44 цього Закону, – передає скаргу на розгляд Дисциплінарної палати для ухвалення рішення щодо залишення без розгляду та повернення її скаржнику або відкриття дисциплінарної справи";

розділ III "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктами 23^6–23^{10} такого змісту:

"23^6. Установити, що днем початку роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя є день опублікування Вищою радою правосуддя повідомлення про початок роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя у газеті "Голос України".

23^7. Установити, що тимчасово, до дня початку роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, повноваження дисциплінарного інспектора здійснює член Дисциплінарної палати (доповідач), визначений автоматизованою системою розподілу справ.

Такий доповідач не бере участі в голосуванні Дисциплінарної палати під час ухвалення рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді або про відмову у притягненні до дисциплінарної відповідальності судді.

23^8. Дисциплінарні провадження, у яких на день початку роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя Дисциплінарною палатою не ухвалено рішення про відкриття дисциплінарної справи, з дня початку роботи служби дисциплінарних інспекторів передаються дисциплінарним інспекторам Вищої ради правосуддя, визначеним автоматизованою системою розподілу справ. Перебіг строку, визначеного пунктом 4 частини першої статті 43 цього Закону, у таких дисциплінарних провадженнях переривається та розпочинається заново.

23^9. Дисциплінарні провадження, у яких на день початку роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя Дисциплінарною палатою ухвалено рішення про відкриття дисциплінарної справи,

3

завершуються Дисциплінарною палатою за участю члена Дисциплінарної палати (доповідача), визначеного відповідно до пункту 23^7 цього розділу. Такі дисциплінарні провадження не підлягають передачі дисциплінарним інспекторам Вищої ради правосуддя.

23^{10}. Попередня перевірка дисциплінарних скарг, які надійшли до Вищої ради правосуддя до дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо негайного відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів", здійснюється в розумні строки, але не довше ніж протягом шести місяців з дня отримання такої скарги доповідачем, визначеним автоматизованою системою розподілу справ для її попередньої перевірки";

2) пункт 6 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя" (Відомості Верховної Ради України, 2021 р., № 38, ст. 320) виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо зміни статусу та порядку формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя".

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
9 серпня 2023 року
№ 3304–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державні резерви

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансово-економічні засади формування, розміщення, зберігання, переміщення, поставки, резервування, освіження, відпуску матеріальних цінностей державних резервів, а також створення та функціонування Єдиного реєстру державних резервів.

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) відповідальне зберігання державного матеріального резерву – послуга із зберігання з дотриманням необхідних умов для забезпечення належної якості відповідної кількості закладених до державних резервів матеріальних цінностей у суб'єктів господарювання незалежно від форми власності (резидентів та нерезидентів), у тому числі поза межами території України, відповідно до порядку та умов, визначених цим Законом та договором;

2) відповідальне зберігання мобілізаційного резерву – зберігання з дотриманням необхідних умов для забезпечення належної якості відповідної кількості закладених до державних резервів матеріальних цінностей у суб'єктів господарювання, які залучаються до виконання мобілізаційних завдань (замовлень);

3) відповідальні зберігачі – суб'єкти господарювання незалежно від форми власності (резиденти та нерезиденти), які надають послуги з відповідального зберігання, у тому числі поза межами території України, відповідно до порядку та умов, визначених цим Законом та договором;

2

4) відпуск матеріальних цінностей державних резервів – реалізація чи безоплатна передача матеріальних цінностей державних резервів визначеному одержувачу (споживачу) або їх продаж на електронному аукціоні, що проводиться в електронній торговій системі (ЕТС), у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

5) державний матеріальний резерв – запас матеріальних цінностей, що складається із запасів сировинних, паливно-енергетичних, матеріально-технічних ресурсів, промислових і продовольчих товарів, лікарських засобів та медичних виробів, призначених для використання у мирний час, а також в особливий період;

6) державні резерви – особливі державні запаси матеріальних цінностей, призначені для цільового використання в порядку, встановленому цим Законом;

7) Єдиний реєстр державних резервів (далі – Реєстр резервів) – єдина державна інформаційно-комунікаційна система, яка містить відомості про запаси матеріальних цінностей державних резервів та забезпечує їх облік, узагальнення і формування звітності;

8) закладення матеріальних цінностей до державних резервів – прийняття матеріальних цінностей для зберігання в державних резервах;

9) зберігання державних резервів – забезпечення збереження з дотриманням відповідних умов для забезпечення належної якості відповідної кількості закладених до державних резервів матеріальних цінностей до прийняття в установленому порядку рішення про їх відпуск без надання права користуватися цими цінностями;

10) знищення матеріальних цінностей державних резервів – механічна, фізико-хімічна, біологічна чи інша обробка та розміщення (захоронення) матеріальних цінностей або їх залишкових компонентів у спеціально визначених місцях;

11) мобілізаційний резерв – запас матеріальних цінностей, призначений для забезпечення розгортання в особливий період виробництва військової та іншої промислової продукції, харчових продуктів, ремонту військової техніки та майна, а також розгортання в особливий період робіт з відновлення залізничних та автомобільних шляхів, морських і річкових портів, аеродромів, ліній та інфраструктури електронних комунікаційних мереж, газо-, нафтопродуктопроводів, у тому числі внутрішньопромислових систем енерго- і водопостачання та водовідведення, для організації безперебійної роботи промисловості, транспорту, електронних комунікацій, надання медичної допомоги;

12) недопоставка (неповне закладення) – неповне виконання умов договору поставки, що полягає у поставці матеріальних цінностей для закладення до державних резервів у меншій кількості, ніж передбачено договором;

3

13) незабезпечення збереження – допущення псування або погіршення якості, невідповідності кількості, перевищення строку зберігання (терміну придатності), знищення, викрадення або самовільне відчуження матеріальних цінностей державних резервів;

14) незнижуваний запас – мінімальний постійно підтримуваний рівень зберігання матеріальних цінностей у державному матеріальному резерві;

15) номенклатура матеріальних цінностей державного матеріального резерву – перелік найменувань матеріальних цінностей державного матеріального резерву, що підлягають закладенню до державного матеріального резерву, норми їх накопичення, у тому числі незнижуваний запас;

16) освіження запасів державних резервів – відпуск матеріальних цінностей державних резервів у зв'язку із закінченням встановленого частиною першою статті 15 цього Закону строку зберігання (терміну придатності) матеріальних цінностей, тари, упаковки, а також внаслідок виникнення обставин, які можуть призвести до псування або погіршення якості продукції до закінчення строку її зберігання, за умови одночасної або наступної поставки і закладення до державних резервів матеріальних цінностей у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

17) освіження без розриву в часі – відпуск матеріальних цінностей державних резервів у зв'язку із закінченням строку зберігання (терміну придатності) матеріальних цінностей, тари, упаковки, а також внаслідок виникнення обставин, які можуть призвести до псування або погіршення якості продукції до закінчення строку її зберігання, за умови одночасної поставки і закладення до державних резервів такої самої кількості матеріальних цінностей, які здійснює резервант самостійно відповідно до договору резервування;

18) переміщення матеріальних цінностей державних резервів – перевезення (транспортування) матеріальних цінностей державних резервів з одного місця знаходження до іншого місця відповідального зберігання у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

19) переробка матеріальних цінностей державних резервів – технологічні операції, пов'язані із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей матеріальних цінностей з метою їх підготовки до утилізації або подальшого використання, за умови відповідності їх вимогам законодавства;

20) поповнення – підтримання рівня накопичення запасів державних резервів;

21) поставка – закупівля і доставка матеріальних цінностей з метою їх закладення до державних резервів, а також розміщення у відповідальних зберігачів з оформленням відповідних документів;

4

22) реалізація – продаж матеріальних цінностей державних резервів визначеному Кабінетом Міністрів України одержувачу (споживачу) або їх продаж на електронному аукціоні, що проводиться в електронній торговій системі (ЕТС), у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

23) резервант – суб'єкт господарювання незалежно від форми власності (резидент), який відповідає встановленим Кабінетом Міністрів України критеріям щодо можливості виконання функцій резервування та з яким укладено договір резервування, а також іноземна компанія чи організація (нерезидент), яка відповідає встановленим Кабінетом Міністрів України критеріям щодо можливості виконання функцій резервування та з якою укладено відповідний договір згідно з нормами міжнародного права;

24) резервування – формування запасів матеріальних цінностей державного матеріального резерву шляхом їх викупу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, у резервантів, які самостійно забезпечують їх зберігання та освіження без розриву у часі;

25) розбронювання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву – відпуск матеріальних цінностей з мобілізаційного резерву без наступного їх повернення;

26) самовільне відчуження – використання чи реалізація відповідальним зберігачем або резервантом матеріальних цінностей державних резервів, що перебувають у нього на відповідальному зберіганні або зарезервовані, без відповідного рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів;

27) стратегічні потреби України – потреби держави в запасах сировинних, матеріально-технічних та продовольчих ресурсів, лікарських засобів та медичних виробів, необхідних для забезпечення національної безпеки, стабілізації економіки та виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

28) утилізація матеріальних цінностей державних резервів – використання матеріальних цінностей як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів з дотриманням норм екологічної безпеки;

29) формування державного матеріального резерву – закладення (поповнення) матеріальних цінностей державного матеріального резерву.

2. Для цілей цього Закону терміни "електронний аукціон", "адміністратор електронної торгової системи", "електронний майданчик", "електронна торгова система", "оператор електронного майданчика" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про приватизацію державного і комунального майна".

5

Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Податковому кодексі України, законах України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах", "Про національну безпеку України", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", інших законодавчих актах України.

Стаття 2. Складові державних резервів та їх призначення

1. Державні резерви складаються з державного матеріального резерву та мобілізаційного резерву.

2. Державний матеріальний резерв призначається для:

1) забезпечення потреб України в особливий період;

2) забезпечення стратегічних потреб України;

3) надання гуманітарної допомоги.

3. Мобілізаційний резерв призначається для забезпечення потреб України в особливий період.

Стаття 3. Організаційна система державного матеріального резерву

1. Організаційну систему органів та суб'єктів, які здійснюють формування, зберігання, резервування, освіження, відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву, становлять:

1) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів;

2) відповідальні зберігачі;

3) резерванти.

2. Охорона підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, забезпечується підрозділами Національної гвардії України.

Пожежна безпека підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, забезпечується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

6

Стаття 4. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів:

1) забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів;

2) здійснює нормативно-правове регулювання у сфері державних резервів;

3) визначає пріоритетні напрями розвитку у сфері державних резервів;

4) узагальнює практику застосування законодавства у сфері державних резервів, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення та вносить на розгляд в установленому порядку проекти законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України;

5) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та іншими законами України.

Стаття 5. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів:

1) здійснює управління державним матеріальним резервом;

2) здійснює державний нагляд (контроль) за формуванням, зберіганням, освіженням, відпуском державних резервів у порядку, визначеному цим Законом;

3) здійснює методологічне, інформаційно-аналітичне, науково-методичне забезпечення роботи з формування, розміщення, зберігання, відпуску, переміщення та освіження запасів державних резервів;

4) організовує наукові дослідження з питань довготривалого зберігання матеріальних цінностей державних резервів;

5) погоджує пропозиції міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо створення мобілізаційного резерву та розбронювання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву;

6) здійснює планування обсягів щорічних поставок матеріальних цінностей до державного матеріального резерву відповідно до затверджених

7

Кабінетом Міністрів України норм накопичення матеріальних цінностей державного матеріального резерву;

7) здійснює відбір постачальників матеріальних цінностей до державного матеріального резерву відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі";

8) укладає державні контракти (договори) на поставку та закладення матеріальних цінностей до державного матеріального резерву;

9) укладає договори відповідального зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву;

10) укладає договори резервування матеріальних цінностей державного матеріального резерву;

11) забезпечує формування, розміщення, зберігання, освіження, відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву;

12) здійснює адміністрування та ведення Реєстру резервів;

13) приймає рішення про розміщення на відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління;

14) застосовує фінансові санкції за порушення законодавства у сфері державних резервів;

15) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та іншими законами України.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, для виконання своїх повноважень, визначених у частині першій цієї статті, та порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, має безоплатний доступ до реєстрів, баз даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, з дотриманням вимог Закону України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах", а також має право запитувати інформацію та документи в органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб незалежно від форми власності.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні особи незалежно від форми власності зобов'язані надавати на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, інформацію та документи протягом 14 робочих днів з дня отримання запиту, якщо у запиті не зазначено інший строк надання інформації та документів.

8

Стаття 6. Відповідальний зберігач та резервант

1. Відповідальним зберігачем та резервантом може бути суб'єкт господарювання незалежно від форми власності, який відповідає таким критеріям:

1) здійснення господарської діяльності у відповідній сфері не менше п'яти років;

2) наявність у користуванні (на весь строк відповідального зберігання (резервування) необхідних для відповідального зберігання (резервування) будівель, приміщень, сховищ, споруд тощо;

3) відсутність податкової заборгованості;

4) наявність договору про надання охоронних послуг та протипожежної безпеки.

Інші умови та критерії, зокрема щодо територіального розташування об'єктів, встановлюються у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Відповідальним зберігачем та резервантом не може бути суб'єкт господарювання за наявності хоча б однієї з таких умов:

1) у статутному капіталі якого є частка держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом;

2) у якого кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) є резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом;

3) у якого власниками статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі є резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом;

4) щодо якого застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції";

5) який зареєстрований в офшорній зоні (згідно з переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України), має непрозору структуру власності (бенефіціарні власники не розкриті на 100 відсотків);

6) який зареєстрований згідно із законодавством держави, включеної Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) до переліку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;

7) у статутному капіталі якого є частка, що прямо чи опосередковано належить особам, зазначеним у пунктах 5 та/або 6 цієї частини;

9

8) який протягом останніх трьох років притягався до відповідальності за порушення, передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів тендерів;

9) який перебуває у стані припинення (реорганізації, ліквідації) або у процедурі банкрутства;

10) місцезнаходженням (місцем реєстрації) якого є держава, включена до переліку держав, що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

3. Порядок відбору відповідальних зберігачів та резервантів затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Положення цієї статті не поширюються на підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

Стаття 7. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення державних резервів

1. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення державних резервів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, інших не заборонених законодавством джерел.

2. Держава гарантує повне і своєчасне фінансування державних резервів в обсязі, достатньому для їх належного забезпечення.

Стаття 8. Реєстр резервів

1. Реєстр резервів ведеться з метою:

1) обліку наявності та руху запасів державних резервів;

2) накопичення інформації про наявність та використання складських і виробничих потужностей відповідальних зберігачів та резервантів.

2. Держателем та адміністратором Реєстру резервів є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, який здійснює заходи із створення, впровадження, ведення та адміністрування Реєстру резервів, створення та супроводження програмного забезпечення Реєстру резервів, відповідає за технічне і технологічне забезпечення,

10

збереження та захист відомостей, що містяться у Реєстрі резервів, розроблення та забезпечення функціонування програмного забезпечення для моніторингу руху матеріальних цінностей державних резервів.

3. Публічними реєстраторами Реєстру резервів є уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

Створювачами інформації Реєстру резервів є уповноважені посадові або службові особи відповідальних зберігачів, резервантів, міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Користувачами Реєстру резервів є уповноважені посадові особи органів державної влади, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України. Користування Реєстром резервів є безоплатним.

Користувачі відповідно до закону мають право отримувати інформацію з Реєстру резервів та зобов'язані дотримуватися вимог щодо її захисту відповідно до цього Закону, законів України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах" та "Про державну таємницю".

4. Об'єктами Реєстру резервів є відомості про норми накопичення, обсяги поставок, закладення, зберігання, освіження, відпуску та списання матеріальних цінностей державних резервів за напрямами, про фактичні запаси матеріальних цінностей, наявність та використання складських і виробничих потужностей відповідальних зберігачів та резервантів.

Порядок ведення Реєстру резервів та надання доступу до нього затверджується Кабінетом Міністрів України. Джерелом інформації Реєстру резервів є інформація, сформована створювачами шляхом подання публічним реєстраторам звітів про наявність матеріальних цінностей державних резервів. Інформація вноситься до Реєстру резервів протягом трьох днів з моменту її надходження до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

Витяги та звіти формуються Реєстром резервів автоматично за формами, затвердженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

5. Створення і функціонування програмно-технічних засобів Реєстру резервів та реєстрація права власності на них здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, інших джерел, не заборонених законодавством.

6. Реєстр резервів є державною власністю. Майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму, що забезпечує діяльність Реєстру резервів та компіляції даних Реєстру резервів, належать державі в особі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

11

Вилучення будь-яких документів або частин Реєстру резервів не допускається, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 9. Номенклатура матеріальних цінностей державних резервів і норми їх накопичення

1. Номенклатура матеріальних цінностей державних резервів, норми їх накопичення, у тому числі рівень незнижуваного запасу, порядок їх формування та перегляду затверджуються Кабінетом Міністрів України.

2. Номенклатура матеріальних цінностей державних резервів формується за продовольчим, медичним, технічним, сировинним та енергетичним напрямами.

3. Перегляд номенклатури матеріальних цінностей державного матеріального резерву та норм їх накопичення здійснюється за потреби, але не менше ніж один раз на три роки, а номенклатури матеріальних цінностей мобілізаційного резерву – за потреби.

4. Обсяги щорічних поставок матеріальних цінностей до державного матеріального резерву відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України норм накопичення в першочерговому порядку плануються під час формування замовлень на поставку продукції для державних потреб та забезпечуються відповідними коштами за рахунок Державного бюджету України на відповідний рік з урахуванням накопичених матеріальних цінностей державного матеріального резерву за попередні роки.

5. У разі потреби Кабінет Міністрів України приймає рішення про закупівлю і закладення матеріальних цінностей до державного матеріального резерву понад встановлені норми накопичення для їх цільового використання з визначенням джерел фінансування таких закупівель.

6. Зведені відомості про номенклатуру та норми накопичення, про загальні обсяги поставок, закладення, зберігання, освіження та відпуску, а також про фактичні запаси матеріальних цінностей державних резервів є державною таємницею, розголошення якої тягне за собою відповідальність у встановленому законом порядку.

Стаття 10. Формування державних резервів

1. Замовлення на поставку та закладення (поповнення) матеріальних цінностей державного матеріального резерву здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

12

Порядок формування державних резервів визначається Кабінетом Міністрів України.

Типова форма державного контракту (договору) поставки та закладення матеріальних цінностей до державних резервів затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

2. Замовниками на постачання (поповнення) матеріальних цінностей до мобілізаційного резерву є центральні та місцеві органи виконавчої влади, яким у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку встановлено мобілізаційні завдання (замовлення).

3. Балансоутримувачем матеріальних цінностей державного матеріального резерву є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

Балансоутримувачами матеріальних цінностей мобілізаційного резерву є міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення).

4. Запаси державних резервів не підлягають відчуженню, у тому числі примусовому, накладенню арешту, притриманню, використанню як застави або в інших випадках, що перешкоджають використанню матеріальних цінностей державних резервів за призначенням.

5. Запаси державних резервів, підприємства, установи та організації, інші об'єкти, які належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, а також земельні ділянки, на яких вони розміщені, є державною власністю і не підлягають приватизації або відчуженню в інший спосіб.

6. Мобілізаційні резерви створюються на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності відповідно до завдань, визначених Кабінетом Міністрів України міністерствам, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

Особливості формування і розміщення мобілізаційного резерву, здійснення поставок, порядок фінансування заходів, закладення і відпуску матеріальних цінностей мобілізаційного резерву, відшкодування витрат з проведення операцій створення, накопичення, подання та проходження звітності про їх рух, порядок освіження та розброновання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву визначаються Кабінетом Міністрів України.

13

Стаття 11. Зберігання, розміщення та переміщення державних резервів

1. Запаси матеріальних цінностей державного матеріального резерву розміщуються на підприємствах, в установах та організаціях, які можуть забезпечити відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву.

Запаси матеріальних цінностей державного матеріального резерву, розміщені на відповідальне зберігання та резервування, підлягають обов'язковому страхуванню на випадок втрати, псування, пошкодження, знищення, у тому числі внаслідок стихійних лих, техногенних катастроф, нещасних випадків, протиправних дій третіх осіб.

Номенклатура матеріальних цінностей державного матеріального резерву, що підлягають страхуванню, визначається Кабінетом Міністрів України.

Договір страхування матеріальних цінностей державного матеріального резерву укладається на користь держави відповідальним зберігачем, резервантом із страховиком, якому присвоєно найвищий рейтинг фінансової стійкості (надійності) за Національною рейтинговою шкалою уповноваженим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рейтинговим агентством.

Для державних підприємств, установ та організацій, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, а також для суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, визнаних відповідно до законодавства України суб'єктами господарювання, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку, відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву є обов'язковим.

2. Запаси державного матеріального резерву можуть розміщуватися:

1) на відповідальне зберігання у відповідальних зберігачів на підставі укладених договорів відповідального зберігання. Типова форма договору про відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву встановлюється Кабінетом Міністрів України;

2) у резервантів (резидентів) на підставі договорів резервування. Типова форма договору резервування з резервантом (резидентом) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Запаси державного матеріального резерву можуть розміщуватися поза межами території України у відповідальних зберігачів та/або у резервантів (нерезидентів), які відповідають вимогам, визначеним статтею 6 цього Закону, на підставі відповідних договорів, укладених згідно з нормами міжнародного права.

14

Запаси державного матеріального резерву не можуть розміщуватися на території іноземної держави, яку відповідно до рішення Верховної Ради України визнано державою-агресором та/або державою-окупантом, або яка своїми діями сприяє збройній агресії проти України, або щодо якої застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції).

Виконання відповідальним зберігачем та/або резервантом (нерезидентом) своїх зобов'язань забезпечується міжнародною банківською гарантією, що надається банком-гарантом, який відповідає критеріям фінансової стійкості згідно з міжнародною системою індикаторів, відповідно до уніфікованих правил для гарантій та інших міжнародних документів, що регулюють питання здійснення операцій за гарантіями, на повну вартість матеріальних цінностей, що розміщуються на відповідальне зберігання або резервування, та діє протягом усього строку дії відповідного договору.

Перелік видів матеріальних цінностей, розміщення яких дозволяється за межами території України, визначається Кабінетом Міністрів України.

Відповідальні зберігачі та/або резерванти (резиденти) на першу вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, зобов'язані надати відповідні документи, забезпечити безперешкодний доступ до місць зберігання державного матеріального резерву, а також забезпечити технічні можливості та сприяти визначенню їх обсягів, складу та якості.

4. Переміщення матеріальних цінностей державного матеріального резерву здійснюється за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, у разі виникнення загрози втрати або пошкодження матеріальних цінностей державного матеріального резерву за зверненням відповідальних зберігачів, резервантів.

Рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, про переміщення матеріальних цінностей державного матеріального резерву погоджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

Порядок переміщення матеріальних цінностей державного матеріального резерву встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Переміщення матеріальних цінностей мобілізаційного резерву здійснюється за рішенням міністерства, іншого центрального або місцевого органу виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

15

Стаття 12. Вимоги щодо якості матеріальних цінностей державних резервів

1. Матеріальні цінності, що постачаються до державних резервів, мають відповідати вимогам, встановленим законодавством щодо безпечності визначених видів продукції, що підтверджується відповідними документами, протягом усього строку зберігання.

Стаття 13. Відпуск матеріальних цінностей державних резервів

1. Державні резерви є недоторканними і використовуються за рішенням Кабінету Міністрів України, крім випадків, визначених частинами четвертою та шостою цієї статті.

Про прийняття рішення про відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву для забезпечення стратегічних потреб держави, для забезпечення потреб держави в особливий період та для надання гуманітарної допомоги Кабінет Міністрів України звітує перед Верховною Радою України.

2. Відпуск матеріальних цінностей державних резервів здійснюється:

1) у порядку розброновання;

2) у зв'язку з їх освіженням;

3) для забезпечення стратегічних потреб України;

4) для забезпечення потреб України в особливий період;

5) для надання гуманітарної допомоги.

Порядок відпуску матеріальних цінностей державних резервів шляхом їх продажу на електронних аукціонах, функціонування ЕТС, організації та проведення електронних аукціонів, визначення розміру, порядку сплати та повернення гарантійних та реєстраційних внесків, винагороди операторів електронних майданчиків, плати на розвиток ЕТС, а також адміністратор ЕТС, визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Продаж матеріальних цінностей мобілізаційного резерву, що підлягають розброновуванню, здійснюється міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим на електронних аукціонах, що проводяться в ЕТС, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву, що підлягають освіженню (поновленню), здійснюється за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

16

5. Відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву для забезпечення стратегічних потреб України здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, за рішенням Кабінету Міністрів України, яке приймається за поданням міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Відпуск матеріальних цінностей державного матеріального резерву для надання гуманітарної допомоги здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, погодженим з комітетом Верховної Ради України, до компетенції якого належать питання державних резервів, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

7. Відпуск матеріальних цінностей мобілізаційного резерву в разі настання особливого періоду здійснюється відповідно до Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію".

Стаття 14. Списання матеріальних цінностей державних резервів з подальшою їх переробкою, утилізацією чи знищенням

1. Списанню підлягають матеріальні цінності державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності) відповідно до законодавства, у разі якщо вони заборонені до використання та підлягають вилученню з обігу, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням.

Рішення про списання матеріальних цінностей державного матеріального резерву приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів. Рішення про списання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву приймається міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим (балансоутримувачем).

Матеріальні цінності державних резервів, щодо яких прийнято рішення про списання з подальшою переробкою, підлягають реалізації для подальшої переробки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, приймає рішення про утилізацію або знищення матеріальних цінностей державного матеріального резерву у разі встановлення їх невідповідності вимогам нормативно-правових актів та нормативних документів.

17

Примірна форма договору про реалізацію матеріальних цінностей державного матеріального резерву для подальшої їх переробки затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

3. Міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим:

1) подають до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, звіт про переробку матеріальних цінностей мобілізаційного резерву;

2) приймають рішення про утилізацію або знищення матеріальних цінностей мобілізаційного резерву у разі встановлення їх невідповідності вимогам нормативно-правових актів та нормативних документів.

Примірна форма договору про реалізацію матеріальних цінностей мобілізаційного резерву для подальшої їх переробки затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

4. Порядок утилізації, знищення матеріальних цінностей державних резервів затверджується Кабінетом Міністрів України. Отримана внаслідок переробки продукція має відповідати вимогам законодавства щодо безпечності продукції.

Стаття 15. Освіження запасів державних резервів

1. Освіження матеріальних цінностей державного матеріального резерву, що зберігаються у відповідальних зберігачів, проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, та здійснюється (крім лікарських засобів та медичних виробів) після спливу 50, але не більше 70, відсотків строку зберігання (терміну придатності), а також у разі погіршення їх якості – до закінчення строку зберігання (терміну придатності).

Особливості освіження лікарських засобів та медичних виробів визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Порядок освіження матеріальних цінностей державного матеріального резерву затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Матеріальні цінності державного матеріального резерву, що розміщуються у резервантів (резидентів), освіжуються ними самостійно без розриву в часі відповідно до договору резервування.

3. Матеріальні цінності державного матеріального резерву, що розміщуються у резервантів (нерезидентів), освіжуються ними самостійно без

18

розриву в часі відповідно до договорів, укладених згідно з нормами міжнародного права.

4. Освіження матеріальних цінностей мобілізаційного резерву здійснюється балансоутримувачами.

5. У разі прийняття рішення про освіження запасів державних резервів шляхом їх продажу такий продаж здійснюється на електронних аукціонах, що проводяться в ЕТС, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Кошти, отримані внаслідок такої реалізації, спрямовуються на придбання та закладення до державного резерву аналогічних матеріальних цінностей.

Стаття 16. Державний нагляд (контроль) за формуванням, зберіганням, освіженням, відпуском матеріальних цінностей державних резервів

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, здійснює державний нагляд (контроль) за формуванням, зберіганням, освіженням, відпуском матеріальних цінностей державних резервів шляхом проведення планових та позапланових перевірок відповідальних зберігачів, резервантів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, у тому числі на яких створені мобілізаційні резерви, у порядку, встановленому Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Державний нагляд (контроль) здійснюється посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, у присутності керівника або особи, уповноваженої керівником відповідального зберігача та/або резерванта (резидента).

Планові та позапланові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються за місцем провадження господарської діяльності відповідального зберігача та/або резерванта (резидента) або його відокремленого підрозділу в будь-який час доби незалежно від правил внутрішнього трудового розпорядку.

Відповідальні зберігачі та/або резерванти (резиденти) на першу вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, зобов'язані надати відповідні документи, забезпечити безперешкодний доступ до місць зберігання державного матеріального резерву, а також забезпечити технічні можливості та сприяти визначенню їх обсягів, складу та якості.

19

2. Планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються органом державного нагляду (контролю) за діяльністю відповідального зберігача та/або резерванта (резидента), яка віднесена:

до високого ступеня ризику, – не частіше одного разу на рік;

до середнього ступеня ризику, – не частіше одного разу на два роки;

до незначного ступеня ризику, – не частіше одного разу на три роки.

3. За виявленими фактами порушення вимог цього Закону відповідальні зберігачі та резерванти несуть відповідальність, передбачену статтею 17 цього Закону.

З дати ознайомлення відповідального зберігача та/або резерванта (резидента) з актом, складеним за результатами контрольного заходу, відповідальному зберігачу та/або резерванту (резиденту) забороняється вчиняти будь-які правочини, наслідком яких стане зменшення вартості його активів до сумарної вартості матеріальних цінностей державних резервів, які передані йому для зберігання або зарезервовані.

Будь-які правочини, вчинені відповідальним зберігачем та/або резервантом (резидентом) після ознайомлення з актом, складеним за результатами контрольного заходу, вчинення яких призведе або може призвести до зменшення вартості його активів до сумарної вартості матеріальних цінностей державних резервів, які передані йому для зберігання або зарезервовані, є недійсними.

4. Міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим зобов'язані вести окремий облік мобілізаційних резервів та щокварталу подавати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, інформацію про кількісні та якісні показники зберігання мобілізаційних резервів, місця зберігання за формою, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері державних резервів.

5. Для здійснення контрольних заходів уповноважені особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, мають право:

1) безперешкодного доступу до приміщень органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання незалежно від форми власності за службовим посвідченням та направленням, вільного доступу до будівель, споруд, приміщень та місць, у яких зберігаються матеріальні цінності державних резервів, а також до документів та інших матеріалів, необхідних для здійснення контрольних заходів;

20

2) відповідно до закону вимагати необхідні документи та іншу інформацію, у тому числі з обмеженим доступом, у зв'язку з реалізацією своїх повноважень щодо здійснення контрольних заходів;

3) отримувати в межах своєї компетенції письмові пояснення від посадових осіб та службових осіб органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання незалежно від форми власності та інших працівників.

Стаття 17. Відповідальність за порушення у сфері державних резервів

1. У разі прострочення поставки матеріальних цінностей до державних резервів постачальник сплачує пеню у розмірі 2 відсотки вартості недопоставлених матеріальних цінностей за кожний день прострочення поставки до фактичного виконання зобов'язання з урахуванням недопоставленої кількості матеріальних цінностей.

2. У разі непоставки, недопоставки (неповного закладення) матеріальних цінностей до державних резервів постачальник сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості непоставлених, недопоставлених (незакладених) матеріальних цінностей.

3. У разі поставки до державних резервів матеріальних цінностей, непридатних для тривалого зберігання, некомплектних або таких, що не відповідають умовам договору (контракту) щодо їх якості та асортименту, постачальник сплачує штраф у розмірі 50 відсотків вартості забракованих або таких, що не відповідають умовам договору (контракту), матеріальних цінностей та зобов'язаний протягом одного місяця замінити забраковані матеріальні цінності за власний рахунок.

У разі прийняття для подальшого закладення до державних резервів матеріальних цінностей, непридатних для тривалого зберігання, некомплектних або таких, що не відповідають умовам договору (контракту) щодо їх якості та асортименту, відповідальний зберігач сплачує штраф у розмірі 50 відсотків вартості забракованих або таких, що не відповідають умовам договору (контракту), матеріальних цінностей та зобов'язаний протягом трьох днів повернути забраковані матеріальні цінності постачальнику для їх заміни.

4. У разі поставки до державних резервів немаркованих або неналежно маркованих матеріальних цінностей чи матеріальних цінностей, поставлених у неналежній тарі (пакуванні), за використання засобів пакетування, що не відповідають нормативно-правовим актам, постачальник сплачує штраф у розмірі 50 відсотків вартості зазначених матеріальних цінностей. Постачальник зобов'язаний протягом одного місяця замінити забраковані

21

матеріальні цінності, тару (пакування), відновити або виправити маркування за власний рахунок.

У разі прийняття для подальшого закладення до державних резервів немаркованих або неналежно маркованих матеріальних цінностей чи матеріальних цінностей, поставлених у неналежній тарі (пакуванні), за використання засобів пакетування, що не відповідають нормативно-правовим актам, відповідальний зберігач сплачує штраф у розмірі 50 відсотків вартості зазначених матеріальних цінностей.

5. У разі виявлення прихованих виробничих дефектів у матеріальних цінностях, поставлених (закладених) до державних резервів незалежно від часу поставки (закладення) матеріальних цінностей до державних резервів і часу виявлення зазначених дефектів та за умови додержання встановлених режимів зберігання зазначених матеріальних цінностей, постачальник сплачує штраф у розмірі 20 відсотків їх вартості та зобов'язаний протягом одного місяця замінити забраковані матеріальні цінності за власний рахунок.

6. У разі якщо матеріальні цінності державних резервів не замінено у строки, передбачені частинами третьою, четвертою і п'ятою цієї статті, вони вважаються такими, що не поставлені та не закладені до державних резервів.

7. У разі необґрунтованої дострокової відмови від відповідального зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву керівник відповідального зберігача (резидента) несе відповідальність, передбачену законом.

8. У разі порушення правил і умов зберігання, несвоєчасного освіження матеріальних цінностей державного матеріального резерву резерванти (резиденти) сплачують штраф у розмірі 100 відсотків вартості матеріальних цінностей державного матеріального резерву, щодо яких допущено порушення, виходячи з їх ринкової ціни на день виявлення факту порушення.

9. У разі незабезпечення збереження матеріальних цінностей державних резервів, у тому числі самовільного відчуження, з відповідальних зберігачів стягується штраф у розмірі 100 відсотків вартості зазначених матеріальних цінностей виходячи з їх ринкової ціни на день виявлення факту відсутності (самовільного відчуження), а також пеня виходячи з вартості відсутнього їх обсягу за кожний день до повного повернення матеріальних цінностей.

10. У разі виявлення факту відсутності зарезервованих матеріальних цінностей для державного матеріального резерву у резерванта (резидента) він сплачує штраф у розмірі 100 відсотків ринкової ціни відсутніх матеріальних цінностей на день виявлення такого порушення, а також пеню виходячи з вартості відсутнього їх обсягу за кожний день відсутності до повного резервування таких матеріальних цінностей.

У разі резервування матеріальних цінностей для державного матеріального резерву, непридатних для тривалого зберігання, некомплектних або таких, що не відповідають умовам договору резервування щодо їх якості

22

та асортименту, резерванти (резиденти) сплачують штраф у розмірі 50 відсотків вартості забракованих або таких, що не відповідають умовам договору резервування.

У разі резервування матеріальних цінностей для державного матеріального резерву немаркованих або неналежно маркованих матеріальних цінностей чи матеріальних цінностей, зарезервованих у неналежній тарі (пакуванні), використання засобів пакетування, що не відповідають нормативно-правовим актам, резерванти (резиденти) сплачують штраф у розмірі 50 відсотків вартості зазначених матеріальних цінностей.

11. Розмір пені, передбачений частинами першою, дев'ятою і десятою цієї статті, обчислюється виходячи із подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який сплачується пеня.

12. Сплата штрафних санкцій, передбачених цією статтею, не звільняє від виконання зобов'язань за відповідним договором.

13. Рішення про застосування фінансових санкцій у сфері державних резервів приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, є виконавчим документом та має відповідати вимогам Закону України "Про виконавче провадження".

Стаття 18. Оскарження рішень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів

1. Рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, про застосування фінансових санкцій, передбачених статтею 17 цього Закону, може бути оскаржено в судовому порядку.

Стаття 19. Відповідальність посадових осіб за порушення вимог цього Закону

1. Посадові особи, винні в порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 20. Контроль за створенням, відпуском та використанням державного резерву

1. Контроль за створенням, відпуском та використанням Кабінетом Міністрів України державного резерву здійснює Верховна Рада України.

23

Стаття 21. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Визнати такими, що втратили чинність з дня набрання чинності цим Законом:

Закон України "Про державний матеріальний резерв" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 13, ст. 112 із наступними змінами);

Постанову Верховної Ради України "Про введення в дію Закону України "Про державний матеріальний резерв" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 13, ст. 113 із наступними змінами).

3. До приведення інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом їх норми діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Єдиний реєстр державних резервів починає діяти не пізніш як через дев'ять місяців з дня набрання чинності актом Кабінету Міністрів України про можливість здійснення функцій і повноважень центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів.

5. Протягом дії воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–IX, розміщення матеріальних цінностей державних резервів за межами України здійснюється виключно за відповідним рішенням Кабінету Міністрів України.

6. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) пункт 6 частини першої статті 268 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40–44, ст. 356) викласти в такій редакції:

"6) на вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, стосовно виконання зобов'язань, що випливають із Закону України "Про державні резерви";

2) частину сьому статті 137 Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4) накладення арешту на майно, запаси матеріальних цінностей державних резервів, передбачені Законом України "Про державні резерви", а також вжиття інших заходів забезпечення позову, що перешкоджають використанню матеріальних цінностей державних резервів за призначенням, встановленим законом";

24

3) частину четверту статті 150 Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) доповнити абзацом другим такого змісту:

"Не допускається забезпечення позову шляхом накладення арешту на майно, запаси матеріальних цінностей державних резервів, передбачені Законом України "Про державні резерви", а також вжиття інших заходів забезпечення позову, що перешкоджають використанню матеріальних цінностей державних резервів за призначенням, встановленим законом";

4) абзац другий пункту 2 частини першої статті 8 Закону України "Про державну таємницю" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 49, ст. 428; 2010 р., № 46, ст. 537; із змінами, внесеними Законом України від 17 липня 2020 року № 808–IX) викласти в такій редакції:

"про зміст мобілізаційних планів державних органів та органів місцевого самоврядування, мобілізаційні потужності, заходи мобілізаційної підготовки і мобілізації та обсяги їх фінансування, запаси та обсяги постачання стратегічних видів сировини і матеріалів, а також відомості про номенклатуру та норми накопичення, загальні обсяги поставок, закладення, зберігання, освіження та відпуску, а також фактичні запаси матеріальних цінностей державних резервів";

5) частину шосту статті 2 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389 із наступними змінами) після слів "звітності та верифікації викидів парникових газів" доповнити словами "державного нагляду (контролю) у сфері державних резервів";

6) частину першу статті 2 Закону України "Про Національну гвардію України" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 17, ст. 594 із наступними змінами) доповнити пунктом 8^1 такого змісту:

"8^1) охорона підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних резервів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України".

7. Кабінету Міністрів України:

1) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

прийняти нормативно-правові акти, що випливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

25

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

2) у 2024 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
9 серпня 2023 року
№ 3310–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3–4, ст. 27):

частину дев'яту статті 20 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями";

частину першу статті 208 доповнити словами "а також інвестор із значними інвестиціями відповідно до спеціального інвестиційного договору, укладеного відповідно до вимог Закону України "Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні".

2. У пункті 2 частини третьої статті 34 Закону України "Про індустріальні парки" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 22, ст. 212; 2021 р., № 49, ст. 390) слово "суміжної" замінити словом "інженерно-транспортної".

3. У Законі України "Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні" від 17 грудня 2020 року № 1116–IX:

1) у частині першій статті 1:

пункти 3 і 6 викласти в такій редакції:

"3) значні інвестиції – власні або залучені кошти інвестора із значними інвестиціями та/або заявника, які вкладаються в об'єкти інвестування у процесі реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями";

"6) об'єкти інвестування – необоротні активи (крім нематеріальних активів та гудвілу), що будуються, модернізуються, технічно та/або

2

технологічно переоснащуються, придбаваються інвестором із значними інвестиціями та/або заявником, та об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури, необхідні для виконання умов спеціального інвестиційного договору, які збудовані/будуються або будівництво яких профінансовано/фінансується (включно з платою за приєднання до мереж тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо) інвестором із значними інвестиціями та/або заявником за рахунок значних інвестицій";

пункт 7 після слова "заявником" доповнити словами "(крім випадків, передбачених цим Законом)";

2) у частині першій статті 3:

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) забезпечення за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо) або компенсація за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законом, вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями. Порядок надання компенсації вартості збудованих заявником або інвестором із значними інвестиціями об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури встановлюється Кабінетом Міністрів України";

доповнити пунктами 5 і 6 такого змісту:

"5) компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

6) звільнення від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва інвестора із значними інвестиціями для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями відповідно до Земельного кодексу України";

3) у статті 4:

у частині першій:

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) сукупної вартості всіх об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, побудованих для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями та на виконання спеціального інвестиційного договору згідно з пунктом 4 частини першої статті 3 цього Закону, станом на дату введення таких об'єктів в експлуатацію";

3

доповнити пунктами 3 і 4 такого змісту:

"3) суми компенсації на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями;

4) суми коштів, що не надійшли до відповідного бюджету від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва відповідно до Земельного кодексу України";

частину другу доповнити абзацами другим – четвертим такого змісту:

"У разі якщо під час виконання спеціального інвестиційного договору фактичний обсяг значних інвестицій є більшим, ніж передбачено таким договором, загальний обсяг державної підтримки залишається без змін.

У разі якщо під час виконання спеціального інвестиційного договору фактичний обсяг значних інвестицій є меншим, ніж передбачено таким договором, загальний обсяг державної підтримки змінюється шляхом внесення змін до спеціального інвестиційного договору.

У разі якщо обсяг значних інвестицій є меншим, ніж визначено пунктом 4 частини першої статті 5 цього Закону, інвестор із значними інвестиціями повертає весь обсяг отриманої державної підтримки для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями";

4) у частині першій статті 5:

пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) інвестиційний проект із значними інвестиціями реалізується на території України у сферах переробної промисловості (крім діяльності з виробництва та обігу тютюнових виробів, спирту етилового (за виключенням виробництва біоетанолу, який призначений для використання як компонент палива), коньячного і плодового, алкогольних напоїв), виробництва біогазу і біометану (в тому числі скрапленого або стисненого), добування з метою подальшої переробки та/або збагачення корисних копалин (крім кам'яного та бурого вугілля, сирої нафти та природного газу), поводження з відходами, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, логістики, освіти, наукової та науково-технічної діяльності, охорони здоров'я, мистецтва, культури, спорту, туризму, в курортно-рекреаційній сфері та у сфері електронних комунікацій";

пункт 2 після слів "коштів інвестора із значними інвестиціями" доповнити словами "та/або заявника", а слово "суміжної" замінити словом "інженерно-транспортної";

пункти 3 і 4 викласти в такій редакції:

"3) створення впродовж строку реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями не менше:

4

10 нових робочих місць із середньою заробітною платою працівників, розмір якої не менш як на 50 відсотків перевищує розмір реальної середньої заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні, в якому реалізується проект, за попередній календарний рік; або

30 нових робочих місць із середньою заробітною платою працівників, розмір якої не менш як на 30 відсотків перевищує розмір реальної середньої заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні, в якому реалізується проект, за попередній календарний рік; або

50 нових робочих місць із середньою заробітною платою працівників, розмір якої не менш як на 15 відсотків перевищує розмір реальної середньої заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні, в якому реалізується проект, за попередній календарний рік;

4) розмір значних інвестицій в об'єкти інвестування для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями перевищує суму, еквівалентну 12 мільйонам євро, що розраховується за офіційним курсом валют, встановленим Національним банком України станом на перший робочий день кварталу, в якому подається заявка, та на дату фактичного здійснення значних інвестицій в об'єкти інвестування на виконання спеціального інвестиційного договору. Розмір значних інвестицій в об'єкти інвестування розраховується без урахування податку на додану вартість. Заявник не раніше ніж за 18 місяців до дати подання заявки до уповноваженого органу може здійснити значні інвестиції в об'єкти інвестування в обсязі, що не перевищує 30 відсотків загального обсягу значних інвестицій, необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями";

5) у статті 7:

у частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

"1. Заявник, який має намір отримати державну підтримку для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями, передбачену цим Законом, готує та подає до уповноваженого органу заявку, яка включає документи, що підтверджують відповідність заявника вимогам частин третьої і четвертої цієї статті, техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту із значними інвестиціями (з обов'язковим зазначенням соціального ефекту від його реалізації) та проект спеціального інвестиційного договору, примірна форма якого визначається уповноваженим органом";

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"У разі якщо заявник здійснив значні інвестиції в об'єкт інвестування відповідно до пункту 4 частини першої статті 5 цього Закону, разом із заявкою подається аудиторський звіт та відповідні документи (копії актів виконаних робіт, платіжних доручень про здійснення фінансування або інші документи, що підтверджують обсяг здійснених значних інвестицій в об'єкт інвестування)

5

для підтвердження обсягу здійснених ним значних інвестицій в об'єкт інвестування".

У зв'язку з цим абзаци другий і третій вважати відповідно абзацами третім і четвертим;

частину шосту доповнити абзацом другим такого змісту:

"Заявник може визначити інформацію та документи у складі заявки такими, що містять конфіденційну інформацію, комерційну таємницю, крім відомостей, що мають бути внесені до реєстру інвестиційних проектів із значними інвестиціями після підписання спеціального інвестиційного договору, про що зазначається в заявці відповідно до частини першої цієї статті";

6) у статті 8:

у частині першій:

в абзаці першому слова і цифри "протягом 60 календарних днів" замінити словами і цифрами "не більше ніж 60 календарних днів";

в абзаці другому пункту 2 слова "аналіз економічних, фінансових" замінити словами "аналіз фінансових";

абзац восьмий замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

"Уповноважений орган припиняє проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями, якщо:

за результатами першого етапу виявлено невідповідність заявника, інвестиційного проекту із значними інвестиціями та поданих документів встановленим законодавством вимогам та обмеженням, а також якщо уповноважений орган вже проводить оцінку інвестиційного проекту із значними інвестиціями, що повністю або частково збігається щодо сформованої земельної ділянки, на якій заплановано реалізацію інвестиційного проекту із значними інвестиціями;

під час другого етапу виявлено невідповідність техніко-економічного обґрунтування вимогам щодо його змісту та/або проекту спеціального інвестиційного договору вимогам статті 13 цього Закону, наявність помилок у розрахунках та розбіжностей у поданих документах. У такому разі уповноважений орган надсилає заявнику відповідні зауваження та пропозиції для доопрацювання. Заявник протягом 15 календарних днів може доопрацювати відповідні документи та надіслати їх до уповноваженого органу для підготовки висновку, який готується протягом 15 календарних днів з дня отримання доопрацьованих документів від заявника. Якщо заявник не подав доопрацьовані документи у визначений строк, уповноважений орган припиняє проведення оцінки, про що повідомляє заявника.

Будь-яке припинення уповноваженим органом проведення оцінки не позбавляє заявника права надіслати заявку на повторний розгляд".

6

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий – одинадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим – чотирнадцятим;

абзац дванадцятий викласти в такій редакції:

"До проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями обов'язково залучаються Антимонопольний комітет України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері, в якій передбачається реалізувати інвестиційний проект із значними інвестиціями, та орган місцевого самоврядування (якщо державна підтримка надається таким органом для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями). До проведення оцінки можуть також залучатися інші державні органи відповідно до компетенції";

в абзаці восьмому частини другої слова "проекту економічних, фінансових" замінити словами "проекту фінансових";

у частині третій слово "прийняття" замінити словом "підписання";

частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

"4. У разі необхідності доопрацювання проекту спеціального інвестиційного договору уповноважений орган разом з висновком про доцільність реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями та укладення спеціального інвестиційного договору надсилає заявнику зауваження до проекту спеціального інвестиційного договору з пропозицією проведення переговорів щодо умов спеціального інвестиційного договору.

Переговори щодо умов спеціального інвестиційного договору проводяться протягом двох місяців з дня отримання від уповноваженого органу пропозиції щодо їх проведення. У разі недосягнення згоди щодо механізму врахування зауважень щодо умов спеціального інвестиційного договору в зазначений строк уповноважений орган на підставі письмового звернення заявника може продовжити такий строк, але не більше ніж на два місяці.

За зверненням заявника до переговорів щодо умов спеціального інвестиційного договору може залучатися уповноважена установа.

Під час переговорів щодо умов спеціального інвестиційного договору не можуть бути змінені істотні умови такого договору.

5. Після досягнення згоди щодо всіх умов спеціального інвестиційного договору заявник надсилає проект такого договору до уповноваженого органу. Уповноважений орган готує проект рішення Кабінету Міністрів України про

7

укладення відповідного спеціального інвестиційного договору та забезпечує його погодження в установленому законодавством порядку";

7) у частині першій статті 10 слова "інвестор із значними інвестиціями та заявник" замінити словами "інвестор із значними інвестиціями та/або заявник";

8) частину першу статті 11 викласти в такій редакції:

"1. Сторонами спеціального інвестиційного договору є держава Україна в особі Кабінету Міністрів України, територіальна громада в особі органу місцевого самоврядування (якщо державна підтримка надається таким органом для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями), інвестор із значними інвестиціями та/або заявник (якщо заявник не є зареєстрованою юридичною особою в Україні, що спеціально утворена для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями і господарська діяльність якої спрямовується виключно на реалізацію інвестиційного проекту із значними інвестиціями та виконання спеціального інвестиційного договору)";

9) частину першу статті 12 викласти в такій редакції:

"1. У разі прийняття рішення про укладення спеціального інвестиційного договору заявник здійснює заходи щодо утворення інвестора із значними інвестиціями. У разі якщо заявник є юридичною особою, зареєстрованою в Україні, що спеціально утворена для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями і відповідає всім вимогам та обмеженням, встановленим цим Законом, він стає стороною спеціального інвестиційного договору як інвестор із значними інвестиціями.

До інвестора із значними інвестиціями застосовуються всі вимоги та обмеження, встановлені цим Законом до заявника";

10) пункт 8 частини першої статті 13 доповнити словами "(у разі надання)";

11) частину другу статті 16 доповнити словами "з урахуванням положень Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Уповноважений орган протягом 10 робочих днів з дня набрання чинності цим Законом повертає заявникам усі заявки, за результатами розгляду яких станом на день набрання чинності цим Законом не укладено спеціальний інвестиційний договір, для приведення їх у відповідність з вимогами цього Закону. Заявник може подати такі заявки повторно за

8

спрощеною процедурою, визначеною в Порядку та методології проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями, затвердженому Кабінетом Міністрів України. У такому разі до обсягу значних інвестицій можуть бути віднесені власні кошти заявника або залучені ним кошти, вкладені в об'єкти інвестування не раніше ніж за 18 місяців до дати подання заявки, яку було повернуто уповноваженим органом.

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

вжити в установленому порядку заходів для утворення установи бізнес-омбудсмена та унормування питань її діяльності, зокрема щодо визначення напрямів її діяльності, джерел фінансування, органу управління та його повноважень.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
9 серпня 2023 року
№ 3311–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державного регулювання генетично-інженерної діяльності, забезпечення екологічної, генетичної, продовольчої та біологічної безпеки держави та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Терміни та їх визначення

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) біологічна безпека (біобезпека) – система заходів, спрямованих на запобігання та/або усунення незворотного негативного впливу генетично модифікованих організмів на здоров'я людей, інших живих організмів і навколишнє природне середовище;

2) відкрита система – система, що передбачає контакт генетично модифікованих організмів з людьми, іншими живими організмами та навколишнім природним середовищем під час створення, випробування та/або практичного використання, зокрема культивування, у тому числі вирощування, обробки, зберігання, транспортування, знищення або захоронення;

3) генетична інженерія – сукупність прийомів, методів і технологій одержання рекомбінантних нуклеїнових кислот, виділення генів з організму

(клітин), здійснення маніпуляцій з генами і введення їх в організми іншого виду;

4) генетична безпека – система заходів, спрямованих на запобігання або зменшення можливого негативного впливу генетично модифікованого організму на людський геном або геном будь-якого іншого живого організму;

5) генетично-інженерна діяльність – науково-технічна діяльність, пов'язана із створенням, дослідженням та випробуванням генетично модифікованих організмів у замкненій системі та/або з дослідженням та випробуванням генетично модифікованих організмів у відкритій системі;

6) генетично модифікована продукція (далі – ГМ-продукція) – продукція, що містить, складається або вироблена з одного чи декількох генетично модифікованих організмів та призначена для розміщення на ринку;

7) ГМ-продукція як корм – корм, що містить, складається або вироблений з одного чи декількох генетично модифікованих організмів;

8) ГМ-продукція як харчовий продукт – харчовий продукт, що містить, складається або вироблений з одного чи декількох генетично модифікованих організмів;

9) генетично модифіковане джерело (далі – ГМ-джерело) – лінія генетично модифікованих рослин, тварин, грибів чи мікроорганізмів, що містить:

а) певну генетичну модифікацію з конкретною локалізацією у своєму геномі, що була здійснена методами генетичної інженерії; або

б) більше однієї генетичної модифікації, що були здійснені методами генетичної інженерії та отримані шляхом:

схрещування простих ГМ-джерел, кожне з яких містить вже існуючі модифікації; або

повторної генетичної модифікації існуючого ГМ-джерела; або одночасного введення кількох генів або ознак;

10) генетично модифікований організм (далі – ГМО) – будь-який організм, крім людини, у якому генетичний матеріал цілеспрямовано змінений внаслідок перенесення в геном організму-реципієнта екзогенної нуклеїнової кислоти у спосіб, який не відбувається природним шляхом, внаслідок схрещування та/або природної рекомбінації;

11) ГМО, що використовується для виробництва кормів, – ГМО, призначений для годування тварин, або що використовується як сировина чи інгредієнт для виробництва кормів;

12) ГМО, що використовується для виробництва харчових продуктів, – ГМО, призначений для споживання людиною як харчовий продукт або що використовується як сировина чи інгредієнт для виробництва або приготування харчового продукту;

13) державна реєстрація ГМО – внесення до Державного реєстру ГМО відомостей про ГМО, у тому числі про ГМ-джерело, із зазначенням цілей його використання;

14) Державний реєстр ГМО – єдина державна інформаційна система, що містить відомості про ГМО, які пройшли державну реєстрацію;

15) Державний реєстр дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі – єдина державна інформаційна система, що містить відомості про видані дозволи на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

16) Державний реєстр суб'єктів генетично-інженерної діяльності – єдина державна інформаційна система, що містить відомості про суб'єктів генетично-інженерної діяльності;

17) дослідження та випробування ГМО у відкритій системі – діяльність, яка призводить до вивільнення ГМО у відкриту систему, що здійснюється до його державної реєстрації для будь-яких цілей, крім розміщення на ринку;

18) замкнена система – система здійснення генетично-інженерної діяльності, у результаті якої генетичні модифікації вносяться в мікроорганізм або такий ГМО культивується, обробляється, зберігається, використовується, транспортується, підлягає знищенню або захороненню із застосуванням захисних заходів;

19) захисні заходи – заходи, що вживаються суб'єктом генетично-інженерної діяльності для запобігання та унеможливлення виникнення ризиків негативного впливу ГМО на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище, у тому числі у разі ненавмисного вивільнення ГМО;

20) мережа післяреєстраційного моніторингу ГМО – система обліку, що ведеться володільцем державної реєстрації відповідного ГМО, яка містить інформацію про осіб, яким такий володілець безпосередньо передав такий ГМО або ГМ-продукцію, що вироблена, складається або містить відповідний ГМО;

21) мікроорганізм – будь-яке мікробіологічне утворення клітинної або неклітинної будови, здатне до самовідтворення або перенесення генетичного матеріалу, у тому числі віруси, віроїди, а також клітини тваринного або рослинного походження, що культивуються in vitro;

22) навмисне вивільнення ГМО – будь-яке свідоме та дозволене вивільнення ГМО в навколишнє природне середовище, що не передбачає застосування захисних заходів;

23) ненавмисне вивільнення ГМО – будь-яка подія, під час якої відбувається випадкове вивільнення ГМО, що може становити явний або відтермінований негативний вплив на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище;

24) організм – будь-яке біологічне утворення, у тому числі мікроорганізм, здатне до самовідтворення або передачі генетичного матеріалу;

25) оцінювання ризику ГМО – науково обґрунтований аналіз властивостей ГМО та/або ГМ-продукції, що здійснюється з метою встановлення можливого безпосереднього або опосередкованого, явного або відтермінованого ризику ГМО та його можливого негативного впливу на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище;

26) післяреєстраційний моніторинг ГМО – моніторинг можливих негативних впливів на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище, що можуть виникнути внаслідок використання ГМО;

27) поводження з ГМО – будь-яка діяльність, пов'язана з ГМО, включаючи генетично-інженерну діяльність у замкненій системі, дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, будь-які дії, пов'язані з переходом права володіння чи права власності на ГМО;

28) продукція, вироблена з ГМО, – продукція, вироблена (отримана) повністю або частково з ГМО, але не містить і не складається з ГМО;

29) продукція, що не містить ГМО, – продукція (непереоблена, частково перероблена або перероблена), вироблена (створена) без застосування методів генетичної інженерії, яка не справляє негативного впливу на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище;

30) референсні зразки ГМО – еталонний матеріал ГМО, властивості якого є однорідними та придатними для оцінювання методу (методики) визначення ГМО чи встановлення певних властивостей досліджуваного матеріалу. До референсних зразків належать позитивний зразок (ГМ-джерело або його генетичний матеріал) та негативний зразок (батьківський організм або його генетичний матеріал, використаний для цілей генетичної модифікації);

31) ризик ГМО – можливість виникнення будь-яких негативних наслідків та вірогідні масштаби впливу на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище внаслідок поводження з ГМО;

32) рівні ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі – ступені потенційної небезпеки ГМО для здоров'я людини та/або навколишнього природного середовища, що може виникнути при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

33) розміщення ГМО та ГМ-продукції на ринку – будь-яке володіння ГМО та ГМ-продукцією з метою реалізації, включаючи пропозицію до реалізації або до будь-якої іншої форми передачі права власності на ГМО та ГМ-продукцію на платній основі та/або на інших засадах, у тому числі реалізація, дистрибуція та/або інші форми передачі права власності на ГМО та

ГМ-продукцію, крім повернення попередньому власнику. Для цілей цього Закону виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів вважається розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції;

34) суб'єкт генетично-інженерної діяльності – особа, що здійснює генетично-інженерну діяльність відповідно до цього Закону;

35) транскордонне переміщення ГМО – будь-яке ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України або транзит через митну територію України ГМО та/або ГМ-продукції.

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у законах України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про безпечність та гігієну кормів", "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин", "Про насіння і садивний матеріал", "Про охорону прав на сорти рослин", "Про державну підтримку сільського господарства України".

Стаття 2. Законодавство України у сфері поводження з ГМО

1. Законодавство України у сфері поводження з ГМО складається з Конституції України, цього Закону, законів України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів", "Про систему громадського здоров'я", "Про насіння і садивний матеріал", "Про охорону прав на сорти рослин", "Про безпечність та гігієну кормів", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", інших нормативно-правових актів, що прийняті відповідно до них, а також відповідних міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини у сфері поводження з ГМО:

1) генетично-інженерну діяльність у замкненій системі;

2) дослідження та випробування ГМО у відкритій системі;

3) державну реєстрацію ГМО;

4) розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції;

5) маркування ГМ-продукції;

6) заходи державного контролю за поводженням з ГМО.

2. Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають у зв'язку з:

1) реєстрацією та обігом будь-якої продукції, призначеної для медичних цілей, у тому числі лікарських засобів;

2) реєстрацією та обігом ветеринарних лікарських засобів;

3) застосуванням методів (прийомів) зміни генетичного матеріалу живих організмів без використання рекомбінантних молекул нуклеїнових кислот, у тому числі на самоклонування, методи мутагенезу, злиття рослинних клітин (протопластів), а також на:

екстракорпоральне запліднення;

кон'югацію, трансдукцію, трансформацію, що відбуваються в природних умовах;

індуктивну поліплоїдію.

3. Дія цього Закону не поширюється на генетично-інженерну діяльність щодо людського організму, органів, тканин та окремих клітин у складі людського організму.

Стаття 4. Засади державної політики у сфері поводження з ГМО

1. Державна політика у сфері поводження з ГМО ґрунтується на засадах:

1) законності – відповідності Конституції України та законам України, міжнародним зобов'язанням України;

2) відкритості – забезпечення вільного доступу до інформації про генетично-інженерну діяльність в Україні, ГМ-продукцію та поводження з ГМО;

3) пріоритетності збереження здоров'я людей і охорони навколишнього природного середовища порівняно з отриманням економічних переваг;

4) запобігання можливим негативним впливам на здоров'я людей та навколишнє природне середовище;

5) дотримання правил поводження з тваринами, що виключають жорстокість;

6) забезпечення екологічної безпеки, генетичної безпеки, продовольчої безпеки та біобезпеки при створенні, дослідженні, випробуванні та використанні ГМО;

7) здійснення контролю за ГМО та ГМ-продукцією на всіх етапах поводження з ними;

8) координації та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку генетично-інженерної діяльності в Україні з іншими загальнодержавними планами та програмами.

Розділ II. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ І УСТАНОВ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ГМО

Стаття 5. Органи виконавчої влади у сфері поводження з ГМО

1. До системи органів виконавчої влади у сфері поводження з ГМО належать:

1) Кабінет Міністрів України;

2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції;

3) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

4) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

5) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, та його територіальні органи;

6) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, та його територіальні органи;

7) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, та його територіальні органи.

Стаття 6. Повноваження Кабінету Міністрів України

1. Кабінет Міністрів України у сфері поводження з ГМО:

1) забезпечує державне регулювання;

2) спрямовує і координує роботу центральних органів виконавчої влади та інших органів виконавчої влади;

3) спрямовує і координує міжнародне співробітництво з метою забезпечення безпеки поводження з ГМО та розвитку наукових знань у цій сфері;

4) затверджує порядки, передбачені цим Законом;

5) затверджує критерії оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

6) затверджує критерії оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

7) затверджує критерії оцінювання ризику ГМО для здоров'я людини та навколишнього природного середовища при державній реєстрації ГМО;

8) затверджує правила паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО;

9) затверджує положення про Науково-методологічний центр з питань випробувань генетично модифікованих організмів;

10) затверджує перелік методів генетичної інженерії, внаслідок яких утворюється або не утворюється ГМО;

11) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції:

1) розробляє порядок державної реєстрації ГМО;

2) розробляє порядок ведення Державного реєстру ГМО;

3) розробляє положення про Державну комісію з оцінювання ризику ГМО, координує її діяльність та здійснює організаційно-технічне забезпечення її роботи;

4) розробляє правила паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО;

5) розробляє порядок відбору зразків ГМО та ГМ-продукції для цілей здійснення державного контролю;

6) розробляє та затверджує порядок ведення Переліку осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих організмів (рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів);

7) затверджує за поданням Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО та методи відбору зразків;

8) розробляє порядок формування вартості послуг з оцінювання ризику ГМО та державної реєстрації ГМО;

9) здійснює державну реєстрацію ГМО та веде Державний реєстр ГМО;

10) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 8. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції:

1) веде Перелік осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих організмів (рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів);

2) веде, підтримує в актуальному стані та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті перелік лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО;

3) здійснює державний контроль за дотриманням вимог до розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції;

4) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 9. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я:

1) розробляє та затверджує типове положення про комісію з біологічної та генетичної безпеки;

10

2) розробляє та затверджує правила поводження з ГМО при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

3) розробляє критерії оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

4) розробляє критерії оцінювання ризику ГМО для здоров'я людини при державній реєстрації ГМО;

5) затверджує вимоги до суб'єктів генетично-інженерної діяльності, що здійснюють генетично-інженерну діяльність у замкненій системі;

6) затверджує форму заяви про надання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього та четвертого рівня ризику в замкненій системі;

7) здійснює моніторинг можливого негативного впливу (прямого або опосередкованого) ГМО на здоров'я людини;

8) веде Державний реєстр суб'єктів генетично-інженерної діяльності;

9) встановлює вимоги до приміщень, які використовуються суб'єктами генетично-інженерної діяльності;

10) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 10. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища:

1) розробляє критерії оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

2) розробляє та затверджує правила проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

3) розробляє порядок ведення та веде Державний реєстр дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

4) розробляє та затверджує порядок знешкодження, знищення та захоронення ГМО, одержаних під час випробувань, непридатних або заборонених до використання;

5) розробляє критерії оцінювання ризику ГМО для навколишнього природного середовища при державній реєстрації ГМО;

11

6) здійснює нормативно-правове забезпечення моніторингу можливого негативного впливу (прямого або опосередкованого) ГМО на навколишнє природне середовище;

7) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 11. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, здійснює:

1) державний контроль за дотриманням вимог біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

2) інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 12. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, здійснює:

1) державний контроль за поводженням з ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

2) моніторинг можливого негативного впливу (прямого або опосередкованого) ГМО на навколишнє природне середовище;

3) інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 13. Державна комісія з оцінювання ризику ГМО

1. Державна комісія з оцінювання ризику ГМО (далі – Державна комісія) є постійно діючим експертно-дорадчим органом, що функціонує при центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, з метою оцінювання ризику ГМО.

12

2. Положення про Державну комісію розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Державна комісія:

1) здійснює фахове оцінювання ризику ГМО:

при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

при державній реєстрації ГМО;

2) надає за формою та у порядку, затвердженими Кабінетом Міністрів України, висновок:

про можливі ризики ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

про відсутність можливих ризиків ГМО для здоров'я людини та/або навколишнього природного середовища;

3) вносить пропозиції щодо удосконалення формування і реалізації державної політики у сфері поводження з ГМО;

4) утворює для виконання покладених на неї завдань постійні або тимчасові робочі групи та залучає до своєї роботи незалежних експертів (за згодою);

5) визначає не менше одного разу на три роки перелік методів генетичної інженерії, внаслідок яких утворюється або не утворюється ГМО.

4. Порядок формування Державної комісії та вимоги до її членів визначаються у положенні про Державну комісію.

5. Склад Державної комісії затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

6. Оцінювання ризику ГМО членами Державної комісії та/або залученими незалежними експертами та оплата їхніх послуг здійснюються на підставі цивільно-правового договору, що укладається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, із залученою особою.

7. На членів Державної комісії поширюються вимоги Закону України "Про запобігання корупції".

13

Стаття 14. Науково-методологічний центр з питань випробувань ГМО

1. Науково-методологічний центр з питань випробувань ГМО є державною науковою установою, яка уповноважена Кабінетом Міністрів України за поданням Національної академії наук України на виконання таких функцій:

1) розроблення та валідація методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО;

2) розроблення методів відбору зразків ГМО;

3) надання висновків щодо відповідності методу (методики) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО, наданого заявником для державної реєстрації ГМО, у тому числі за запитом Державної комісії або центральних органів виконавчої влади у сфері поводження з ГМО;

4) зберігання референсних зразків ГМ-джерела (ГМО) для формування колекцій ГМ-джерел (ГМО);

5) проведення міжлабораторних порівнянь методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО;

6) проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань) ГМО;

7) здійснення науково-методичної координації діяльності лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО.

2. Розроблені методи (методики) визначення ГМО, валідовані референс-лабораторією, що здійснює дослідження (випробування) ГМО, яка визнана такою відповідно до вимог Європейського Союзу, визнаються в Україні і не потребують додаткової валідації Науково-методологічним центром з питань випробувань ГМО, за умови їх засвідченого перекладу українською мовою.

Розділ III. ЗДІЙСНЕННЯ ГЕНЕТИЧНО-ІНЖЕНЕРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАМКНЕНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 15. Визначення рівнів ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі

1. Суб'єкти генетично-інженерної діяльності зобов'язані створити комісію з біологічної та генетичної безпеки для оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі, при плануванні та підготовці генетично-інженерної діяльності. Комісія з біологічної та генетичної безпеки є внутрішнім дорадчим органом суб'єкта генетично-інженерної діяльності та діє на підставі положення. Типове

14

положення про комісію з біологічної та генетичної безпеки затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

2. Рівень ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності визначається суб'єктом генетично-інженерної діяльності самостійно, на підставі висновку комісії з біологічної та генетичної безпеки, з урахуванням ступеня потенційної небезпеки для здоров'я людей або навколишнього природного середовища, що може виникнути при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

3. Критерії для визначення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі:

перший рівень ризику – відсутність або наявність незначного ризику, який можна порівняти з ризиком використання непатогенних мікроорганізмів;

другий рівень ризику – наявність незначного ризику, який можна порівняти з ризиком використання умовно патогенних мікроорганізмів;

третій рівень ризику – наявність помірного ризику, який можна порівняти з ризиком використання мікроорганізмів, які потенційно здатні передавати інфекції;

четвертий рівень ризику – наявність підвищеного ризику, який можна порівняти з ризиком використання мікроорганізмів, здатних поширювати особливо небезпечні інфекції.

4. Суб'єкти генетично-інженерної діяльності при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі:

першого рівня ризику – застосовують захисні заходи, що відповідають першому рівню біобезпеки;

другого рівня ризику – застосовують захисні заходи, що відповідають другому рівню біобезпеки;

третього рівня ризику – застосовують захисні заходи, що відповідають третьому рівню біобезпеки;

четвертого рівня ризику – застосовують захисні заходи, що відповідають четвертому рівню біобезпеки.

5. Суб'єкт генетично-інженерної діяльності зобов'язаний вживати захисних заходів з урахуванням сфери генетично-інженерної діяльності та встановленого рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

6. У разі якщо чисельний склад суб'єкта генетично-інженерної діяльності не дає змоги сформувати комісію з біологічної та генетичної безпеки, функції такої комісії виконує комісія з біологічної та генетичної безпеки будь-якого іншого суб'єкта генетично-інженерної діяльності, включеного до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної

15

діяльності, яка створена відповідно до частини першої цієї статті, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

7. Суб'єкт генетично-інженерної діяльності зобов'язаний щороку проводити оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі відповідно до критеріїв, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, зберігати відповідні записи протягом усього періоду здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі та трьох років після завершення такої діяльності. Якщо суб'єкт генетично-інженерної діяльності має сумніви щодо проведеного оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі у зв'язку з появою нової науково обґрунтованої інформації щодо ризиків ГМО, він зобов'язаний провести нове оцінювання рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі. У разі підвищення рівня ризику такий суб'єкт зобов'язаний отримати дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі у порядку, визначеному цим Законом.

8. Якщо суб'єкт генетично-інженерної діяльності має сумніви щодо правильності визначення рівня ризику, він зобов'язаний застосовувати захисні заходи, які відповідають вищому рівню ризику.

9. Якщо суб'єкт генетично-інженерної діяльності відповідає вимогам, встановленим для здійснення діяльності вищого рівня ризику, він вважається таким, що відповідає вимогам нижчого рівня ризику.

Стаття 16. Умови здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі

1. Суб'єкти генетично-інженерної діяльності повинні дотримуватися вимог біобезпеки, які полягають у дотриманні правил поводження з ГМО при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі, вжитті захисних заходів, поданні декларації, отриманні дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі.

2. До початку здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі суб'єкт генетично-інженерної діяльності зобов'язаний подати складену в довільній формі декларацію про намір здійснювати таку діяльність до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

16

3. У декларації зазначаються:

інформація про особу, яка має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність;

опис генетично-інженерної діяльності (вид та характеристика ГМ-джерел; організми-реципієнти, батьківські організми, методи отримання ГМО, мета генетично-інженерної діяльності, очікувані результати).

До декларації додаються:

1) копія документа про утворення комісії з біологічної та генетичної безпеки;

2) висновок комісії з біологічної та генетичної безпеки про встановлення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

4. Декларація, яка містить інформацію, передбачену частиною третьою цієї статті, є достатньою підставою для початку здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі та включення особи, яка має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність, до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом п'яти робочих днів з дня отримання декларації, крім випадку, передбаченого частиною п'ятою цієї статті.

5. Відмова у включенні особи до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності на підставі поданої декларації не допускається, крім випадків, якщо декларація не містить інформації, передбаченої частиною третьою цієї статті, або у разі невідповідності встановленого рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі захисним заходам, передбаченим статтею 15 цього Закону для відповідного рівня ризику.

Стаття 17. Дозволи на здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі

1. Суб'єкт генетично-інженерної діяльності для здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі повинен отримати відповідно дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності другого рівня ризику в замкненій системі, дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності третього рівня ризику в замкненій системі або дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності четвертого рівня ризику в замкненій системі.

17

2. Для отримання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі суб'єкт генетично-інженерної діяльності подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, заяву про надання відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі.

3. У заяві зазначаються:

1) інформація про особу, яка має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність;

2) опис генетично-інженерної діяльності (вид та характеристика ГМ-джерела, організми-реципієнти, батьківські організми, методи отримання ГМО, мета генетично-інженерної діяльності, очікувані результати);

3) опис та технічна характеристика приміщення, в якому буде здійснюватися генетично-інженерна діяльність;

4) список працівників та документи, що підтверджують компетентність персоналу у сфері генетично-інженерної діяльності;

5) захисні заходи, що відповідають встановленому рівню ризику генетично-інженерної діяльності;

6) заходи з управління відходами;

7) план дій на випадок ненавмисного вивільнення ГМО;

8) місцезнаходження приміщень, що використовуються суб'єктами генетично-інженерної діяльності для генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

4. До заяви додаються:

1) копія документа про утворення комісії з біологічної та генетичної безпеки про встановлення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

2) висновок комісії з біологічної та генетичної безпеки про встановлення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

3) копія атестата про акредитацію лабораторії, яка використовуватиметься суб'єктом генетично-інженерної діяльності, та документ про оплату послуги з надання дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі.

5. Вимоги до приміщень, що використовуються суб'єктами генетично-інженерної діяльності, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

18

6. Дозволи на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі надають право на здійснення такої діяльності та є підставою для включення особи до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

Суб'єкти генетично-інженерної діяльності повинні дотримуватися умов, передбачених дозволами на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі, на підставі яких вони здійснюють таку діяльність.

7. Включення особи, яка має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі, до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності здійснюється протягом п'яти робочих днів з дати надання відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

8. Дозволи на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі є одноразовими та діють з дня їх надання до закінчення періоду здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі. Інформація про видані дозволи на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі вноситься до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

9. Рішення про надання або про відмову у наданні дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі приймає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, не пізніше 45 календарних днів з дня отримання документів та відомостей, передбачених цією статтею. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, може звернутися до суб'єкта генетично-інженерної діяльності для уточнення інформації, що міститься у заяві про надання відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі. У такому разі строк розгляду заяви:

1) може бути продовжено на 15 календарних днів з дня отримання уточнень щодо інформації, що міститься у заяві про надання дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі;

2) не може становити більше 90 календарних днів з дня отримання заяви про надання дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі.

19

10. Підставою для відмови у наданні дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі є:

1) подання неповного пакета документів та/або інформації, передбачених цією статтею;

2) виявлення у поданих документах та/або інформації недостовірних відомостей;

3) невідповідність заявлених відомостей, місць та/або умов вимогам цієї статті.

11. Відмова у наданні відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі з підстав, не передбачених частиною десятою цієї статті, не допускається.

12. У разі прийняття центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, рішення про відмову у наданні відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі таке рішення надсилається (надається) суб'єкту, який має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність.

13. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, може анулювати відповідний дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі у разі невідповідності такої діяльності вимогам, встановленим до проведення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі, у тому числі правилам поводження з ГМО.

14. Переоформлення дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі здійснюється за заявою суб'єкта генетично-інженерної діяльності з таких підстав:

1) зміна інформації про суб'єкта генетично-інженерної діяльності;

2) зміна інформації про генетично-інженерну діяльність (вид та характеристика ГМ-джерела, організми-реципієнти, батьківські організми, методи отримання ГМО, мета генетично-інженерної діяльності, очікувані результати);

3) зміна захисних заходів;

4) зміна технічних характеристик приміщення, в якому здійснюється генетично-інженерна діяльність;

5) зміна відомостей про комісію з біологічної та генетичної безпеки, про встановлення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі.

20

Переоформлення дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом 30 календарних днів з дня отримання заяви про переоформлення відповідного дозволу.

15. Підставою для анулювання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі є:

1) порушення вимог біобезпеки, передбачених у відповідному дозволі на здійснення генетично-інженерної діяльності;

2) звернення суб'єкта генетично-інженерної діяльності із заявою про анулювання відповідного дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі;

3) припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

Анулювання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, який протягом п'яти календарних днів з дня прийняття рішення про анулювання вносить відповідну інформацію до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

16. Порядок ведення Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

17. Порядок надання, переоформлення, анулювання та відмови у наданні дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі, а також вимоги до заяви про отримання відповідного дозволу (його переоформлення) та форма дозволу на здійснення генетично-інженерної діяльності відповідного рівня ризику в замкненій системі розробляються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та затверджуються Кабінетом Міністрів України.

18. Правила поводження з ГМО при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

Правила поводження з ГМО при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі повинні містити заходи на випадок виникнення ситуації, що призвела до ненавмисного вивільнення ГМО.

21

19. У разі виникнення ситуації, що призвела до ненавмисного вивільнення ГМО, суб'єкт генетично-інженерної діяльності зобов'язаний невідкладно повідомити центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, про:

1) обставини виникнення ситуації, що призвела до ненавмисного вивільнення ГМО;

2) вид, характеристики та кількість ненавмисно вивільненого ГМО;

3) будь-яку інформацію, необхідну для оцінювання впливу ГМО на здоров'я людини та навколишнє природне середовище;

4) вжиті заходи для усунення наслідків ненавмисного вивільнення ГМО.

20. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, у разі одержання повідомлення, передбаченого частиною дев'ятнадцятою цієї статті:

1) перевіряє, чи всі необхідні заходи для усунення наслідків ненавмисного вивільнення ГМО вжиті суб'єктом генетично-інженерної діяльності;

2) повідомляє відповідний орган місцевого самоврядування про виникнення ситуації, що призвела до ненавмисного вивільнення ГМО, та про вжиті суб'єктом генетично-інженерної діяльності заходи для усунення наслідків і розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

21. Розмір плати за надання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі має дорівнювати фактичним витратам на надання відповідного дозволу, порядок розрахунку яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Переоформлення та анулювання дозволів на здійснення генетично-інженерної діяльності другого, третього або четвертого рівня ризику в замкненій системі проводяться безоплатно.

Розділ IV. ПОВОДЖЕННЯ З ГМО У ВІДКРИТІЙ СИСТЕМІ

Стаття 18. Вивільнення ГМО у відкриту систему для проведення досліджень та випробувань

1. Вивільнення ГМО у відкриту систему для проведення досліджень та випробувань дозволяється за наявності дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

22

2. Дослідження та випробування ГМО у відкритій системі має право проводити суб'єкт генетично-інженерної діяльності або уповноважена ним особа. Суб'єкт генетично-інженерної діяльності або уповноважена ним особа, що має намір проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, не включається до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності, крім випадків, якщо така особа одночасно здійснює генетично-інженерну діяльність у замкненій системі і проводить дослідження та випробування ГМО у відкритій системі.

3. До початку вивільнення ГМО у відкриту систему для проведення досліджень та випробувань суб'єкт генетично-інженерної діяльності або уповноважена ним особа, що має намір проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, зобов'язані провести науково обґрунтоване оцінювання можливого ризику ГМО.

4. Під час вивільнення ГМО у відкриту систему для забезпечення безпеки такого вивільнення суб'єкт генетично-інженерної діяльності або уповноважена ним особа, що проводить дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, зобов'язані:

1) дотримуватися правил проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

2) вживати захисних заходів.

5. Правила проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі повинні містити перелік вимог суб'єкта генетично-інженерної діяльності або уповноваженої ним особи, що проводить дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, спрямованих на запобігання можливому негативному впливу ГМО на навколишнє природне середовище.

Правила проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі розробляються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

6. Вивільнення ГМО у відкриту систему для інших цілей, ніж проведення досліджень та випробувань, дозволяється лише за умови державної реєстрації відповідного ГМО.

Стаття 19. Дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі

1. Для отримання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі особа, яка має намір безпосередньо проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі (суб'єкт генетично-інженерної діяльності або уповноважена ним особа), подає заяву про надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі

23

до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

2. Заява про надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі повинна містити інформацію про:

1) особу, яка має намір проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі (у тому числі найменування, місцезнаходження, контактна інформація);

2) вид та характеристику ГМО (організми-реципієнти, батьківські організми, методи отримання ГМО);

3) мету та очікувані результати навмисного вивільнення ГМО у відкриту систему;

4) науково обґрунтоване оцінювання можливого негативного впливу ГМО на навколишнє природне середовище;

5) список працівників та документи, що підтверджують рівень компетентності персоналу;

6) умови і місце вивільнення ГМО у відкриту систему та захисні заходи;

7) план моніторингу навмисного вивільнення ГМО;

8) план дій на випадок ненавмисного вивільнення ГМО.

3. Форма та вимоги до заяви про надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі затверджуються Кабінетом Міністрів України.

4. До заяви додається резюме (стислий опис) про зміст досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі і документ про оплату послуг з надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом трьох робочих днів з дня отримання резюме (стислого опису) про зміст досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі розміщує його на своєму офіційному веб-сайті для проведення публічних консультацій з громадськістю. Порядок проведення публічних консультацій затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Строк розгляду заяви про надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, не може перевищувати 90 календарних днів з дати отримання заяви.

7. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, після отримання заяви з доданими до неї документами,

24

зазначеними у частині другій цієї статті, протягом трьох робочих днів направляє копії зазначених документів до Державної комісії для надання висновку.

8. Державна комісія здійснює фахове оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі відповідно до критеріїв оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, з урахуванням можливого негативного впливу (прямого або опосередкованого) ГМО на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище, та протягом 60 календарних днів з дня надходження заяви з доданими до неї документами надає висновок. На вимогу особи, яка подала заяву, Державна комісія враховує дані щодо оцінювання ризику ГМО, проведеного в іноземній державі.

Державна комісія може звернутися до особи, яка має намір проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, для уточнення інформації, що міститься у заяві про надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі та резюме (стислому описі) про зміст досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, необхідної для фахового оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, із зазначенням обґрунтування такого звернення.

9. На основі висновку про відсутність можливих ризиків ГМО центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, надає дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

10. Підставою для відмови у наданні дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі є:

1) подання неповного пакета документів та/або неповної інформації, передбачених цією статтею;

2) виявлення у поданих документах та/або інформації недостовірних відомостей;

3) надання Державною комісією висновку про можливі ризики ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

11. У разі відмови у наданні дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі у рішенні обов'язково зазначається підстава для відмови. Особа може повторно подати заяву після усунення недоліків, які стали підставою для відмови.

12. Строк дії дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі встановлюється відповідно до заяви особи, яка має намір проводити дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, але не більше п'яти років.

25

13. Дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі є підставою для початку досліджень та випробувань ГМО.

У дозволі зазначається інформація про особу, якій надано дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, умови і місце вивільнення ГМО у відкриту систему, захисні заходи та строк дії дозволу. Форма дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі затверджується Кабінетом Міністрів України.

14. Особи, які проводять дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, повинні дотримуватися умов, передбачених у дозволі на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, на підставі якого вони здійснюють таку діяльність.

15. Дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі протягом п'яти робочих днів після його надання вноситься центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, до Державного реєстру дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

16. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, забезпечує ведення в електронній формі та є держателем Державного реєстру дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі. Порядок ведення Державного реєстру дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі затверджується Кабінетом Міністрів України.

17. У разі виникнення ризику для здоров'я людини та/або навколишнього природного середовища при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі особа, яка проводить дослідження та випробування у відкритій системі, зобов'язана:

1) повідомити про такий ризик центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

2) переглянути захисні заходи, зазначені в заяві про надання дозволу;

3) вжити усіх можливих заходів для захисту здоров'я людини та навколишнього природного середовища.

18. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, може анулювати дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі у разі невідповідності вимогам, встановленим до проведення таких досліджень та випробувань, та якщо особа, яка проводить такі дослідження та випробування, не може усунути причини такої невідповідності.

26

19. Підставою для переоформлення дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі є зміна умов вивільнення ГМО у відкриту систему.

Переоформлення дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом 30 календарних днів з дня подання відповідної заяви.

20. Підставою для анулювання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі є:

1) порушення умов, передбачених у дозволі на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, на підставі якого здійснюється така діяльність;

2) звернення особи, яка проводить дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, із заявою про анулювання відповідного дозволу;

3) припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

21. Анулювання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом п'яти календарних днів з дня прийняття рішення із внесенням відповідної інформації до Державного реєстру дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

22. Порядок надання, переоформлення, анулювання та відмови у наданні дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

23. Розмір плати за надання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі має дорівнювати фактичним витратам на надання такого дозволу, порядок розрахунку яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Переоформлення, анулювання дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі здійснюється безоплатно.

24. Критерії оцінювання ризику ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі розробляються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, та затверджуються Кабінетом Міністрів України.

27

25. Особи, які проводять дослідження та випробування ГМО у відкритій системі, зобов'язані подавати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища:

1) інформацію про час і місце вивільнення ГМО для проведення досліджень та випробувань, знешкодження та захоронення ГМО, з якими проводилися дослідження та випробування у відкритій системі;

2) звіт щодо ризиків ГМО – протягом шести місяців з дати завершення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі. Вимоги до оформлення та подання звіту щодо ризиків ГМО затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

26. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом п'яти робочих днів після отримання від особи інформації про час і місце вивільнення ГМО для проведення досліджень та випробувань, знешкодження та захоронення ГМО, з якими проводилися дослідження та випробування у відкритій системі, розміщує її на своєму офіційному веб-сайті.

Розділ V. ДЕРЖАВНІ РЕЄСТРИ ТА ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ГМО

Стаття 20. Державні реєстри у сфері поводження з ГМО

1. Центральні органи виконавчої влади у межах своїх повноважень забезпечують ведення в електронній формі:

Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності;

Державного реєстру дозволів на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

Державного реєстру ГМО.

2. Відомості, що містяться у державних реєстрах, передбачених частиною першою цієї статті, є відкритими і загальнодоступними.

3. Центральні органи виконавчої влади, що забезпечують ведення державних реєстрів, передбачених частиною першою цієї статті, забезпечують вільний, цілодобовий і безоплатний доступ до відомостей, що містяться у зазначених реєстрах, через мережу Інтернет.

28

4. Відомості з державних реєстрів, передбачених частиною першою цієї статті, отримані шляхом доступу до них через мережу Інтернет:

1) мають статус офіційної інформації відповідного центрального органу виконавчої влади;

2) не потребують будь-якого додаткового підтвердження відповідним центральним органом виконавчої влади;

3) можуть використовуватися органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними особами, фізичними особами – підприємцями, юридичними особами.

Стаття 21. Заявка на державну реєстрацію ГМО

1. Для державної реєстрації ГМО особа, яка має намір зареєструвати ГМО, подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, заявку на державну реєстрацію ГМО, яка включає:

1) заяву про державну реєстрацію ГМО, що містить: назву ГМО, ГМ-джерела та його унікальний ідентифікаційний номер у форматі, встановленому Організацією економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР), для використання в її базі даних та в інформаційних ресурсах Механізму посередництва з біобезпеки у рамках Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття (за наявності); інформацію про мету використання (для вирощування, переробки, як харчовий продукт або як корм чи для інших цілей); найменування та місцезнаходження заявника; строк державної реєстрації ГМО;

2) документ, який підтверджує, що заявник або уповноважена ним особа є власником чи володільцем майнових прав на відповідний ГМО, або інший документ, який підтверджує або засвідчує наявність законних підстав для державної реєстрації ГМО, а в разі подання заявки на державну реєстрацію ГМО, права інтелектуальної власності на який вичерпані або відсутні, – декларацію про те, що заявник не порушує прав інтелектуальної власності інших осіб;

3) реєстраційне досьє, що містить детальну інформацію про ГМ-джерело, проведені дослідження та випробування ГМО, у тому числі на території України, умови використання та поводження з ГМО;

4) резюме (стислий опис) реєстраційного досьє (крім конфіденційної інформації);

5) оцінювання ризику ГМО, проведене заявником;

6) детальну інформацію про метод (методику) визначення ГМО;

7) план дій на випадок ненавмисного вивільнення ГМО;

29

8) план післяреєстраційного моніторингу ГМО;

9) документ, що підтверджує оплату послуги з оцінювання ризику ГМО Державною комісією та послуги з державної реєстрації ГМО.

2. Після подання заявки на державну реєстрацію ГМО заявник протягом п'яти робочих днів зобов'язаний передати до Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО детальну інформацію про метод (методику) визначення ГМО, зразок ГМО, що подається на державну реєстрацію ГМО, референсні зразки ГМ-джерела (ГМО).

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, підтверджує отримання заявки на державну реєстрацію ГМО, письмово повідомивши про це заявника протягом трьох робочих днів з дня її отримання, із зазначенням дати отримання заявки та її номера.

4. У разі зміни мети використання (для вирощування, переробки, як харчовий продукт або як корм чи для інших цілей), що міститься у заяві про державну реєстрацію ГМО, особа, яка має намір зареєструвати ГМО, подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, уточнену заявку на державну реєстрацію ГМО.

5. Форми та вимоги до заявки на державну реєстрацію ГМО і документів, що включаються до такої заявки, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Оприлюднення заявки на державну реєстрацію ГМО

1. Заявка на державну реєстрацію ГМО, у тому числі з матеріалами реєстраційного досьє (крім конфіденційної інформації), передбаченими статтею 21 цього Закону, оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції. Заявник при поданні заявки на державну реєстрацію ГМО має право зазначити, яку інформацію він вважає конфіденційною та поширення якої потенційно може завдати шкоди заявнику, у тому числі:

1) інформацію про послідовність нуклеотидів дезоксирибонуклеїнової кислоти, за винятком послідовностей, що використовуються з метою визначення ГМО;

2) схему та спосіб схрещування.

2. Рішення про віднесення інформації до конфіденційної приймається відповідно до закону центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

30

формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

3. Не може бути віднесена до конфіденційної інформація про:

1) найменування та місцезнаходження заявника;

2) загальний опис ГМО;

3) результати досліджень щодо можливого впливу ГМО на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище;

4) методи (методики) визначення ГМО;

5) план дій на випадок ненавмисного вивільнення ГМО.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, повідомляє заявника про своє рішення щодо віднесення інформації до конфіденційної протягом семи робочих днів до дати оприлюднення резюме (стислого опису) реєстраційного досьє (крім конфіденційної інформації) на своєму офіційному веб-сайті.

5. Інформація, що міститься в заявці на державну реєстрацію ГМО, у тому числі в матеріалах реєстраційного досьє (крім конфіденційної інформації), є відкритою, загальнодоступною і безоплатною, крім інформації, віднесеної відповідно до закону до інформації з обмеженим доступом.

6. Інформація про можливий вплив ГМО на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом.

7. Будь-яка особа протягом трьох місяців з дати оприлюднення заявки на державну реєстрацію ГМО, у тому числі з матеріалами реєстраційного досьє (крім конфіденційної інформації), може подати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, заперечення щодо такої заявки.

Розгляд заперечення щодо заявки на державну реєстрацію ГМО здійснюється протягом 30 календарних днів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Розгляд заявки на державну реєстрацію ГМО

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, розглядає заявку на державну реєстрацію ГМО та приймає рішення про державну реєстрацію або відмову у державній реєстрації протягом 180 календарних днів з дати отримання такої заявки.

31

2. Після отримання заявки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, направляє матеріали реєстраційного досьє до Державної комісії.

3. Державна комісія протягом 90 календарних днів з дня отримання матеріалів реєстраційного досьє здійснює фахове оцінювання ризику ГМО у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та направляє до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, відповідний висновок.

Висновок Державної комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, протягом трьох робочих днів після його отримання.

На вимогу особи, яка подала заявку на державну реєстрацію ГМО, Державна комісія враховує дані щодо оцінювання ризику ГМО, проведеного в іноземній державі. Державна комісія може звернутися до заявника для уточнення інформації, що міститься у матеріалах реєстраційного досьє, необхідної для фахового оцінювання ризику ГМО.

4. Науково-методологічний центр з питань випробувань ГМО протягом 90 календарних днів після оприлюднення інформації про заявку на державну реєстрацію ГМО проводить перевірку запропонованого заявником методу (методики) визначення ГМО та направляє до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, висновок про відповідність або невідповідність методу (методики) визначення ГМО, форма та порядок видачі якого (якої) затверджуються Кабінетом Міністрів України.

5. Наявність висновку про відсутність можливих ризиків ГМО для здоров'я людини та/або навколишнього природного середовища та висновку про відповідність запропонованого заявником методу (методики) визначення ГМО є підставою для прийняття центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, рішення про державну реєстрацію ГМО.

6. Заявник може відкликати заявку на державну реєстрацію ГМО у будь-який час до прийняття рішення щодо державної реєстрації такого ГМО. У такому разі заява про державну реєстрацію ГМО разом із доданими до неї документами, що включаються до заявки на державну реєстрацію ГМО, повертається заявнику.

У разі появи нової науково обґрунтованої інформації про ризик ГМО особа, яка має намір зареєструвати ГМО, зобов'язана повідомити про це центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, вжити

32

відповідних захисних заходів, переглянути інформацію та умови, що містяться у заявці на державну реєстрацію ГМО. У такому випадку державна реєстрація ГМО призупиняється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі усунення причини, пов'язаної з ризиком ГМО, особа, яка має намір зареєструвати ГМО, подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, відповідну інформацію, в якій зазначає спосіб усунення такої причини. У такому випадку державна реєстрація ГМО поновлюється на підставі відповідного висновку Державної комісії.

У разі неможливості усунення причини, пов'язаної з ризиком ГМО, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, приймає рішення про відмову у державній реєстрації ГМО.

7. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, приймає рішення про відмову у державній реєстрації ГМО виключно у разі наявності однієї з таких підстав:

1) подання неповного пакета документів та/або неповної інформації, передбачених статтею 21 цього Закону;

2) виявлення у поданих документах та/або інформації недостовірних відомостей;

3) надання Державною комісією висновку про можливі ризики ГМО для здоров'я людини та/або навколишнього природного середовища при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

4) надання Науково-методологічним центром з питань випробувань ГМО висновку про невідповідність запропонованого заявником методу (методики) визначення ГМО;

5) неподання документа, що підтверджує оплату послуги з оцінювання ризику ГМО та послуги з державної реєстрації ГМО;

6) неможливість усунення причини, пов'язаної з ризиком ГМО, у разі появи нової науково обґрунтованої інформації про такий ризик.

Стаття 24. Державна реєстрація ГМО

1. Державна реєстрація ГМО здійснюється на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, шляхом внесення відомостей про ГМО до Державного реєстру ГМО.

33

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, забезпечує ведення в електронній формі та є держателем Державного реєстру ГМО.

2. До Державного реєстру ГМО вносяться такі відомості:

1) назва ГМО та ГМ-джерела;

2) унікальний ідентифікаційний номер ГМ-джерела у форматі, встановленому ОЕСР (за наявності);

3) інформація про власника та/або володільця ГМО та ГМ-джерела;

4) інформація про ГМО та ГМ-джерело;

5) інформація про мету використання (для вирощування, переробки, як харчовий продукт або як корм чи для інших цілей);

6) метод (методика) визначення ГМО;

7) інформація щодо додаткових обмежень та заборон (за наявності);

8) план післяреєстраційного моніторингу ГМО;

9) дата та строк дії державної реєстрації (перереєстрації);

10) дата тимчасового зупинення та/або скасування державної реєстрації ГМО (за наявності).

3. ГМО, внесеному до Державного реєстру ГМО, присвоюється реєстраційний номер відповідно до Порядку державної реєстрації ГМО.

4. Державна реєстрація ГМО здійснюється на платній основі на строк, зазначений у заявці на державну реєстрацію ГМО, але не більше ніж на 10 років. Розмір плати за послугу з державної реєстрації ГМО встановлюється Кабінетом Міністрів України. Після закінчення строку дії державної реєстрації ГМО виключається з Державного реєстру ГМО.

Державну реєстрацію ГМО може бути продовжено на строк до 10 років за заявою володільця державної реєстрації відповідного ГМО, що подається не пізніше ніж за один рік до дати закінчення строку дії державної реєстрації відповідного ГМО. Продовження державної реєстрації ГМО здійснюється шляхом перереєстрації. Строк державної перереєстрації ГМО визначається володільцем державної реєстрації відповідного ГМО та не може становити більше 10 років.

5. Порядок державної реєстрації (перереєстрації) ГМО та Порядок ведення Державного реєстру ГМО затверджуються Кабінетом Міністрів України.

6. Державна реєстрація сортів рослин, створених з використанням ГМО, здійснюється у порядку, встановленому законодавством, за умови державної реєстрації відповідного ГМО.

34

Державна реєстрація новітніх харчових продуктів, ароматизаторів, ензимів, які містять ГМО або отримані з використанням ГМО, здійснюється у порядку, встановленому законодавством, за умови державної реєстрації відповідного ГМО.

7. У разі зміни відомостей про власника та/або володільця ГМО та/або ГМ-джерела, що подавалися для державної реєстрації ГМО та містяться в Державному реєстрі ГМО, володілець державної реєстрації відповідного ГМО зобов'язаний протягом 10 днів повідомити про такі зміни центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

Стаття 25. Тимчасове зупинення та скасування державної реєстрації ГМО

1. Державна реєстрація ГМО, який внесено до Державного реєстру ГМО, може бути тимчасово зупинена або скасована на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції. У разі прийняття рішення про тимчасове зупинення державної реєстрації ГМО ввезення на митну територію України та/або реалізація відповідного ГМО забороняється.

2. Підставою для тимчасового зупинення державної реєстрації ГМО є висновок Державної комісії про достовірність нової науково обґрунтованої інформації, що використання відповідного ГМО може справляти негативний вплив на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище.

3. Підставою для скасування державної реєстрації ГМО є:

1) науково обґрунтоване підтвердження інформації, що ГМО справляє негативний вплив на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище;

2) виявлення нових властивостей ГМО, відмінних від тих, що подані у заявці на державну реєстрацію ГМО;

3) звернення володільця державної реєстрації відповідного ГМО.

4. Для прийняття рішення про скасування державної реєстрації ГМО з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини третьої цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, звертається до Державної комісії для проведення повторного оцінювання ризику ГМО. Державна комісія протягом 60 днів з дня одержання звернення проводить повторне оцінювання ризику ГМО і надає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, відповідний висновок.

35

5. Висновок Державної комісії про можливі ризики ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі за результатами повторного оцінювання ризику ГМО є підставою для прийняття рішення про скасування державної реєстрації ГМО.

6. Інформація про тимчасове зупинення або скасування державної реєстрації ГМО із зазначенням підстави та дати такого зупинення або скасування вноситься до Державного реєстру ГМО наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення.

7. Порядок тимчасового зупинення та скасування державної реєстрації ГМО затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI. МАРКУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ НА РИНКУ, МОНІТОРИНГ, ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, УТИЛІЗАЦІЯ ГМО ТА ГМ-ПРОДУКЦІЇ

Стаття 26. Маркування ГМО та ГМ-продукції

1. ГМО та ГМ-продукція, що розміщуються на ринку як харчові продукти, маркуються відповідно до вимог цього Закону та законодавства щодо надання споживачам інформації про харчові продукти.

2. ГМО та ГМ-продукція, що розміщуються на ринку як корми, маркуються відповідно до вимог цього Закону та законодавства про корми.

3. ГМО та ГМ-продукція, що розміщуються на ринку та не є харчовими продуктами або кормами, маркуються відповідно до вимог цього Закону та законодавства про захист прав споживачів.

4. Маркування ГМ-продукції включає інформацію про кожний інгредієнт продукту, який містить, складається або вироблений з ГМО.

5. Якщо будь-який інгредієнт продукту містить, складається або вироблений з ГМО, маркування такого продукту повинно містити позначку "З ГМО", крім випадків, передбачених частинами шостою і восьмою цієї статті. Для незапакованого продукту позначка "З ГМО" зазначається у документах, що супроводжують такий продукт, або наноситься на окремі елементи його пакування.

6. Вимоги цієї статті не поширюються на продукцію, яка містить, складається або вироблена з ГМО, якщо частка ГМО у продукті, що складається з одного інгредієнта, або в будь-якому інгредієнті продукту, що складається з декількох інгредієнтів, не перевищує 0,9 відсотка, за умови що наявність ГМО є випадковою або технічно неминучою. У такому разі суб'єкт господарювання надає на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на

36

ринку ГМО та ГМ-продукції, інформацію про вжиті заходи з метою уникнення наявності ГМО під час виробництва такого продукту.

7. У разі якщо при виробництві харчового продукту, який за своїм складом не містить і не складається з ГМО, використовуються інгредієнти та/або компоненти, що містили, складалися або вироблені з ГМО, у маркуванні такого продукту зазначається позначка "Без ГМО. Вироблено з використанням сировини, що містила ГМО", крім випадків, передбачених частиною восьмою цієї статті.

8. Вимоги цієї статті не поширюються на харчові продукти тваринного походження, виготовлені з частин, окремих органів та/або тканин тварин, для годування яких використовувалися корми, що містять, складаються або вироблені з ГМО.

9. Забороняється використання позначки "Без ГМО" у маркуванні продуктів, які за своїм складом не можуть містити ГМО та при виробництві яких використовувалася сировина, яка за своїм складом не може містити ГМО, крім випадків, передбачених частиною сьомою цієї статті.

10. Кабінет Міністрів України встановлює порогові значення частки випадкових та технічно неминучих залишків ГМО для окремих видів продукції. Такі порогові значення не можуть становити менше 0,1 відсотка та більше 0,9 відсотка.

Стаття 27. Розміщення на ринку та простежуваність ГМО та ГМ-продукції

1. Розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції дозволяється лише після державної реєстрації відповідного ГМО та відповідно до мети використання, зазначеної в Державному реєстрі ГМО. У разі виключення ГМО з Державного реєстру ГМО розміщення на ринку такого ГМО та ГМ-продукції, що містить, складається або вироблена з нього, забороняється.

2. Особи, які вперше розміщують на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію, для цілей простежуваності складають у довільній формі декларацію про розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, в якій зазначаються:

1) відомості про особу, яка вперше розміщує на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію;

2) інформація, що така продукція містить ГМО;

3) реєстраційний номер відповідного ГМО у Державному реєстрі ГМО.

3. ГМО, ГМ-продукція супроводжується копією декларації, зазначеної у частині другій цієї статті, на всіх етапах обігу. Рішення про проведення лабораторних досліджень (випробувань) харчових продуктів або кормів, що потенційно можуть бути ГМ-продукцією, але не супроводжуються копією

37

декларації, зазначеної у частині другій цієї статті, приймається оператором ринку на підставі застосування постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках.

4. Виробники та/або дистриб'ютори генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів повинні вести облік відповідного ГМО або ГМ-продукції та надавати власнику прав на зареєстрований ГМО інформацію, необхідну для формування мережі післяреєстраційного моніторингу ГМО.

5. Виробники до початку виробництва (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів повинні повідомити про намір здійснювати таку діяльність центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції.

6. У повідомленні, зазначеному в частині п'ятій цієї статті, наводиться інформація про:

1) особу, яка має намір здійснювати виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів;

2) зареєстрований ГМО;

3) місце та очікувані обсяги виробництва (вирощування) ГМ-продукції.

7. Форма повідомлення, зазначеного в частині п'ятій цієї статті, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

8. Повідомлення, зазначене в частині п'ятій цієї статті, є достатньою підставою для початку здійснення виробництва (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів та для включення особи до Переліку осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів.

До Переліку осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, включається інформація про:

1) особу, яка має намір здійснювати виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів;

2) зареєстрований ГМО;

3) місце та очікувані обсяги виробництва (вирощування) ГМ-продукції.

Відомості, що містяться у Переліку осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, є відкритими і загальнодоступними.

38

9. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції:

1) веде Перелік осіб, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції;

2) здійснює обстеження місць виробництва (вирощування) рослин з метою встановлення наявності або відсутності ГМО, які не включені до Державного реєстру ГМО, у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

Обстеження місць виробництва (вирощування) рослин з метою встановлення наявності або відсутності ГМО, не включених до Державного реєстру ГМО, проводиться за заявою особи, яка здійснює відповідне виробництво (вирощування), та за рахунок коштів такої особи. Розмір плати за проведення такого обстеження визначається на основі методики, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції.

10. Особи, які здійснюють виробництво (вирощування) генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, повинні дотримуватися правил паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО.

Стаття 28. Післяреєстраційний моніторинг ГМО

1. Володілець державної реєстрації ГМО зобов'язаний протягом усього строку дії державної реєстрації відповідного ГМО забезпечити виконання плану післяреєстраційного моніторингу ГМО.

2. План післяреєстраційного моніторингу ГМО погоджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Вимоги до плану післяреєстраційного моніторингу ГМО затверджуються Кабінетом Міністрів України.

39

3. План післяреєстраційного моніторингу ГМО включає:

1) заходи щодо здійснення післяреєстраційного моніторингу ГМО;

2) дані про мережу післяреєстраційного моніторингу ГМО.

4. Володілець державної реєстрації ГМО формує мережу післяреєстраційного моніторингу відповідного ГМО.

5. Володілець державної реєстрації ГМО зобов'язаний:

1) забезпечити виконання плану післяреєстраційного моніторингу відповідного ГМО;

2) вести облік інформації про осіб, яким він безпосередньо реалізував ГМО та/або ГМ-продукцію, а також про обсяг такої продукції.

6. План післяреєстраційного моніторингу ГМО може переглядатися володільцем державної реєстрації відповідного ГМО, за умови погодження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. План післяреєстраційного моніторингу ГМО підлягає обов'язковому перегляду у разі появи нової науково обґрунтованої інформації про можливі ризики ГМО.

7. За результатами післяреєстраційного моніторингу ГМО володілець державної реєстрації відповідного ГМО щороку подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, і до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, звіт про результати післяреєстраційного моніторингу ГМО.

8. Форма звіту про результати післяреєстраційного моніторингу ГМО та порядок його оприлюднення розробляються і затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 29. Паралельне використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО

1. Суб'єкти господарювання при розміщенні на ринку ГМО та ГМ-продукції зобов'язані дотримуватися правил паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО.

40

2. Правила паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО, встановлюються з метою унеможливлення випадкової присутності ГМО або ГМ-продукції на всіх етапах:

1) виробництва (вирощування), зберігання, перевезення та утилізації продукції, що не містить ГМО;

2) вирощування сільськогосподарських культур;

3) органічного виробництва.

3. Правила паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО, встановлюються для кожного окремого виду зареєстрованих генетично модифікованих рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів з урахуванням їхніх біологічних особливостей.

4. Кабінет Міністрів України визначає межі територій (від лінії державного кордону), на яких виробництво (вирощування) ГМО та ГМ-продукції забороняється.

Стаття 30. Перевезення, зберігання ГМО та вилучення з обігу ГМ-продукції

1. Перевезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності в замкненій системі та/або проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, здійснюється в опломбованій упаковці, контейнері або у транспортних засобах, закритих таким чином, щоб унеможливити їх відкриття без пошкодження пломби та ненавмисне вивільнення ГМО. Генетично модифіковані організми, не призначені для вивільнення у відкриту систему, повинні зберігатися у спосіб, що унеможливлює ризик їх ненавмисного вивільнення.

2. Перевезення, зберігання ГМО та ГМ-продукції, розміщених на ринку, дозволяється лише за умови вжиття відповідних заходів, що унеможливлюють змішування ГМО та ГМ-продукції з продукцією, що не містить ГМО.

3. ГМО, ГМ-продукція, розміщені на ринку, підлягають вилученню з обігу та знищенню за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або його територіальних органів:

1) у разі виявлення ГМО (крім проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі), не включеного до Державного реєстру ГМО;

2) у разі виключення ГМО з Державного реєстру ГМО або скасування його державної реєстрації;

3) в інших випадках, передбачених законом.

41

4. Порядок вилучення з обігу та знищення ГМО та ГМ-продукції, що не відповідають вимогам, встановленим законодавством у сфері поводження з ГМО, затверджується Кабінетом Міністрів України.

5. Витрати, пов'язані з вилученням з обігу та знищенням ГМО та ГМ-продукції, що не відповідають вимогам, встановленим законодавством у сфері поводження з ГМО, здійснюються за рахунок суб'єкта господарювання, який розміщує на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію.

6. У разі відмови суб'єкта господарювання, який розміщує на ринку ГМО та/або ГМ-продукцію, що не відповідають вимогам, встановленим законодавством у сфері поводження з ГМО, від виконання рішення, передбаченого частиною третьою цієї статті, у встановлені строки центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або його територіальні органи мають право вжити заходів щодо вилучення з обігу та знищення такого ГМО та/або ГМ-продукції з подальшим відшкодуванням суб'єктом господарювання витрат, пов'язаних із вжиттям таких заходів, у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 31. Додаткові заборони та обмеження щодо розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції

1. Кабінет Міністрів України може ухвалити рішення про заборону вирощування певного роду (виду) генетично модифікованих рослин або ГМ-джерел на всій території України чи в окремих її місцевостях. Таке рішення повинно бути обґрунтованим, пропорційним та недискримінаційним і приймається з урахуванням:

1) державних стратегічних цілей екологічної політики;

2) діяльності щодо планування і забудови територій;

3) використання землі як територіального базису, природного ресурсу і основного засобу виробництва;

4) можливого негативного впливу (прямого або опосередкованого) ГМО на економічний і соціальний розвиток;

5) можливих високих ризиків ненавмисного перехресного запилення генетично модифікованими рослинами інших рослин, здатних до перезапилення;

6) цілей державної аграрної політики;

7) цілей, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України.

2. Якщо рішення, передбачене частиною першою цієї статті, приймається після державної реєстрації ГМО, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері

42

розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, вносить інформацію про встановлені заборони та обмеження до Державного реєстру ГМО.

3. Якщо рішення, передбачене частиною першою цієї статті, приймається до державної реєстрації ГМО, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, повідомляє про це особу, яка подала заявку на державну реєстрацію відповідного ГМО. Після отримання повідомлення така особа має право внести відповідні зміни до відомостей, що містяться у поданій нею заявці.

4. Рішення Кабінету Міністрів України про заборону вирощування певного роду (виду) генетично модифікованих рослин або ГМ-джерел на всій території України чи в окремих її місцевостях приймається за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, та/або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Розділ VII. ТРАНСКОРДОННЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ ГМО

Стаття 32. Вимоги до вивезення ГМО або ГМ-продукції з митної території України

1. Вивезення ГМО або ГМ-продукції з митної території України здійснюється відповідно до законодавства України з питань митної справи, міжнародних договорів України, а також з урахуванням вимог країни призначення.

2. Вивезення ГМО або ГМ-продукції з митної території України дозволяється лише за умови державної реєстрації ГМО, крім переміщення транзитом через митну територію України або вивезення ГМО для науково-дослідних цілей.

Стаття 33. Вимоги до ввезення ГМО або ГМ-продукції на митну територію України

1. Ввезення ГМО або ГМ-продукції на митну територію України дозволяється лише за умови державної реєстрації ГМО, за винятком ввезення ГМО для науково-дослідних цілей, проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі або переміщення ГМО чи ГМ-продукції транзитом через митну територію України.

43

2. Ввезення ГМО, які не пройшли державну реєстрацію ГМО та призначені для науково-дослідних цілей, дозволяється лише за наявності дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, який видається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

3. Для отримання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, суб'єкт генетично-інженерної діяльності подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, заяву про надання такого дозволу.

4. У заяві, передбаченій частиною третьою цієї статті, зазначаються:

1) найменування суб'єкта, який має намір здійснювати генетично-інженерну діяльність;

2) відомості про суб'єкта з Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності;

3) мета ввезення ГМО та його кількість (обсяг);

4) пункт ввезення на митну територію України;

5) період проведення генетично-інженерної діяльності з ГМО, що ввозиться;

6) опис генетично-інженерної діяльності (вид та характеристика ГМ-джерел);

7) організми-реципієнти, батьківські організми, методи отримання ГМО, мета генетично-інженерної діяльності, очікувані результати;

8) копії наказів про утворення комісії з біологічної та генетичної безпеки, про встановлення рівня ризику при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі;

9) висновок комісії з біологічної та генетичної безпеки про відповідність запланованої генетично-інженерної діяльності з ГМО, що ввозиться на митну територію України, в замкненій системі першому рівню ризику.

5. До заяви додається документ про оплату послуги з надання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі.

6. Дозвіл на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, є разовим та чинним із дня його надання до закінчення періоду проведення генетично-інженерної діяльності.

7. Рішення про надання або про відмову у наданні дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, приймає центральний орган виконавчої

44

влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом 30 календарних днів з дня отримання заяви, передбаченої частиною третьою цієї статті, із внесенням відповідної інформації до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

8. Підставою для відмови у наданні дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, є:

1) подання неповного пакета документів та/або інформації, передбачених цією статтею;

2) виявлення у поданих документах та/або інформації недостовірних відомостей;

3) невідповідність заявлених відомостей, місць та/або умов вимогам цієї статті.

9. Підставою для переоформлення дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, є:

1) зміна пункту ввезення на митну територію України;

2) зміна періоду проведення генетично-інженерної діяльності з ГМО, що ввозиться.

Переоформлення дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом 10 календарних днів з дня отримання заяви суб'єкта генетично-інженерної діяльності із внесенням відповідної інформації до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

10. Підставою для анулювання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, є:

1) звернення суб'єкта генетично-інженерної діяльності із заявою про анулювання відповідного дозволу;

2) припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;

3) виключення особи з Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

11. Анулювання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом п'яти календарних днів з дня прийняття рішення із внесенням

45

відповідної інформації до Державного реєстру суб'єктів генетично-інженерної діяльності.

12. Порядок надання, переоформлення, анулювання та відмови у наданні дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

13. Розмір плати за надання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, має дорівнювати фактичним витратам на надання такого дозволу, порядок розрахунку яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Переоформлення, анулювання дозволу на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі, здійснюється безоплатно.

14. Ввезення ГМО, не включеного до Державного реєстру ГМО, для проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі дозволяється лише:

1) за наявності дозволу на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі;

2) у кількості (обсязі), погодженій (погодженому) центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 34. Вимоги до переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України

1. Переміщення ГМО або ГМ-продукції, інформація про ГМ-джерело яких відсутня в Державному реєстрі ГМО, транзитом через митну територію України дозволяється виключно з дотриманням таких умов:

1) наявність дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України, який видається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

2) наявність державної реєстрації ГМО в країні походження;

3) наявність документа про згоду країни призначення на ввезення на її митну територію ГМО або ГМ-продукції;

4) дотримання вимог до перевезення ГМО або ГМ-продукції, що унеможливлюють негативний вплив на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище.

46

2. Вимоги до перевезення ГМО або ГМ-продукції, що унеможливлюють негативний вплив на здоров'я людини та/або навколишнє природне середовище, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3. Для отримання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України особа, яка має намір здійснювати переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України, подає відповідну заяву до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. У заяві, передбаченій частиною третьою цієї статті, зазначаються:

1) особа, яка має намір здійснювати переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України;

2) пункт ввезення на митну територію України;

3) пункт вивезення з митної території України;

4) кількість (обсяг) ГМО або ГМ-продукції, що переміщується транзитом через митну територію України;

5) орієнтовний строк переміщення транзитом ГМО або ГМ-продукції через митну територію України;

6) умови перевезення ГМО або ГМ-продукції;

7) державна реєстрація ГМО в країні походження.

5. До заяви додається документ про оплату послуги з надання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України.

6. Дозвіл на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України є разовим та чинним із дня його надання до закінчення строку переміщення.

7. Рішення про надання або про відмову у наданні дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України приймається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви.

8. Підставою для відмови у наданні дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України є:

1) подання неповного пакета документів та/або інформації, передбачених цією статтею;

47

2) виявлення у поданих документах та/або інформації недостовірних відомостей;

3) невідповідність заявлених відомостей та/або умов вимогам цієї статті.

9. Підставою для переоформлення дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України є:

1) зміна пункту ввезення на митну територію України;

2) зміна пункту вивезення з митної території України;

3) зміна кількості (обсягу) ГМО або ГМ-продукції, що переміщується транзитом через митну територію України;

4) зміна орієнтовного строку переміщення транзитом ГМО або ГМ-продукції через митну територію України;

5) зміна умов перевезення ГМО або ГМ-продукції.

Переоформлення дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви.

10. Підставою для анулювання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України є:

1) скасування державної реєстрації ГМО в країні походження;

2) звернення особи, яка має намір здійснювати переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України, із заявою про анулювання відповідного дозволу;

3) припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

Анулювання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом п'яти робочих днів з дня прийняття рішення.

11. Порядок надання, переоформлення, анулювання та відмови у наданні дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

12. Розмір плати за надання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України має дорівнювати

48

фактичним витратам на надання такого дозволу, порядок розрахунку яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Переоформлення, анулювання дозволу на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України здійснюється безоплатно.

Стаття 35. Ненавмисне вивільнення ГМО в навколишнє природне середовище при переміщенні ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України

1. У разі ненавмисного вивільнення ГМО в навколишнє природне середовище при переміщенні ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України особа, яка здійснює таке переміщення, повинна невідкладно інформувати про це центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у разі отримання інформації про факт ненавмисного вивільнення ГМО в навколишнє природне середовище при переміщенні ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України вживає заходів для невідкладного інформування населення та країн-партнерів, міжнародних організацій, учасником яких є Україна, якщо це передбачено міжнародним договором України.

3. Порядок інформування про факт ненавмисного вивільнення ГМО в навколишнє природне середовище при переміщенні ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ VIII. ВИМОГИ ДО НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ З ПИТАНЬ ВИПРОБУВАНЬ ГМО ТА ЛАБОРАТОРІЙ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ (ВИПРОБУВАННЯ) ГМО

Стаття 36. Вимоги до Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО

1. Науково-методологічний центр з питань випробувань ГМО уповноважується Кабінетом Міністрів України за поданням Національної академії наук України, за умови що він:

1) відповідає вимогам, встановленим цим Законом до лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО;

49

2) здійснює свої функції неупереджено, не має будь-якого конфлікту інтересів, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, на вчинення або невчинення дій під час виконання своїх функцій;

3) має достатню кількість підготовленого і досвідченого персоналу відповідної кваліфікації для виконання своїх функцій;

4) має у власності або у користуванні інфраструктуру, обладнання та засоби, необхідні для виконання своїх функцій;

5) забезпечує підвищення кваліфікації персоналу щодо знання та застосування міжнародних стандартів, практики тощо, а також використання в роботі останніх національних та міжнародних наукових розробок у сфері проведення досліджень;

6) обладнаний згідно з відповідними стандартами біобезпеки;

7) акредитований відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17043:2017 (або інших стандартів, якими їх замінено) на організацію проведення міжлабораторних порівняльних досліджень та кваліфікаційних випробувань.

Стаття 37. Вимоги до лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО

1. До Переліку лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО, включається лабораторія, якщо вона одночасно відповідає всім таким вимогам:

1) має обладнання та інфраструктуру, необхідні для проведення лабораторних досліджень;

2) має достатню кількість підготовленого і досвідченого персоналу відповідної кваліфікації;

3) акредитована відповідно до стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 (або інших стандартів, якими їх замінено).

2. Сфера акредитації лабораторії може включати:

1) методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО, які будуть застосовуватися лабораторією;

2) один метод (методику) або поєднання декількох методів (методик) або груп методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО;

3) удосконалені варіанти методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО, що використовуються лабораторією та на які вона акредитована, або додатково нові методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО на основі валідації Науково-методологічним центром з питань випробувань ГМО без наявності акредитації національним органом з акредитації щодо використання цих удосконалених варіантів методів (методик) чи нових методів (методик).

50

3. На вимогу Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО лабораторії, включені до Переліку лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО, повинні брати участь у міжлабораторних порівняльних дослідженнях (випробуваннях) ГМО або кваліфікаційних дослідженнях (випробуваннях) ГМО.

4. Лабораторії, включені до Переліку лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО, зобов'язані:

1) надавати інформацію про методи (методики) лабораторних досліджень (випробувань) ГМО для цілей державного контролю;

2) зазначати найменування методу (методики) у висновку про проведене лабораторне дослідження (випробування) ГМО;

3) щороку подавати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, інформацію про проведені лабораторні дослідження (випробування) ГМО та їх результати.

5. Порядок ведення Переліку лабораторій, що здійснюють дослідження (випробування) ГМО, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ IX. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПОВОДЖЕННЯМ З ГМО

Стаття 38. Державний контроль за дотриманням вимог біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі та за поводженням з ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі

1. Державний контроль за дотриманням вимог біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, або його територіальними органами відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

2. Державний контроль за поводженням з ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, у тому числі за дотриманням суб'єктом генетично-інженерної діяльності захисних заходів та заходів знищення посівів після збирання врожаю, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, або його територіальними органами відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

51

3. Під час здійснення заходів державного контролю за поводженням з ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, або його територіальні органи перевіряють дотримання суб'єктом генетично-інженерної діяльності умов, визначених у відповідному дозволі, протягом проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі та протягом наступного року після завершення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі.

Стаття 39. Державний контроль за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції

1. Державний контроль за дотриманням вимог до розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, у тому числі правил паралельного використання ГМО, ГМ-продукції та продукції, що не містить ГМО, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або його територіальними органами.

2. Державний контроль за дотриманням вимог до розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції як харчових продуктів або кормів здійснюється відповідно до Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

3. Державний контроль за дотриманням вимог до розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, які не є харчовими продуктами або кормами, здійснюється відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Розділ X. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ГМО

Стаття 40. Вимоги до застосування заходів реагування

1. У разі виявлення порушення вимог законодавства у сфері поводження з ГМО центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища,

52

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або їх територіальні органи у межах своєї компетенції вживають відповідних заходів для:

1) забезпечення усунення суб'єктом господарювання порушення вимог законодавства у сфері поводження з ГМО, а також запобігання виникненню таких порушень;

2) з'ясування причини виникнення порушення вимог законодавства у сфері поводження з ГМО.

2. До заходів, передбачених пунктом 1 частини першої цієї статті, зокрема, належать:

1) вивантаження, перевантаження в інший транспортний засіб;

2) зміна маркування (етикетки) та/або інформації, що супроводжує товар та надається споживачу;

3) обмеження або заборона розміщення на ринку, обігу, переміщення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України ГМО та/або ГМ-продукції, які не відповідають вимогам цього Закону та становлять загрозу здоров'ю людини та/або навколишньому природному середовищу;

4) вимога до суб'єкта господарювання збільшити частоту внутрішнього контролю (внутрішніх перевірок);

5) відкликання, вилучення або знищення ГМО та/або ГМ-продукції, крім випадків, якщо є можливість усунення відповідного порушення або зміни цільового призначення;

6) анулювання відповідного дозволу, обов'язковість якого передбачена цим Законом.

3. При визначенні заходів реагування враховуються:

1) характер порушення вимог законодавства у сфері поводження з ГМО;

2) відповідні записи суб'єкта господарювання, пов'язані з дотриманням вимог, які було порушено.

Стаття 41. Відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з ГМО

1. Суб'єкти господарювання (юридичні особи і фізичні особи – підприємці) несуть відповідальність за такі правопорушення:

1) порушення вимог біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі –

53

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від десяти до п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб – підприємців – від п'яти до семи мінімальних заробітних плат;

2) порушення правил та вимог до поводження з ГМО при проведенні досліджень та випробувань у відкритій системі –

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'ятнадцяти до двадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб – підприємців – від п'яти до десяти мінімальних заробітних плат;

3) порушення вимог щодо розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, які не є харчовими продуктами або кормами, –

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'ятнадцяти до двадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб – підприємців – від семи до десяти мінімальних заробітних плат;

4) порушення вимог щодо розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції як харчових продуктів або як кормів –

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'ятнадцяти до двадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб – підприємців – від семи до десяти мінімальних заробітних плат.

2. Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої цієї статті, за яке на суб'єкта господарювання було накладено штраф, –

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців у подвійному розмірі від розміру штрафу, встановленого за відповідні порушення частиною першою цієї статті.

3. Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених пунктами 3 і 4 частини першої цієї статті, за яке на суб'єкта господарювання було накладено штраф, –

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців у розмірі 100 відсотків вартості партії ГМО та/або ГМ-продукції, розміщеної на ринку, але не менше 100 тисяч гривень.

Стаття 42. Провадження у справах про порушення законодавства у сфері поводження з ГМО

1. Провадження у справах про порушення юридичними особами та фізичними особами – підприємцями законодавства у сфері поводження з ГМО здійснюється відповідно до положень цієї статті.

2. Справи про порушення вимог біобезпеки при здійсненні генетично-інженерної діяльності в замкненій системі розглядаються центральним

54

органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення, або його територіальними органами.

Справи про порушення правил та вимог до поводження з ГМО при проведенні досліджень та випробувань у відкритій системі розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, або його територіальними органами.

Справи про порушення вимог щодо розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції, які не є харчовими продуктами або кормами, розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або його територіальними органами.

Справи про порушення вимог щодо розміщення на ринку ГМО та ГМ-продукції як харчових продуктів або як кормів розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за розміщенням на ринку ГМО та ГМ-продукції, або його територіальними органами.

Від імені зазначених у цій частині органів розглядати справи мають право керівник, заступники керівника або уповноважені відповідним керівником посадові особи цих органів.

3. Штраф за порушення законодавства у сфері поводження з ГМО може бути накладено протягом двох місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

4. Підставою для розгляду справи про порушення законодавства у сфері поводження з ГМО є протокол, який складається за результатами здійснення державного контролю за дотриманням законодавства у сфері поводження з ГМО уповноваженими на те посадовими особами органів, визначених частиною другою цієї статті.

5. У протоколі зазначаються:

1) дата і місце його складення;

2) посада, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол;

3) відомості про особу, щодо якої складено протокол (найменування та місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання фізичної особи – підприємця, адреса відповідної потужності, контактні дані);

4) місце, час вчинення і суть вчиненого порушення законодавства у сфері поводження з ГМО;

55

5) посилання на положення нормативно-правового акта (із зазначенням відповідної статті, частини, пункту чи абзацу), яке було порушено особою, щодо якої складено протокол;

6) посилання на акт державного контролю та інші докази, якими підтверджується вчинення порушення законодавства у сфері поводження з ГМО особою, щодо якої складено протокол;

7) прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання, контактні дані свідків або потерпілих та їхні пояснення (за наявності);

8) пояснення особи, щодо якої складено протокол, або її представника чи запис про відмову від надання пояснення;

9) інші відомості, що сприяють всебічному та об'єктивному розгляду і вирішенню справи (за наявності).

6. Форма протоколу затверджується відповідним центральним органом виконавчої влади, визначеним частиною другою цієї статті.

7. Особа, щодо якої складено протокол, або її представник має право викласти у протоколі або на окремому аркуші, що додається до протоколу, своє пояснення щодо змісту протоколу, засвідчивши його особистим підписом.

У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від надання пояснення у протоколі робиться відповідний запис. Викладені у протоколі або на окремому аркуші, що додається до протоколу, пояснення свідків або потерпілих засвідчуються їхніми підписами.

8. Протокол складається у двох примірниках та підписується посадовою особою, яка його склала. Один примірник протоколу вручається під розписку особі, щодо якої складено протокол, або її представникові, другий примірник зберігається у відповідному центральному органі виконавчої влади, визначеному частиною другою цієї статті, або його територіальному органі.

9. У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від отримання примірника протоколу в ньому робиться відповідний запис і не пізніше наступного робочого дня після складення протокол надсилається такій особі реєстрованим поштовим відправленням.

У разі ненадання особою, щодо якої складено протокол, інформації про її місцезнаходження (місце проживання) протокол надсилається на адресу, зазначену в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, і вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

10. Справа про порушення законодавства у сфері поводження з ГМО розглядається не пізніше 15 робочих днів з дня отримання відповідною посадовою особою протоколу та інших матеріалів справи. За письмовим клопотанням особи, щодо якої складено протокол, розгляд справи

56

відкладається, але не більш як на 10 робочих днів, для подання нею додаткових матеріалів або з інших поважних причин.

11. Час і місце розгляду справи повідомляються особі, щодо якої складено протокол, не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дня розгляду справи.

Повідомлення про час і місце розгляду справи вручається особі, щодо якої складено протокол, або її представникові під розписку або надсилається реєстрованим поштовим відправленням.

Повідомлення про час і місце розгляду справи, надіслане реєстрованим поштовим відправленням на адресу особи, щодо якої складено протокол, зазначену в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

12. Справа може розглядатися за відсутності особи, щодо якої складено протокол, якщо є відомості про її належне повідомлення про час і місце розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

13. Особа, щодо якої складено протокол, має право ознайомлюватися з матеріалами справи, надавати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися правовою допомогою адвоката або іншого фахівця в галузі права, оскаржувати постанову у справі.

14. Справа не може бути розпочата, а розпочата справа підлягає закриттю у разі:

1) відсутності події або складу порушення законодавства у сфері поводження з ГМО;

2) втрати чинності положенням закону, яким встановлено відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з ГМО;

3) закінчення визначеного законом строку, протягом якого може бути накладено штраф;

4) наявності за тим самим фактом порушення законодавства у сфері поводження з ГМО постанови про накладення штрафу або нескасованої постанови про закриття справи, винесеної щодо тієї самої особи;

5) припинення державної реєстрації у результаті ліквідації юридичної особи, щодо якої складено протокол;

6) смерті фізичної особи – підприємця, щодо якої складено протокол.

15. За результатами розгляду справи уповноважені на те посадові особи виносять одну з таких постанов:

1) про накладення штрафу;

2) про закриття справи.

57

16. Постанова у справі має містити:

1) прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка винесла постанову;

2) дату і місце розгляду справи;

3) відомості про особу, щодо якої винесено постанову, а також про потерпілого (за наявності);

4) опис обставин, встановлених під час розгляду справи, та доказів, що їх підтверджують;

5) посилання на положення законодавства, які були порушені, або зазначення підстави для закриття справи;

6) посилання на положення закону, які передбачають відповідальність за правопорушення;

7) прийняте у справі рішення.

Постанова про накладення штрафу має відповідати вимогам до виконавчого документа, передбаченим Законом України "Про виконавче провадження".

17. Постанова у справі вручається особі, щодо якої її винесено, або її представникові під розписку або надсилається реєстрованим поштовим відправленням протягом трьох робочих днів з дня її винесення.

18. Потерпілий та особа, щодо якої винесено постанову у справі, мають право оскаржити її в адміністративному (досудовому) порядку протягом одного місяця з дня її винесення або до суду в порядку, визначеному законом. Скарга на постанову у справі, подана в адміністративному (досудовому) порядку, залишається без розгляду у разі оскарження цієї постанови до суду.

19. Якщо останній день строку подання скарги на постанову у справі в адміністративному (досудовому) порядку припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день. За відповідною заявою скаржника орган (посадова особа), уповноважений на розгляд скарги, поновлює цей строк у разі визнання причин його пропущення поважними.

20. Оскарження постанови у справі в адміністративному (досудовому) порядку здійснюється шляхом подання через орган, який виніс відповідну постанову, скарги до територіального органу відповідного органу вищого рівня або до відповідного центрального органу виконавчої влади, визначеного частиною другою цієї статті.

Скарга, що надійшла, протягом трьох робочих днів передається (надсилається) разом із справою до територіального органу відповідного органу вищого рівня або до відповідного центрального органу виконавчої влади, визначеного частиною другою цієї статті, та розглядається його керівником або його заступником протягом 10 робочих днів з дня її отримання.

58

21. За результатами розгляду скарги на постанову у справі в адміністративному (досудовому) порядку може бути прийнято одне з таких рішень:

1) про залишення постанови без змін, а скарги – без задоволення;

2) про скасування постанови і закриття справи;

3) про скасування постанови та прийняття нової постанови.

22. Порядок адміністративного (досудового) оскарження постанови у справі затверджується відповідним центральним органом виконавчої влади, визначеним частиною другою цієї статті.

23. Постанова у справі, яку не було оскаржено у встановлений законом строк, набирає законної сили після закінчення строку на її оскарження.

Постанова у справі, оскаржена в адміністративному (досудовому) порядку, набирає законної сили після закінчення одного місяця з дня прийняття рішення, зазначеного у частині двадцять першій цієї статті, крім рішення про скасування постанови і закриття справи, яке набирає законної сили з моменту його проголошення.

Постанова у справі, оскаржена до суду, набирає законної сили з дня набрання законної сили відповідним судовим рішенням.

24. Штраф підлягає сплаті протягом 15 днів з дня набрання законної сили постановою про накладення штрафу.

Сплата штрафу не звільняє особу, щодо якої винесено постанову у справі, від обов'язку усунення допущеного правопорушення, а також від обов'язку відшкодування пов'язаної з ним шкоди (завданих збитків).

25. Якщо штраф не сплачено у строк, встановлений частиною двадцять четвертою цієї статті, примусове виконання постанови про накладення штрафу здійснюється в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження". Суми штрафів зараховуються до державного бюджету.

Розділ XI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 43. Міжнародне співробітництво України у сфері генетично-інженерної діяльності та поводження з ГМО

1. Міжнародне співробітництво України у сфері генетично-інженерної діяльності та поводження з ГМО здійснюється шляхом:

1) укладення міжнародних угод, включаючи двосторонні угоди про взаємне визнання у сфері генетично-інженерної діяльності;

59

2) адаптації законодавства України у сфері генетично-інженерної діяльності та поводження з ГМО до відповідного законодавства Європейського Союзу;

3) гармонізації законодавства України у сфері генетично-інженерної діяльності та поводження з ГМО з нормами та стандартами відповідних міжнародних організацій;

4) обміну інформацією у сфері генетично-інженерної діяльності та поводження з ГМО.

Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через три роки з дня його опублікування, крім абзаців шостого – дев'ятого підпункту 7 пункту 8, пункту 9 цього розділу, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Визнати таким, що втратив чинність з дня набрання чинності цим Законом, Закон України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 35, ст. 484 із наступними змінами).

3. Установити, що документи, подані на державну реєстрацію ГМО та продукції, виробленої з їх застосуванням, відповідно до Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів", щодо яких не прийнято рішення про державну реєстрацію ГМО станом на день набрання чинності цим Законом, повертаються заявнику.

4. Установити, що до затвердження Кабінетом Міністрів України визначеного Державною комісією з оцінювання ризику ГМО переліку методів генетичної інженерії, внаслідок яких утворюється або не утворюється ГМО, для цілей цього Закону:

1) методами генетичної інженерії, внаслідок яких утворюється ГМО, вважаються:

а) методи, що передбачають формування нових комбінацій генетичного матеріалу шляхом внесення молекул рекомбінантної нуклеїнової кислоти (вироблених у будь-який спосіб поза організмом) у вірус, бактеріальну плазміду або іншу векторну систему, у тому числі їх включення до організму-реципієнта, в якому вони не були присутні, але здатні на тривале розмноження;

б) методи, що передбачають безпосереднє введення в організм спадкового матеріалу, підготовленого поза таким організмом (мікроін'єкції, макроін'єкції та мікроінкапсуляції);

60

в) методи, що передбачають злиття клітин (крім рослинних), у тому числі протопластів, або гібридизацію шляхом злиття двох або більше живих клітин у штучний спосіб, у результаті застосування якого виникають живі клітини з новими комбінаціями генетичного матеріалу;

2) методами генетичної інженерії, внаслідок яких не утворюється ГМО, вважаються:

а) методи без використання рекомбінантних молекул нуклеїнових кислот, у тому числі самоклонування, методів мутагенезу;

б) методи, що передбачають злиття рослинних клітин;

в) екстракорпоральне запліднення;

г) кон'югація, трансдукція, трансформація, які відбуваються в природних умовах;

ґ) індуктивна поліплоїдія.

5. Установити, що харчові продукти та корми, введені в обіг відповідно до Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" до набрання чинності цим Законом, можуть перебувати в обігу до закінчення мінімального строку зберігання, настання кінцевої дати споживання, закінчення строку придатності, мінімального терміну придатності або дати "вжити до".

6. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом забороняються:

1) дослідження та випробування генетично модифікованої кукурудзи у відкритій системі, її державна реєстрація, розміщення на ринку та ввезення на митну територію України, крім ввезення для науково-дослідних цілей у замкненій системі за наявності відповідного дозволу;

2) вирощування протягом п'яти років генетично модифікованих цукрових буряків і ріпаку, крім вирощування для проведення досліджень і випробувань у відкритій системі за наявності відповідного дозволу.

7. Установити, що з моменту набуття Україною статусу держави – члена Європейського Союзу:

1) державна реєстрація всіх ГМО (крім ГМО, дозволених відповідно до законодавства Європейського Союзу з урахуванням мети їх використання) скасовується;

2) відомості, що містяться у Державному реєстрі ГМО (крім відомостей про ГМО, дозволені відповідно до законодавства Європейського Союзу), втрачають статус офіційної інформації;

3) заявки, подані на державну реєстрацію ГМО відповідно до цього Закону, щодо яких не прийнято рішення про внесення до Державного реєстру ГМО, повертаються заявнику без розгляду.

61

8. Внести зміни до таких законів України:

1) текст статті 51 Закону України "Про тваринний світ" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 14, ст. 97; 2017 р., № 29, ст. 315) викласти в такій редакції:

"Створення і використання генетично модифікованих організмів, використання генетично модифікованої продукції здійснюються відповідно до Закону України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції".

Створення нових штамів мікроорганізмів, біологічно активних речовин, виробництво інших продуктів біотехнології, крім генетично модифікованих організмів та генетично модифікованої продукції, здійснюються лише у встановленому законодавством порядку і за наявності позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля. Використання зазначених організмів і речовин за відсутності такого висновку забороняється";

2) статтю 2 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389 із наступними змінами) доповнити частиною такого змісту:

"Контроль за додержанням законодавства у сфері поводження з ГМО при проведенні досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі, при розміщенні на ринку ГМО та ГМ-продукції, які не є харчовими продуктами або кормами, здійснюється у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції";

3) у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженому Законом України "Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 47, ст. 532 із наступними змінами):

пункти 28, 74, 146, 148 виключити;

доповнити пунктами 159–164 такого змісту:

159	Дозвіл на ввезення ГМО, призначених для здійснення генетично-інженерної діяльності першого рівня ризику в замкненій системі	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції"
160	Дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності другого рівня	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на

62

	ризику в замкненій системі	ринку генетично модифікованих організмів і продукції"
161	Дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності третього рівня ризику в замкненій системі	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції"
162	Дозвіл на здійснення генетично-інженерної діяльності четвертого рівня ризику в замкненій системі	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції"
163	Дозвіл на проведення досліджень та випробувань ГМО у відкритій системі	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції"
164	Дозвіл на переміщення ГМО або ГМ-продукції транзитом через митну територію України	Закон України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції";

4) в абзаці другому преамбули Закону України "Про насіння і садивний матеріал" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 42, ст. 585; 2016 р., № 4, ст. 39) слова "а також на обіг насіння і садивного матеріалу генетично модифікованих організмів (рослин), що регулюється спеціальним законодавством" виключити;

5) у статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 29, ст. 315 із наступними змінами):

частину першу доповнити абзацом третім такого змісту:

"Оцінка впливу на довкілля при здійсненні генетично-інженерної діяльності здійснюється шляхом оцінювання ризику генетично модифікованих організмів відповідно до Закону України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції";

абзац дванадцятий пункту 11 частини третьої виключити;

6) частину першу статті 3 Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 31, ст. 343; 2018 р., № 36, ст. 275; із змінами, внесеними Законом України від 4 лютого 2021 року № 1206–IX) доповнити реченням такого змісту: "Дія цього Закону

63

поширюється також на суспільні відносини, пов'язані із здійсненням державного контролю за дотриманням вимог до розміщення на ринку генетично модифікованих організмів і продукції як харчових продуктів або як кормів";

7) у Законі України "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів" (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 7, ст. 41; із змінами, внесеними Законом України від 3 листопада 2022 року № 2718–IX):

у статті 6:

частину другу виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Маркування генетично модифікованої продукції здійснюється з урахуванням вимог Закону України "Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції";

у статті 27^1:

у частині першій слово "інформацією" замінити словом "позначенням";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. За визначення і нанесення/зазначення позначення, передбаченого частиною першою цієї статті, відповідають оператори ринку, визначені частиною третьою цієї статті".

9. Кабінету Міністрів України до набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3339–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 12, ст. 81 із наступними змінами):

1) у статті 82 слова "може бути накладено" замінити словом "накладаються";

2) у тексті Закону слова "дозові межі" в усіх відмінках замінити словами "ліміти доз" у відповідному відмінку.

2. У Законі України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 22, ст. 115 із наступними змінами):

1) у преамбулі слова "у випадках радіаційних аварій" замінити словами "у ситуаціях існуючого та аварійного опромінення";

2) у статті 1:

визначення терміна "основна дозова межа опромінення" викласти в такій редакції:

"ліміт дози опромінення – величина ефективної та/або еквівалентної дози опромінення людини за рік, встановлена цим Законом та нормами радіаційної безпеки, які не повинні перевищуватися для окремої особи";

у визначенні терміна "практична діяльність" слова "яка вважається" замінити словами "якою управляють як";

2

доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

"аварійна ситуація – будь-яка неочікувана (незапланована) подія, що призвела до порушення умов безпечної експлуатації ядерної установки, об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами, джерела іонізуючого випромінювання, яка не призвела до аварії, але потребує вжиття заходів для запобігання або мінімізації шкідливих наслідків опромінення та забезпечення нормального режиму експлуатації установки, об'єкта чи джерела";

"еквівалентна доза опромінення – добуток поглиненої дози у тканині або органі людини та радіаційного зважувального фактора, що визначається згідно з нормами радіаційної безпеки з урахуванням типу випромінювання";

"медичне опромінення – опромінення, якому піддаються пацієнти або здорові особи для цілей діагностики стану здоров'я або лікування";

"особа з населення – будь-яка особа, крім осіб, які зазнають професійного або медичного опромінення";

"репрезентативна особа – особа, доза опромінення якої є репрезентативною для осіб з населення з найбільшими рівнями опромінення серед осіб з населення";

"референтний рівень – рівень ефективної або еквівалентної дози опромінення чи концентрації активності радіонуклідів у ситуаціях аварійного або існуючого опромінення, вище якого опромінення як наслідок таких ситуацій вважається неприйнятним, навіть якщо він не перевищує ліміту дози опромінення";

"ситуація аварійного опромінення – ситуація опромінення, що виникає внаслідок аварійної ситуації, радіаційної аварії та потребує вжиття невідкладних заходів з метою запобігання або мінімізації шкідливих наслідків опромінення";

"ситуація існуючого опромінення – ситуація опромінення, що вже існує, спричинена природним випромінюванням або радіоактивними матеріалами, що залишилися від діяльності, щодо якої не здійснювався державний нагляд (контроль), або після аварій";

"ситуація планового опромінення – ситуація опромінення, що виникає внаслідок здійснення практичної діяльності, яка передбачає опромінення за нормальних умов та потенційне опромінення людей і навколишнього природного середовища";

3) у статті 2 слова "практичною діяльністю" замінити словами "негативним впливом іонізуючого випромінювання";

4) у другому реченні статті 3 слова "дозових меж" замінити словами "лімітів доз";

3

5) у назві розділу II слова "Основні дозові межі" замінити словами "Ліміти доз";

6) статті 5–7 викласти в такій редакції:

"Стаття 5. Ліміти доз опромінення осіб з населення

Ліміт ефективної дози опромінення осіб з населення становить 1 мілізіверт* на рік від усіх дозволених видів практичної діяльності.

Ліміт еквівалентної дози опромінення осіб з населення становить:

для кришталика ока – 15 мЗв на рік;

для шкіри – 50 мЗв на рік.

Ліміти доз індивідуального опромінення осіб з населення та критерії щільності забруднення ґрунтів на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначаються законодавством.

* Мілізіверт (мЗв) – похідна від одиниці вимірювання еквівалентної та ефективної доз опромінення – зіверт (Зв) (у системі СІ). Позасистемна одиниця – бер (1 мЗв дорівнює 0,1 бера).

Стаття 6. Ліміти доз професійного опромінення

Ліміт ефективної дози професійного опромінення становить 20 мЗв за будь-який окремий рік. Дозволяється встановлення ефективної дози професійного опромінення до 50 мЗв на рік, за умови що середня річна доза протягом будь-яких п'яти послідовних років, у тому числі років з перевищенням ліміту, становить не більше 20 мЗв.

Ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для кришталика ока становить 20 мЗв за окремий рік або 100 мЗв протягом будь-яких п'яти послідовних років, за умови що максимальна річна доза становить 50 мЗв за окремий рік, як зазначено у частині першій цієї статті.

Ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для шкіри становить 500 мЗв на рік. Це обмеження застосовується до усередненої дози для 1 сантиметра квадратного шкіри, незалежно від того, яку ділянку шкіри опромінено.

Ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для кінцівок становить 500 мЗв на рік.

Для стажерів та здобувачів освіти віком 18 років і старше, які під час навчання працюють з джерелами іонізуючого випромінювання, застосовуються ліміти ефективної та еквівалентної доз професійного опромінення, встановлені відповідно до цієї статті.

4

Для стажерів та здобувачів освіти віком від 16 до 18 років, які під час навчання працюють з джерелами іонізуючого випромінювання:

ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для шкіри становить 50 мЗв на рік. Це обмеження застосовується до усередненої дози для 1 сантиметра квадратного шкіри, незалежно від того, яку ділянку шкіри опромінено;

ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для кінцівок становить 50 мЗв на рік.

Для вагітних жінок, які працюють в умовах впливу іонізуючого випромінювання та належать до персоналу, роботодавець забезпечує умови праці, за яких ефективна доза професійного опромінення не перевищує 1 мЗв за весь період вагітності.

Жінки, які здійснюють грудне вигодовування дитини, не залучаються до робіт, під час яких можливе потрапляння радіонуклідів до організму людини. Умови праці, передбачені цією частиною та частиною п'ятою цієї статті, мають бути забезпечені з моменту повідомлення роботодавця про вагітність та/або про здійснення грудного вигодовування дитини протягом усього їх періоду.

Медичні та інші працівники, здобувачі освіти, які працюють з джерелами іонізуючого випромінювання, мають бути поінформовані роботодавцем про ризики для здоров'я, з якими пов'язана їхня робота, про загальні процедури радіаційного захисту та запобіжні заходи, яких необхідно вжити під час перебування на робочому місці з метою запобігання негативному впливу іонізуючого випромінювання, а також про алгоритм вжиття невідкладних заходів у разі виникнення радіаційної аварії.

Дія цієї статті поширюється також на осіб, які виконують тимчасову роботу, пов'язану з використанням джерел іонізуючого випромінювання.

Стаття 7. Захист осіб, які залучаються до реагування на аварійні ситуації, ліквідації радіаційних аварій та їхніх наслідків

Опромінення осіб, які залучаються до реагування на аварійні ситуації, ліквідації радіаційних аварій та їхніх наслідків, понад ліміти доз професійного опромінення, встановлені частиною першою статті 6 цього Закону, допускається лише на добровільних засадах, з обов'язковим здійсненням контролю та обліку індивідуальних доз опромінення персоналу і щорічною передачею інформації про отримані такими особами дози опромінення до Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання та індивідуальних доз опромінення.

Для професійного опромінення в ситуації аварійного опромінення встановлюються референтні рівні нижче ефективної дози опромінення 100 мЗв.

5

Залучення до реагування на аварійні ситуації, ліквідації радіаційних аварій та їхніх наслідків осіб, які мають медичні протипоказання, осіб віком до 18 років та жінок дітородного віку забороняється.

Для врятування життя, запобігання серйозному впливу іонізуючого випромінювання на здоров'я людини, запобігання розвитку радіаційної аварії та опромінення великої кількості людей дозволяється встановлення референтного рівня ефективної дози опромінення залучених осіб вище 100 мЗв, але не більше 500 мЗв, за згодою залучених осіб, які повністю поінформовані про ризики для здоров'я від впливу іонізуючого випромінювання. Кандидатури зазначених осіб повинні визначатися завчасно та узгоджуватися відповідно до вимог норм радіаційної безпеки.

Юридичні особи та фізичні особи – підприємці, які здійснюють практичну діяльність, несуть відповідальність за захист осіб, залучених до реагування на аварійні ситуації, ліквідації радіаційних аварій та їхніх наслідків, від впливу іонізуючого випромінювання, завчасно надають таким особам належну та актуалізовану інформацію про ризики для здоров'я, з якими може бути пов'язана їх участь у виконанні робіт з реагування на аварійні ситуації, ліквідації радіаційних аварій та їхніх наслідків, і про вжиття необхідних заходів безпеки";

7) у статті 8^1:

в абзаці четвертому слова "основної дозової межі індивідуального" замінити словами "лімітів доз";

в абзаці шостому слова "річної основної дозової межі" замінити словами "лімітів доз";

абзац сьомий викласти в такій редакції:

"затвердження Положення та персонального складу Національної комісії з радіаційного захисту населення України. Персональний склад Національної комісії з радіаційного захисту населення України виконує свої повноваження до затвердження Верховною Радою України нового персонального складу Національної комісії з радіаційного захисту населення України";

8) статтю 9 викласти в такій редакції:

"Стаття 9. Повноваження Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

До повноважень Кабінету Міністрів України щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належить:

затвердження плану заходів щодо зниження рівня опромінення населення радоном та продуктами його розпаду, мінімізації довгострокових

6

ризиків від поширення радону в житлових та нежитлових будівлях, на робочих місцях, від будь-якого джерела проникнення радону з ґрунту, будівельних матеріалів або води;

затвердження державного плану реагування на аварійні ситуації;

затвердження стратегії поводження з матеріалами, забрудненими природними радіонуклідами;

затвердження порядку проведення оцінки стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання та ведення екологічних паспортів територій;

організація і здійснення нагляду за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання на відповідних територіях обласними державними адміністраціями;

затвердження порядку створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення;

затвердження порядку реєстрації джерел іонізуючого випромінювання, контролю та обліку індивідуальних доз опромінення, положення про Державний регістр джерел іонізуючого випромінювання та індивідуальних доз опромінення;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, належить:

забезпечення формування державної політики щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання у сфері охорони здоров'я;

координація медико-санітарних заходів та заходів щодо готовності, запобігання, реагування і ліквідації наслідків аварійних ситуацій, що пов'язані з небезпечними факторами радіологічної природи у сфері охорони здоров'я;

затвердження норм радіаційної безпеки;

участь у міжнародному співробітництві та сприяння впровадженню кращого міжнародного досвіду щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання у сфері охорони здоров'я, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

До повноважень міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідних сферах, щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належить:

розроблення та затвердження галузевого плану реагування на аварійні ситуації;

7

методичне керівництво системою обліку та контролю доз опромінення працівників на підприємствах та в установах;

організація і контроль виконання заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;

здійснення контролю за безпечним веденням практичної діяльності;

розроблення та впровадження правил, виконання яких забезпечує безпечність практичної діяльності.

До повноважень органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки належить:

забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії та радіаційної безпеки, під час поводження з матеріалами з підвищеним вмістом природних радіонуклідів, що утворюються та/або виробляються в результаті провадження видів діяльності, не пов'язаних з використанням ядерної енергії;

забезпечення організації створення та функціонування єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення;

розроблення і затвердження норм, правил та стандартів з ядерної та радіаційної безпеки;

здійснення державного нагляду у сфері безпеки використання ядерної енергії та радіаційної безпеки, під час поводження з матеріалами з підвищеним вмістом природних радіонуклідів, що утворюються та/або виробляються в результаті провадження видів діяльності, не пов'язаних з використанням ядерної енергії;

встановлення вимог до планів реагування на аварійні ситуації на об'єктовому рівні;

здійснення повноважень компетентного органу з фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок, з питань безпечного перевезення радіоактивних матеріалів відповідно до правил ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів, з питань аварійного оповіщення та інформування згідно з Конвенцією про оперативне оповіщення про ядерні аварії;

здійснення міжнародного співробітництва щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання";

9) у статті 10:

абзац другий викласти в такій редакції:

"прийняття згідно із законодавством України рішень щодо застосування на відповідній території заходів захисту осіб з населення від впливу іонізуючого випромінювання, які можуть зазнати шкідливого впливу

8

іонізуючого випромінювання у разі виникнення аварійної ситуації та радіаційних аварій, та постійне інформування про них громадськості";

в абзаці восьмому слова "організація контролю" замінити словами "організація та контроль";

доповнити абзацом дванадцятим такого змісту:

"розроблення та затвердження планів реагування на аварійні ситуації на відповідній території, підтримання їх в актуальному стані";

10) доповнити статтею 10^1 такого змісту:

"Стаття 10^1. Повноваження Національної комісії з радіаційного захисту населення України

До повноважень Національної комісії з радіаційного захисту населення України належить:

участь у розробленні державного плану реагування на аварійні ситуації та його підтриманні в актуальному стані на основі оцінки небезпек і ризиків;

здійснення науково-методичного супроводу:

функціонування єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення;

розроблення та впровадження державних санітарних норм і правил радіаційної безпеки, норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки;

розроблення проектів нормативно-правових актів у частині впливу радіаційного чинника на функціонування екосистем і здоров'я людини;

здійснення науково-експертної оцінки:

науково-дослідних та інших робіт щодо визначення рівня опромінення населення радоном та продуктами його розпаду;

мінімізації довгострокових ризиків від поширення радону в житлових та нежитлових будівлях, на робочих місцях, від будь-якого джерела проникнення радону з ґрунту, будівельних матеріалів або води;

проектів регіональних програм захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;

проектів рішень про обсяги досліджень доз опромінення населення;

стану захисту населення України від впливу іонізуючого випромінювання та надання рекомендацій місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з питань його оптимізації";

11) у статті 11:

в абзаці шостому частини другої слова "допустимих дозових меж" замінити словами "лімітів доз опромінення";

9

у частині третій слово "радіаційно-екологічний" замінити словом "екологічний";

у частині четвертій слово "радіаційно-екологічного" замінити словом "екологічного";

12) у статті 13:

у назві слова "фізичних та юридичних осіб" замінити словами "юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців";

в абзаці першому слова "Юридичні та фізичні особи" замінити словами "Юридичні особи та фізичні особи – підприємці";

абзац п'ятий доповнити словами "та щорічну передачу інформації про отримані дози до Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання та індивідуальних доз опромінення";

13) у статті 14:

у назві слова "юридичних і фізичних осіб" замінити словами "юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців";

перше речення абзацу першого частини першої викласти в такій редакції:

"Юридичні особи та фізичні особи – підприємці, які здійснюють практичну діяльність, забезпечують постійну готовність до реагування на аварійні ситуації і радіаційні аварії та до ліквідації наслідків радіаційних аварій згідно з вимогами норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки, інших нормативно-правових актів та умов отриманих відповідно до закону документів дозвільного характеру";

у частині другій:

в абзаці першому слова "юридичні та фізичні особи" замінити словами "юридичні особи та фізичні особи – підприємці";

в абзаці третьому слова "радіаційної безпеки, місцеві" замінити словами "радіаційної безпеки, заклади громадського здоров'я, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, місцеві";

14) статтю 15 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Референтні рівні концентрації радону та гамма-випромінювання від будівельних матеріалів у приміщеннях, а також вимоги щодо поводження із залишками переробки природних радіоактивних матеріалів у будівельні матеріали визначаються нормами радіаційної безпеки";

15) статтю 16 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Навмисне додавання радіоактивних речовин під час виробництва харчових продуктів, кормів для тварин, косметичних засобів, а також ввезення

10

на територію України або вивезення за її межі продуктів, що містять радіоактивні речовини, забороняються";

16) у статті 17:

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"Використання у медичній практиці будь-яких джерел іонізуючого випромінювання повинно здійснюватися з обов'язковим застосуванням засобів колективного та індивідуального захисту, контролю лімітів доз опромінення працівників, обґрунтуванням та оптимізацією процедур медичного опромінення.

Сукупна потенційна користь медичного опромінення має перевищувати можливу шкоду, яку може спричинити таке опромінення для здоров'я конкретної особи, враховуючи ефективність, користь та ризики доступних альтернативних нерадіаційних методів, що застосовуються з такою самою метою (принцип обґрунтування медичного опромінення)";

після частини другої доповнити трьома новими частинами такого змісту:

"Застосування принципу обґрунтування медичного опромінення передбачає три етапи:

обґрунтування нових видів медичного опромінення перед їх загальним впровадженням з метою підтвердження, що медичне опромінення приносить суспільству більше користі, ніж шкоди;

попереднє обґрунтування індивідуального медичного опромінення з урахуванням конкретних цілей медичного опромінення і показників стану здоров'я особи, медичне опромінення якої проводитиметься;

обґрунтування застосування конкретної процедури медичного опромінення для конкретного пацієнта з визначенням переваг користі над шкодою.

Захист людини від впливу іонізуючого випромінювання під час медичного опромінення здійснюється з дотриманням принципу оптимізації, що означає підтримку доз опромінення на максимально низькому рівні, якого можливо досягти з урахуванням соціальних та економічних факторів, та полягає у керуванні дозою опромінення пацієнта.

Керування дозою опромінення пацієнта здійснюється шляхом використання діагностичних референтних рівнів, які є мірою оцінки дози опромінення пацієнта як оптимальної, при конкретному методі медичного діагностичного радіологічного дослідження".

У зв'язку з цим частини третю – сьому вважати відповідно частинами шостою – десятою;

11

17) у статті 18:

у частині першій:

перше речення після слів "робочих місць" доповнити словами "для яких можливе перевищення лімітів доз опромінення";

доповнити другим реченням такого змісту: "Для цілей перевірки дотримання ліміту річної дози опромінення населення використовують оцінку ефективної та/або еквівалентної річної дози опромінення для репрезентативної особи";

частину другу виключити;

18) у статті 19:

у назві і тексті слова "річної основної дозової межі" замінити словами "ліміту доз";

у частині другій слова "допустимої межі" замінити словами "допустимого ліміту дози";

19) у частині першій статті 20 слова "життю та здоров'ю людей, а також майну фізичних осіб" замінити словами "життю, здоров'ю та майну людей, а також майну фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб";

20) у статті 21:

частину першу викласти в такій редакції:

"Виплата компенсації за перевищення лімітів доз опромінення та відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючого випромінювання, забезпечуються за рахунок коштів та/або майна юридичних та фізичних осіб, внаслідок практичної діяльності яких допущено таке перевищення";

у частині другій слова "річної основної дозової межі" замінити словами "лімітів доз".

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3344–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації з європейськими та північноатлантичними стандартами процедур декларування військової техніки та інших товарів

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 44–48, ст. 552) такі зміни:

1. Частину першу статті 4 доповнити пунктом 65 такого змісту:

"65) Форма 302 – документ, що використовується для декларування військової техніки та інших товарів:

а) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України;

б) підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав".

2. Частину сьому статті 33^1 доповнити пунктом 3^1 такого змісту:

"3^1) передавання Міністерством оборони України інформації про військову техніку та інші товари підрозділів збройних сил, переміщення яких через митний кордон здійснюється з використанням Форми 302".

3. Статтю 94 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Незалежно від виду транспорту для декларування у митний режим транзиту військової техніки та інших товарів підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, замість митної декларації може використовуватися Форма 302 за формою держави, з якої направляються такі підрозділи".

2

4. Частину першу статті 105 викласти в такій редакції:

"1. У митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами поміщуються виключно:

товари, транспортні засоби комерційного призначення, зазначені у статті 189 цього Кодексу та в Додатках B.1–B.9, C, D до Конвенції про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 рік), на умовах, визначених цими Додатками;

повітряні судна, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу, крім літаків масою порожнього обладнаного апарата понад 10 000 кг, але не більше 30 000 кг та максимальною пасажиромісткістю від 44 до 110 місць;

військова техніка та інші товари підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України".

5. Частину третю статті 110 доповнити пунктом 14 такого змісту:

"14) військової техніки та інших товарів, зазначених у частині першій статті 252^1 цього Кодексу".

6. У статті 112:

1) у частинах першій та четвертій слова "частиною третьою" замінити словами "частинами третьою та п'ятою";

2) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Митний режим тимчасового ввезення товарів військового призначення та подвійного використання, ввезених на митну територію України з використанням дозвільного документа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, які використані (спожиті) або знищені, припиняється на підставі погодження зазначеного органу, отриманого митним органом з використанням механізму "єдиного вікна" відповідно до цього Кодексу".

3

7. У статті 120:

1) у частинах першій та четвертій слова "частиною третьою" замінити словами "частинами третьою та п'ятою";

2) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Митний режим тимчасового вивезення товарів військового призначення та подвійного використання, вивезених за межі митної території України з використанням дозвільного документа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, які використані (спожиті) або знищені, припиняється на підставі погодження зазначеного органу, отриманого митним органом з використанням механізму "єдиного вікна" відповідно до цього Кодексу".

3

8. Частину другу статті 194^1 доповнити пунктом 14 такого змісту:

"14) військової техніки та інших товарів, зазначених у частинах першій та другій статті 252^1 цього Кодексу".

9. Доповнити статтею 252^1 такого змісту:

"Стаття 252^1. Митне оформлення військової техніки та інших товарів підрозділів збройних сил із застосуванням Форми 302

1. Для поміщення військової техніки та інших товарів підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України:

1) у митні режими тимчасового ввезення або реекспорту замість митної декларації може використовуватися Форма 302 за формою держави, з якої направляються або направлялися такі підрозділи;

2) у митний режим транзиту замість митної декларації може використовуватися Форма 302 за формою держави, з якої направляються такі підрозділи.

2. Для поміщення військової техніки та інших товарів підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав, у митні режими тимчасового вивезення та реімпорту замість митної декларації можуть використовуватися:

Форма 302, форма якої та положення про яку, а також порядок її заповнення встановлюються Кабінетом Міністрів України; або

Форма 302 за формою держави, до якої направляються підрозділи Збройних Сил України, допущені до перебування на території такої держави.

3. У разі відсутності в митного органу отриманої відповідно до пункту 3^1 частини сьомої статті 33^1 цього Кодексу інформації про військову техніку та інші товари, які переміщуються з використанням Форми 302, інформація про такі товари подається разом із Формою 302 окремим документом, що містить перелік таких товарів.

4. Строк тимчасового ввезення, тимчасового вивезення військової техніки та інших товарів, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, встановлюється митним органом відповідно до статей 108 та 116 цього Кодексу.

5. У разі використання (споживання) або знищення військової техніки та інших товарів, поміщених у митний режим тимчасового ввезення, тимчасового вивезення з використанням Форми 302, вони вважаються такими, що поміщені відповідно у митний режим реекспорту, реімпорту.

4

6. Тимчасово ввезені на митну територію України або тимчасово вивезені за межі митної території України військова техніка та інші товари, які не були поміщені у митні режими реекспорту або реімпорту, крім зазначених у частині п'ятій цієї статті, до завершення строку їх тимчасового ввезення або тимчасового вивезення підлягають поміщенню в інший митний режим у порядку та на умовах, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

7. Порядок виконання митних формальностей під час здійснення митного контролю та митного оформлення військової техніки та інших товарів, що переміщуються з використанням Форми 302, встановлюється Кабінетом Міністрів України".

10. Частину п'ятнадцяту статті 259 викласти в такій редакції:

"15. Положення цієї статті не застосовуються до:

1) товарів, що переміщуються у митному режимі транзиту на умовах Конвенції про процедуру спільного транзиту або на підставі електронної транзитної декларації, що відповідає формату та набору даних, встановленим Конвенцією про процедуру спільного транзиту, відповідно до частини сьомої статті 94 цього Кодексу; або

2) товарів, що переміщуються у митному режимі транзиту на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року (крім алкогольних напоїв та тютюнових виробів) із здійсненням контролю за переміщенням таких товарів з використанням електронної транзитної системи; або

3) військової техніки та інших товарів, зазначених у частинах першій та другій статті 252^1 цього Кодексу".

11. Частину сьому статті 305 доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10) військової техніки та інших товарів, зазначених у частині першій статті 252^1 цього Кодексу".

12. У частині третій статті 452 слова "валютного контролю, інформацію, необхідну для здійснення такого контролю" замінити словами "валютного контролю, державного експортного контролю, інформацію, необхідну для здійснення таких видів контролю".

13. У розділі XXI "Прикінцеві та перехідні положення":

1) у пункті 9^{12}:

абзац перший викласти в такій редакції:

"9^{12}. Тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–IX";

5

доповнити підпунктом 9 такого змісту:

"9) дозволяється декларування, митне оформлення та випуск товарів, визначених пунктом 20 частини першої статті 282 та абзацами дев'ятим і дванадцятим пункту 4^1 розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" цього Кодексу, ввезення яких на митну територію України здійснюється Міністерством оборони України, на підставі митної декларації без внесення відомостей, передбачених підпунктами "а", "б" та "в" пункту 5 частини восьмої статті 257 цього Кодексу. У таких випадках декларантом в митній декларації замість цих відомостей про товари зазначаються реквізити рахунка-фактури (інвойсу) або іншого документа, що його замінює, який містить такі відомості";

2) доповнити пунктом 9^{32} такого змісту:

"9^{32}. Тимчасово, до припинення або скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–IX, у разі якщо органами державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в межах повноважень, визначених законами України "Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту", "Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту", "Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну" або частиною одинадцятою статті 29 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність", вжито заходів до товарів, що класифікуються за товарними позиціями 2709, 2710 (крім випадку, передбаченого абзацом четвертим цього пункту), 2711, 3102, 3103, 3104, 3105, 3901 згідно з УКТ ЗЕД, ввезення на митну територію України таких товарів з будь-якої країни їх походження незалежно від країни відправлення здійснюється з урахуванням таких особливостей.

Крім документів, передбачених частиною першою статті 42 цього Кодексу, декларант, уповноважена ним особа або перевізник зобов'язані надати митному органу в паперовій або електронній формі документи, що підтверджують якісні характеристики товару, надані виробником товару, та документи і відомості, визначені статтею 335 цього Кодексу (залежно від виду транспорту, яким здійснюється переміщення товару), що підтверджують маршрут постачання товару від виробника до підприємства, що є одержувачем згідно з зовнішньоекономічним договором (контрактом).

У разі видачі компетентним органом країни відправлення товару сертифіката про походження товару, зазначеного у пункті 1 частини першої статті 42 цього Кодексу, в митній декларації зазначаються також відомості про сертифікат про походження товару, виданий компетентним органом у країні походження товару.

У разі переміщення через митний кордон України у складі товарних партій товарів, що класифікуються в таких товарних підкатегоріях згідно

6

з УКТ ЗЕД: 2710 19 81 00, 2710 19 83 00, 2710 19 85 00, 2710 19 87 00, 2710 19 91 00, 2710 19 93 00, 2710 19 99 00, сумарною вагою, що не перевищує 200 кг, в упаковці виробника та призначених для роздрібної торгівлі, для цілей абзаців першого – третього цього пункту їх країна походження підтверджується на підставі одного з документів про походження, визначених частиною першою статті 41 цього Кодексу, якщо інше не передбачено міжнародним договором".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпункту 2 пункту 13 розділу I цього Закону, який набирає чинності через один місяць з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у статті 17 Закону України "Про лікарські засоби" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 22, ст. 86 із наступними змінами):

після частини п'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

"Вимоги частини першої цієї статті не поширюються на випадки ввезення з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, лікарських засобів для медичного забезпечення підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України".

У зв'язку з цим частини шосту – дев'яту вважати відповідно частинами сьомою – десятою;

у частині восьмій слова "(крім ввезення для переміщення транзитом через територію України або для поміщення в митний режим митного складу)" замінити словами і цифрами "(крім ввезення для переміщення транзитом через територію України або для поміщення в митний режим митного складу, або для ввезення з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України)";

2) у Законі України "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 23, ст. 148 із наступними змінами):

частину другу статті 2 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"переміщення військової техніки та інших товарів підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому

7

законом порядку допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав, з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України".

У зв'язку з цим абзаци третій – сьомий вважати відповідно абзацами четвертим – восьмим;

статтю 7 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, надає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, інформацію про експортно-імпортні операції з товарами, необхідну для здійснення заходів, визначених цим Законом, на підставі міжвідомчих угод про інформаційний обмін".

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами третьою і четвертою;

3) статтю 24 Закону України "Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 10, ст. 89 із наступними змінами) доповнити частиною шістнадцятою такого змісту:

"Дія цієї статті не поширюється на випадки ввезення на територію України, вивезення з території України чи транзиту через територію України з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, лікарських засобів, які містять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, для медичного забезпечення підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

4) статтю 16 Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 35, ст. 484 із наступними змінами) доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"Дія цієї статті не поширюється на випадки ввезення, транзиту з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, продукції, виробленої із застосуванням ГМО, підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

8

5) у Законі України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 31, ст. 343 із наступними змінами):

статтю 41 доповнити частиною тринадцятою такого змісту:

"13. Вимоги частин першої – сьомої цієї статті не поширюються на випадки ввезення (пересилання) на митну територію України з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів тваринного походження (вантажів з харчовими продуктами тваринного походження):

а) підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав;

б) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, крім випадків, якщо такі харчові продукти походять з країни, ввезення (пересилання) вантажів з якої на митну територію України заборонено";

статтю 48 доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"9. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки транзиту (переміщення) через територію України з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів тваринного походження (вантажів з харчовими продуктами тваринного походження) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, крім випадків, якщо такі харчові продукти походять з країни, ввезення з якої на територію України заборонено";

статтю 56 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки ввезення (пересилання) з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів нетваринного походження (вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

у статті 57:

в абзаці першому частини шостої слова "(у тому числі з метою транзиту)" виключити;

9

доповнити частиною тринадцятою такого змісту:

"13. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки ввезення (пересилання) з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів нетваринного походження (вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які у встановленому законом порядку допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

статтю 61 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки ввезення (пересилання) з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів тваринного походження (вантажів з харчовими продуктами тваринного походження) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які відповідно до закону допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

6) підпункт 11.42 підпункту 11 пункту 10 розділу XV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про ветеринарну медицину" від 4 лютого 2021 року № 1206–IX доповнити абзацом такого змісту:

"7. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки ввезення (пересилання) з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України, харчових продуктів тваринного походження (вантажів з харчовими продуктами тваринного походження) підрозділів збройних сил держав – членів Європейського Союзу, держав – членів Організації Північноатлантичного договору та інших держав, які відповідно до закону допущені на територію України, підрозділів Збройних Сил України, направлених згідно із законом до інших держав";

7) у частині четвертій статті 84 Закону України "Про лікарські засоби" від 28 липня 2022 року № 2469–IX слова "(крім ввезення для переміщення транзитом через територію України або для поміщення в митний режим митного складу)" замінити словами і цифрами "(крім ввезення для переміщення транзитом через територію України або для поміщення в митний режим митного складу, або для ввезення з використанням Форми 302, передбаченої Митним кодексом України)".

3. До набуття повноправного членства України в Європейському Союзі або Організації Північноатлантичного договору Кабінету Міністрів України забезпечити вжиття заходів щодо підготовки проектів міжнародних договорів між Україною та відповідними державами – членами Європейського Союзу, державами – членами Організації Північноатлантичного договору про використання в таких державах Форми 302, що оформлюватиметься для

10

підрозділів Збройних Сил України, допущених до перебування на території таких держав, з метою укладення міжнародних договорів відповідно до Закону України "Про міжнародні договори України".

4. Кабінету Міністрів України протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3345–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сирійської Арабської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи

У зв'язку з докорінною зміною обставин Верховна Рада України постановляє:

1. Припинити з дня набрання чинності цим Законом дію Угоди між Урядом України та Урядом Сирійської Арабської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи, вчиненої 5 червня 2003 року в м. Києві та ратифікованої Верховною Радою України Законом України від 4 лютого 2004 року № 1436–IV (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 19, ст. 266).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3346–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Ісламської Республіки Іран про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доход і на майно

Верховна Рада України постановляє:

1. Припинити дію Угоди між Урядом України і Урядом Ісламської Республіки Іран про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доход і на майно, вчиненої 21 травня 1996 року в м. Тегерані та ратифікованої Законом України від 6 грудня 1996 року № 575/96-ВР (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 5, ст. 33).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3347–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про вихід з деяких міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав

Верховна Рада України, керуючись положеннями статті 54 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, статті 24 Закону України "Про міжнародні договори України", статті 16 Угоди про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з торгівлею людьми, органами й тканинами людини та статті 22 Угоди про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з крадіжками автотранспортних засобів і забезпеченні їхнього повернення, постановляє:

1. Вийти з Угоди про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з торгівлею людьми, органами й тканинами людини, учиненої 25 листопада 2005 року в м. Москві та ратифікованої із застереженням Законом України від 16 жовтня 2012 року № 5434–VI (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 43, ст. 623), та Угоди про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з крадіжками автотранспортних засобів і забезпеченні їхнього повернення, учиненої 25 листопада 2005 року в м. Москві та ратифікованої із застереженням Законом України від 18 вересня 2012 року № 5259–VI (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 36, ст. 479).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3349–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення

Верховна Рада України постановляє:

1. Припинити дію Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення, вчинених 20 березня 1995 року в м. Києві та ратифікованих Законом України від 20 листопада 1998 року № 275–XIV (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 52, ст. 326).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
23 серпня 2023 року
№ 3350–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про діяльність залізничного транспорту

Верховна Рада України постановляє:

Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про діяльність залізничного транспорту, вчинений у м. Києві та м. Кишиневі 27 квітня 2023 року, який набирає чинності з дати отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення про виконання Сторонами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності зазначеним Протоколом, ратифікувати (додається).

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
24 серпня 2023 року
№ 3358–IX

Протокол
між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова
про внесення змін
до Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Молдова
про діяльність залізничного транспорту

Кабінет Міністрів України та Уряд Республіки Молдова (далі – Сторони),

відповідно до статті 10 Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про діяльність залізничного транспорту від 20 березня 1993 року (далі – Угода),

домовилися про внесення таких змін та доповнень до Угоди:

1. Викласти пункт 3 статті 9 Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про діяльність залізничного транспорту від 20 березня 1993 року в такій редакції:

«3) Положення пункту 2 цієї статті застосовуються до залізничних перевезень держав Сторін, де пункт відправлення та пункт призначення знаходяться на території держави Сторони відправника, а також до залізничних перевезень без зупинки територією України між пунктами пропуску «Фрікацей – Етулія» та «Рені – Джюржюлешть» в обох напрямках у випадках, коли пункт відправлення та пункт призначення знаходиться на території держав Сторін або у разі, коли пункт відправлення або пункт призначення знаходиться на території третьої держави, за умови здійснення державних видів контролю:

a) при вивезенні вантажів (товарів) та рухомого складу залізниць (транспортних засобів) з України – у пункті пропуску під час першого виїзду з України;

b) при ввезенні вантажів (товарів) та рухомого складу залізниць (транспортних засобів) до України – у пункті пропуску під час останнього в'їзду до України;

c) при вивезенні/ввезенні вантажів (товарів) та рухомого складу (транспортних засобів) із/в Республіку Молдова – у пункті пропуску «Джюрджюлешть» здійснюється лише контрольними органами Республіки Молдова».

2. Спори між Сторонами, пов'язані з тлумаченням та/або застосуванням положень цього Протоколу, вирішуються у порядку, встановленому Угодою.

3. Цей Протокол є невід'ємною частиною Угоди і укладається на термін дії Угоди.

4. Цей Протокол набирає чинності з дати отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення про виконання Сторонами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання ним чинності.

Учинено в м. Київ та м. Кишинів 27 квітня 2023 р. у двох оригінальних примірниках, українською та румунською мовами, при цьому всі тексти є рівно автентичними.

За Кабінет Міністрів України **За Уряд Республіки Молдова**

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про зупинення дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про реадмісію

Верховна Рада України постановляє:

1. Керуючись положеннями статті 62 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, зупинити дію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про реадмісію, вчиненої 22 жовтня 2012 року в м. Москві, ратифікованої Законом України від 5 червня 2013 року № 324–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 13, ст. 217).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
24 серпня 2023 року
№ 3359–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про вихід з Угоди про співробітництво держав – учасниць СНД у створенні, використанні та розвитку міждержавної мережі інформаційно-маркетингових центрів для просування товарів і послуг на національні ринки

Верховна Рада України постановляє:

1. Вийти з Угоди про співробітництво держав – учасниць СНД у створенні, використанні та розвитку міждержавної мережі інформаційно-маркетингових центрів для просування товарів і послуг на національні ринки, вчиненої 21 травня 2010 року в м. Санкт-Петербурзі та ратифікованої Законом України від 6 липня 2011 року № 3593–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 5, ст. 41).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
24 серпня 2023 року
№ 3360–IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про припинення дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в галузі попередження розповсюдження хвороби, що спричиняється вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ-інфекції)

Верховна Рада України постановляє:

1. Припинити дію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в галузі попередження розповсюдження хвороби, що спричиняється вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ-інфекції), підписаної 28 січня 2003 року в м. Києві та ратифікованої Законом України від 4 лютого 2004 року № 1435–IV (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 19, ст. 265).

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
24 серпня 2023 року
№ 3361–IX

У столиці відкрили польовий офіс Міжнародного кримінального суду

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Робота офісу допоможе посилити взаємодію між Україною та Міжнародним кримінальним судом. Підвищить ефективність та оперативність реагування на злочини, які росія продовжує щодня вчиняти проти України та українців», — зазначив Генеральний прокурор.

Андрій Костін запевнив, що Україна робить усе можливе, аби експерти МКС мали змогу побачити наслідки злочинів агресора на власні очі та зробити власні неупереджені висновки. «На відміну від злочинного російського режиму, Україні нема чого приховувати. Ми сповідуємо принципи верховенства права та співпрацюємо на засадах взаємної довіри та професіоналізму», — зазначив він.

На своїй сторінці в Фейсбуці Андрій Костін зауважив: «Ми вже довели, що відданість справі та спільні зусилля дають історичні результати. Майже пів року тому Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт путіна та львової-бєлової. Це стало можливим завдяки п'яти місяцям відданої професійної роботи команди Міжнародного кримінального суду, а також безпрецедентному рівню співпраці між українським Офісом Генпрокурора та Офісом Прокурора МКС».

Генпрокурор подякував команді МКС під керівництвом Бренди Голліс, яка працювала над розслідуванням низки тяжких злочинів безпосередньо на місцях. «Зокрема, за надшвидку реакцію на підрив греблі Каховської ГЕС. Коли буквально через три дні після вчинення злочину ми разом з експертами МКС були на затоплених територіях Херсонщини», — зазначив він.

Прокурор МКС Карім Хан висловив переконаність у тому, що співпраця між МКС та Україною є світанком нового часу, в якому важливо дотримуватися принципів верховенства права та співпрацювати на засадах взаємної довіри, відкритості й професіоналізму, **повідомляє Укрінформ.**

Експорт зерна доцільно відновити

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У МЗС також повідомили, що Україна і Єврокомісія провели системну роботу в межах Спільної координаційної платформи. Зокрема, сторони досягли домовленостей про збільшення потужностей Дунайського коридору, перенесення санітарного та фітосанітарного контролю з кордону до країн призначення української продукції, моніторинг врожаю, обсягів зберігання зернових та торговельних потоків на кордоні.

«Всесторонній аналіз даних та процесів засвідчив, що експорт українських зернових не є причиною дестабілізації внутрішнього ринку ЄС. За час дії заборони Єврокомісії та тривалої відсутності української аграрної продукції проблеми фермерів Словаччини, Польщі, Румунії та Угорщини не були врегульовані на рівні їхніх урядів. Це вказує на наявність зовсім інших чинників ринкового тиску, зокрема глобального коригування цін», — вважають у Міністерстві закордонних справ.

У відомстві також підкреслили, що конкурентом України на світових ринках зерна є російська федерація, щодо якої не застосовуються жодні обмеження зернового експорту в ЄС. Штучно стримуючи експорт української продукції, рф отримує додаткові умови для міжнародної експансії та ресурси для продовження війни проти України.

У цьому контексті МЗС привітало рішення Болгарії відновити імпорт українських зернових. У четвер парламент Болгарії вирішував, чи треба продовжувати після 15 вересня заборону на ввезення зерна та іншої сільськогосподарської продукції з нашої країни.

Дискусії у суспільстві з цього питання розпочалися набагато раніше. Бо парламентський комітет з питань економічної політики та інновацій запропонував більше не обмежувати ввезення зерна з України. Прем'єр-міністр Болгарії Ніколай Денков зазначив: якщо ми хочемо, щоб інфляція не зростала, щоб ціни на продукти харчування не підвищувалися, то треба скасувати заборону. Це створить здорову конкуренцію на ринку. Проти одразу виступили проросійські партії і керівники галузі виробництва зерна. Вони погрожували страйками та блокуванням магістралей, якими можуть рухатися вантажівки із України.

Більше двох годин у залі парламенту тривали запеклі дискусії. Міністр сільського господарства Болгарії Кирил Ватев пояснив, що зняття заборони не матиме серйозних наслідків для економіки країни. І додав, що з цього приводу проведе розмову з керівниками галузі, щоб випередити протести, до яких підбурюють ті політсили, котрі більше дбають про інтереси росії, а не власних зерновиробників.

І більшість депутатів від партій ГЄРБ, «Продовжуємо зміни», «Демократична Болгарія», Руху за права і свободи все ж зважили, що важливіше для їхніх виборців. 124 депутати (із 240) підтримали пропозицію не продовжувати заборону на імпорт зерна з України.

Болгарські ЗМІ інформують, що і в Румунії тема ввезення української сільгосппродукції була також у центрі уваги на засіданні уряду. Прем'єр-міністр Марчел Чолаку оголосив, що уряд надасть екстрену грошову допомогу фермерам у розмірі 65 мільйонів леїв (майже 13 мільйонів євро). І це дещо знизило рівень невдоволення.

Олександр БІЛИК.

Київ та Берлін тепер міста–побратими

Міський голова нашої столиці Віталій Кличко та мер Берліна Кай Вегнер днями підписали угоду про партнерство двох міст (на знімку)***. Про це в Телеграмі повідомив В. Кличко.***

На знак важливості цієї співпраці та солідарності німецьких партнерів з українцями відбулася церемонія проходження мерів двох міст через Бранденбурзькі ворота.

«Берлін — місто свободи. І сьогодні мер міста Кай Вегнер символічно продемонстрував, що Київ, Україна будуть завжди вільними і будуть частиною європейської родини», — зазначив Віталій Кличко.

Під час зустрічі вони також обговорили подальшу допомогу та передачу Берліном Києву міських автобусів і комунальної техніки. А також — сприяння німецької столиці в створенні Києвом муніципального центру протезування для військових.

«Берлін уже готовий направити кількох техніків-протезистів з інноваційних берлінських підприємств для передачі досвіду та практичних навчань українських фахівців», — підсумував Віталій Кличко, додавши, що чимало українських військових сьогодні лікуються та проходять реабілітацію в клініках Берліна.

Японія допоможе навчати фахівців з реабілітації і протезування

Івано-Франківщина — перша із областей, де налагоджено співпрацю з префектурою Хіого (Японія) щодо навчання фахівців з реабілітації, ментальної допомоги й протезування.

На Івано-Франківщині з візитом перебуває Йошіхіко Окабе. Іноземний гість — доктор економічних та історичних наук, професор університету Кобе Гакуін, президент Асоціації україністів Японії, голова Комітету підтримки України з питань втілення ідеї креативної реконструкції за моделлю префектури Хіого.

«Йошіхіко Окабе курирує питання співпраці з Прикарпаттям у префектурі Хіого, — прокоментувала зустріч в облвійськадміністрації (на знімку) голова ОВА Світлана Онищук. — Спільно реалізуємо проект щодо навчання фахівців із реабілітації, зокрема в напрямку ментальної допомоги та протезування. Досвід медиків-реабілітологів провідної світової країни стане в пригоді медуніверситету, де вже готують таких фахівців, та лікарям, а наші медики зможуть поділитися власними напрацюваннями в цій галузі».

Того самого дня Йошихіко Окабе розповів про співробітництво між Івано-Франківщиною та префектурою Хіого на засіданні постійної комісії обласної ради з питань депутатської діяльності, місцевого самоврядування, міжрегіонального та міжнародного співробітництва. За вагомий внесок у розвиток японсько-українських відносин гість вручив керівникам області почесні грамоти Асоціації україністів Японії. Також подарував символічний артефакт, на якому зафіксовано капітуляцію московської армії перед Японією в 1905-му.

«Дуже сподіваюся на вашу перемогу у війні та на розвиток нашої співпраці в майбутньому», — сказав Йошихіко Окабе.

Зі свого боку голова облради Олександр Сич заявив, що українсько-японські відносини історично логічні та закономірні. Керівник принагідно вручив Йошихіко Окабе Почесну грамоту Кабінету Міністрів, якою ще в 2021-му за поданням Прикарпатського національного університету відзначили професора за внесок у розвиток японсько-українських відносин. Нагороду надіслали тоді до облради, але через пандемію та останні події в нашій країні вона аж тепер дійшла до адресата.

«Так само як московщина анексувала Крим, після Другої світової війни вона анексувала північні японські острови, — зазначив О. Сич. — І коли ми говоримо, що рано чи пізно повернемо свої землі, то такі ж настрої є в японському суспільстві, хоча це відбувається на іншому кінці планети. Коли інші держави з початку збройної агресії в 2014-му тільки говорили про підтримку нашої країни, японський уряд одним із перших почав надавати допомогу, й так — донині».

Приміром, у 2016-му уряд Японії надав Україні 335 тисяч доларів допомоги на проекти в медичній та освітній сферах в Івано-Франківській, Закарпатській, Львівській і Черкаській областях. Цьогоріч у серпні в онлайн-форматі підписано Меморандум про взаєморозуміння між облдержадміністрацією та префектурою Хіого. Першим кроком і є проект «Навчання спеціалізованого персоналу з Івано-Франківської області в префектурі Хіого».

Варто додати, що за результатами напрацювань урядів Японії та України влада цієї далекосхідної держави надала вагому допомогу на відновлення критично важливої інфраструктури та зміцнення громадянського суспільства.

Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Кунінорі Мацуда побував на Прикарпатті наприкінці липня під час Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України.

Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

ПЛАНЕТА

Південна Корея підтримає наш енергосектор

З початку повномасштабної війни Республіка Корея передала Україні 10 вантажів гуманітарної допомоги енергетичному сектору, **повідомило Міністерство енергетики**.

«З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну з Республіки Корея надійшло 10 вантажів гуманітарної допомоги, у тому числі 20 резервних електростанцій і 5 міні-екскаваторів, які використовуються, зокрема, в межах масштабної ремонтної кампанії на енергетичних об'єктах. Крім того, ПрАТ «Укргідроенерго» і Корейська корпорація водних ресурсів (K-water) уклали Меморандум, яким передбачається співпраця в експериментальному проекті з відновлення Каховської ГЕС. Під час зустрічі сторони підтвердили взаємну зацікавленість у подальшій співпраці у сфері гідроенергетики», — йдеться в повідомленні.

За допомогу, надану енергетичному сектору, Герман Глущенко подякував міністру землі, інфраструктури та транспорту Республіки Корея Вон Хі Рьонгом, який відвідав Україну. В міністерстві повідомили, що сторони обговорили поглиблення співпраці у впровадженні технологій малих модульних реакторів та потенціалі розміщення відповідних науково-виробничих баз в Україні. Крім того, обговорювався потенціал співпраці у сфері ВДЕ, зокрема вітрової та сонячної енергетики, та співпраця в ядерній галузі.

Герман Галущенко наголосив, що Україна, як і Республіка Корея, мають країн-сусідів, котрі створюють потенційні загрози для глобальної ядерної безпеки.

Вон Хі Рьонг у свою чергу наголосив на зацікавленості корейських інженерних та конструкторських компаній в інвестиціях у відновлення українського енергосектору. Також він повідомив про запланований в Україну візит міністра торгівлі, промисловості та енергетики РК, у межах якого плановано обговорення конкретних проектів співпраці з відновлення українського енергосектору.

Румунія розширила зону заборони для польотів через атаки росії

У четвер Міністерство національної оборони Румунії після консультацій з колегами з Міністерства транспорту та інфраструктури обмежило зону польотів у повітряному просторі країни, який прилягає до кордону з Україною.

Пілотованим літакам, а також безпілотним апаратам заборонено залітати у повітря над Північною Добруджою, що менш як за 20—30 кілометрів від території України. Обмежено і висоту польотів до чотирьох кілометрів. Раніше заборона польотів у близькості до кордону з Україною обмежувалася вісьмома кілометрами на глибину та одним кілометром на висоту.

У Міністерстві національної оборони пояснили, що запровадження нових параметрів зони безпеки пов'язано з активізацією обстрілу російськими загарбниками українських портів на Дунаї. «Розширення обмежень необхідно для більш ефективного моніторингу повітряного простору в цьому районі країни», — йдеться у заяві відомства.

Румунські ЗМІ повідомляють, що мешканці придунайських населених пунктів вже отримали попередження про небезпеку в ніч на 13 вересня, коли країна-агресор провела чергову атаку безпілотниками на українські порти.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

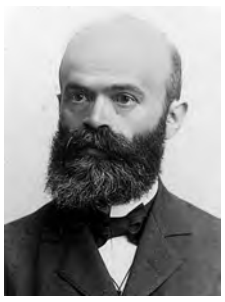

Завтра минає 170 років від дня народження *Михайла ПАВЛИКА* (1853–1915) — українського письменника, публіциста, громадського діяча, багатолітнього соратника Івана Франка

Фільм «Кава з кардамоном» відзначено Національною кінопремією «Золота дзига 2022» в номінації «Кращий ігровий серіал»

Кирило КАШЛІКОВ: Наша вистава потрапила у благодатний ґрунт на ментальному рівні

Українська вистава про мовне питання стала подією в національному театрі Ірландії.

Цього літа Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки було запрошено на гастролі до головного театру Дубліна. З'ясувалося, що українська постановка п'єси ірландського класика Браяна Фріла розказала ірландцям дещо нове про них самих.

Історія ірландського театру тісно пов'язана з війною за незалежність країни. Участь у ній брали й актори єдиного в країні національного Abbey Theatre, на сцені якого українці зіграли сім вистав. А події п'єси «Переклади» розгортаються на тлі боротьби за право розмовляти рідною мовою і зберегти власну ідентичність.

Про гарячий прийом у Дубліні та про майже фантастичну історію зустрічі з ірландцями розказує постановник вистави Кирило Кашліков.

— «Переклади» — чому ви обрали саме цей матеріал?

— Цей проект народився з легкої руки Віталія Малахова — кілька років тому він запропонував мені поставити «Переклади» в Театрі на Подолі. З різних причин ідею не було реалізовано за життя Віталія Юхимовича, а згодом — уже після повномасштабного вторгнення — НЕ поставити її було просто неможливо. Тож, можливо, вимушене відтермінування було на краще — п'єса дочекалася свого часу і «вибухнула» в потрібний момент.

— Тобто успіх п'єси — цілковита заслуга ситуації, що склалася?

— Не зовсім. Для ірландців «Переклади» — твір програмний, це те, що грають у театральних вишах і включають до репертуарів більшості театрів, проте традиційно цю п'єсу ставлять про життя села, про мовне питання, грубо кажучи, беруть до уваги лише горизонталь. За словами приятеля автора п'єси, видатного актора Стівена Рея, якого ірландці вважають гордістю нації, лідером думок, він бачив майже сто постановок «Перекладів» по всьому світі і зауважив, що досі ніхто не підіймав вертикаль, закладену у п'єсі автором. Він сказав, що вперше побачив виставу саме про те, про що Фріл писав. Саме Стівен Рей кілька місяців тому закрутив механізм цих гастролей. Його думка настільки авторитетна в Ірландії, що тамтешнє міністерство закордонних справ без зайвої тяганини профінансувало гастролі для групи з 30 душ, причому підготовчий процес забрав лише два місяці, що є випадком безпрецедентним.

Рей у 1980-ті грав прем'єру «Перекладів» у ратуші міста Деррі, і проблематика п'єси на той час була такою гострою, що влада наказала глушити виставу гелікоптерами. Він дуже хотів, щоб і ми зіграли виставу у тій ратуші, на знаковому місці, і навіть приніс листівку, де власноруч написав: «Приїздіть у Деррі». Наша вистава так його зворушила, що він сказав виконавиці ролі Сари — Ірині Бучко: «Ненавиджу тебе — ти змусила мене плакати!». Звісно, це було сказано з любов'ю і ніжністю.

— Вас запросили через те, що автор п'єси — ірландець, чи тому, що Україна нині — «в огні»?

— Тут усе зійшлося. Безперечно, для ірландців було дуже важливим привезти твір свого головного автора, але те, що про Україну нині говорить весь світ, стало рушійною силою. Це й ідеологія, і маркетинг. Квитки на сім вистав на залу у 600 місць було продано за лічені дні.

— Чи були серед глядачів українці?

— На двох виставах здебільшого були українці, деякі добиралися до Дубліна по шість годин з маленькими дітьми... Уявіть, яка потреба у людей побути хоч трохи серед своїх, почути рідну мову...

— Під час гастролей вас приймали на вищому державному рівні...

— Так, ми мали аудієнцію з президентом країни. Гастролі припали на Блумсдей — свято, яке влаштовується щорічно 16 червня шанувальниками ірландського письменника Джеймса Джойса. Це такі Шевченківські дні по-ірландськи. За традицією президент зустрічається з провідними діячами культури. Нам сказали, що досі на святкуванні не було іноземців, але позаяк приїзд українського театру став у Дубліні подією, запросили і нас. Це було своєрідним виявом поваги до нашої країни, знаком солідарності з українцями.

— Як сприймали виставу пересічні ірландці?

— Думаю, в Ірландії вистава знайшла свого глядача. Тут, на рідній сцені, ми потрапляємо в резонанс з війною, текст суголосний тому болю, що дрімав у поколіннях і з повномасштабним вторгненням став прокидатися. В Ірландії ж вистава потрапила у благодатний ґрунт на ментальному рівні. Там були зовсім інші реакції залу — дуже живі, адже все це — про них. От, скажімо, епізод: ірландець Оуен каже британцеві Йолланду: «Це перше спекотне літо за 50 років, і ти не переживеш навіть м'якої зими тут». Фраза «Це перше спекотне літо за останні 50 років» у Києві не викликає жодних реакцій, у Дубліні ж — вибух оплесків. Чому? Бо під час наших гастролей там було 27 градусів тепла, а для них це просто спека. У них нормальне літо — 14—15 градусів з дощем...

— Як вважаєте, Україна потребує окремої державної програми для популяризації культури за кордоном?

— Україна має цілком достатню кількість театрального продукту, конкурентоспроможного за кордоном. Так, нам не завадив би окремий департамент / відділ / продюсерський центр зі спеціалістами, які б розуміли, ЩО і КУДИ вивозити. Поки що все робиться або на особистих контактах (керівництво одного театру виходить на керівництво іншого), або — як у нас — стається диво — журналісти проїжджають повз театр, бачать банер, і все закручується. Це історія для невеличкої книжки...

— Розкажіть!

— До Києва приїхала телевізійна група з Ірландії — висвітлювати воєнні події. Їхня штаб-квартира була десь тут неподалік, тож маршрут пролягав повз наш театр. Побачили банер, ім'я Браяна Фріла на ньому... В голові журналіста одразу склалася формула: Фріл + Київ — треба везти це в Ірландію. Вони знайшли телефон театру у гуглі, зателефонували, приїхали, зняли сюжет, показали його на одному з ірландських каналів, його побачив Стівен Рей, про якого я вам уже розповідав, — так усе і закрутилося. Здається, це перший випадок в історії нашого театру, коли все так казково склалося.

Розмовляв Олексій РОМАШОВ.

На знімку: сцена з вистави «Переклади».

Фото надано театром.

На малюнках — увесь біль війни

Йому лише 15 літ, а він уже має персональну виставку картин у Житомирському обласному літературному музеї. Це Максим Косякевич, учень 9-Б класу Хорошівського ліцею № 1.

Не кожен у такому віці здатен влаштувати свою виставку. Потрібні талант, вміння бачити світ і підтримка друзів. У Максима все це є.

— Мистецтво — один із засобів, що допомагає людям буди щасливими, — сказав, відкриваючи виставку, провідний науковий спеціаліст обласного літературного музею Микола Весельський. — Особливо потрібно це зараз, коли триває жорстока війна. Також воно ще може пояснювати людям наш біль і втрати, щоб світ не був байдужим. Саме про це і говорить графіка Максима Косякевича.

— Графіку Максима можна порівняти з документальною кінохронікою, — сказав директор Житомирського обласного краєзнавчого музею Роман Насонов. — Приємно, що наше зовсім юне покоління реально оцінює нинішні події, вміє аналізувати їх.

— Так, — приєдналася до оцінки картин начальник управління у справах сім'ї, молоді та спорту Житомирської міської ради Ірина Ковальчук, — картини Максима Косякевича боляче ранять душу. Навіть тоді, коли війна закінчиться нашою Перемогою — ми в це віримо! — такі картини треба зберегти, щоб люди пам'ятали пережите...

Картини Максима — чорно-біла графіка. Так диктує війна: чорний — горе і втрати, білий — просвіток надії. «Різнокольорові картини будемо малювати, коли здобудемо Перемогу!» — казали глядачі.

На малюнках Максима — весь біль війни. Є там і розбиті багатоповерхівки Харкова, і зранений Маріуполь. А також Бахмут, Попасна, портрет Героя Олександра Мацієвського, котрого в полоні рашисти розстріляли за слова «Слава Україні!». Є й зображення нашої області: руїни ліцею № 25 у центрі Житомира, понівечена осколками Свято-Покровська церква в Малині...

— Ми пишаємося тим, що маємо такого сина, — сказала мати юного художника Ольга Володимирівна. — Вся наша родина якось причетна до мистецтва. Малював ще мій дідусь. Сама я люблю малювати і часто цим займаюся. Та найкращі досягнення — в Максима!

— Я сподіваюся, що це тільки перша сходинка до його успіху, — додала викладач художньої школи в Хорошеві Леся Дадикіна. — До нас він прийшов ще зовсім малим. Але про багато що мав власну думку, вмів обстоювати свої враження.

Журналістка з Хорошева Юлія Демусь допомогла Максимові організувати виставку.

— Для мене це виставка надії, — сказав викладач Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка Ігор Шурпан. — Хочеться побачити й наступні кроки цього митця.

— А для мене це поділений біль, — каже відома художниця Олена Рачкован. — Я сама родом із Маріуполя. Добре, що цілком випадково встигла вивезти звідти свої картини!..

Максим Косякевич щиро подякував друзям і однокласникам, котрі йому допомагали малювати картини: розшукували в Інтернеті найбільш виразні фотографії, підказували, як краще те зображення перенести в графіку... А девізом своєї виставки Максим обрав такі слова: «Моя мрія, як і кожного українця, — це Перемога! Я вірю і знаю, що невдовзі вона обов'язково буде!».

Людмила НАТИКАЧ.

Житомир.

На знімку: Максим Косякевич з мамою.

Фото Ігоря ШУРПАНА.

Стежку дружби прокладали художники

Тиждень закарпатські митці провели в сербському Воєводині. Посприяв пленеру підприємець Василь Гісем. Він уже тридцять років має тісні зв'язки з колегами зі Словенії, Хорватії, Сербії. Василь Михайлович домовився з воєводинськими колегами, а ті радо погодилися прийняти в себе групу закарпатських митців.

На тижневий пленер поїхали голова закарпатського осередку Національної спілки художників, народний художник України, член-кореспондент Академії мистецтв України Борис Кузьма, заслужений художник України Володимир Павлишин та заслужений архітектор України мукачівець Олександр Андялоші.

За словами Бориса Кузьми, українські митці ставили перед собою просте завдання: познайомитися з тамтешніми художниками, із владою і розробити програму дій на перспективу. Їм також було цікаво дізнатися про традиції краю, познайомитися з людьми.

— Закарпаття і Воєводину насамперед поєднує річка Тиса, — розповідає Б. Кузьма. — У нас, у Карпатах, вона бере початок, протікає через п'ять держав 966 кілометрів, а тут, у Сербії, впадає в Дунай...

— Мистецтво — це і спілкування, — продовжує художник. — Нас цікавлять фольклор, мова, ландшафти, історія... До речі, тут, у містечку Ада, Тиса широка, глибока і судноплавна. Вона інакша, ніж у нас. Це викликає у художника рефлексії. Він тут знаходить щось споріднене, а щось нове. Також зазначу, що люди цікавляться Україною, нашим життям під час війни. Живе спілкування завжди приносить добрі результати.

Під час пленеру в місті Ада — Олександр Андялоші, Володимир Павлишин, Василь Гісем і Борис Кузьма (зліва направо).

Очільник закарпатських художників хотів би в майбутньому приймати воєводинських майстрів пензля і в себе. То буде обопільно цікаво.

В Аді, в залі міського уряду, українці відкрили виставку — понад півсотні робіт названих вище трьох авторів. На картинах зображено враження художників від побаченого.

Відвідали закарпатці православну і римо-католицьку церкви, які домінують у цій місцевості. Побували також на підприємствах, на ринку, що є дуже колоритним дійством і чимось нагадує наші ярмарки.

А приймав художників тамтешній підприємець Нандор Аданко. За це йому всі троє разом із Василем Гісемом висловлюють щиру подяку.

Василь НИТКА.

Ужгород.

Фото автора.

ВІСТІ З ГРОМАД

Зустріли колегу з війни

Вараська. Вараські комунальники зустріли з війни колегу Юрія Ткачука. Демобілізований сержант 68-ї окремої єгерської бригади імені Олекси Довбуша повернувся до роботи інженером-механіком КП «Благоустрій». У березні 2022 року Юрій Ткачук добровольцем пішов захищати Україну. Виконував бойові завдання на харківському, луганському, донецькому напрямках. Нагороджений відзнакою «Хрест воїна-єгеря».

Спільними зусиллями

Малолюбашанська. На 10-річчя ЗДО «Вишиванка» в Малій Любаші відбувся благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ. До нього долучилися мешканці села. Спільними зусиллями зібрали 36,6 тисячі гривень, повідомила сільський голова Світлана Ковальчук.

За два тижні

Гощанська. Збір коштів на автомобіль для земляків із 104-ї бригади 59-го батальйону мінометної роти закрито. Лише два тижні знадобилось, аби зібрати 181 тисячу гривень на нього, провести комплексне технічне обслуговування, встановити додаткове обладнання. Авто доставлено бійцям мінометної роти, в складі якої воюють з окупантами Іван Сірук з Гощі, Валентин Машинський з Терентієва, Олександр Струк з Воскодав і Сергій Ткачук з Ілліна.

Волонтерять для ЗСУ

Костопільська. На території ліцею №1 ім. Т.Г. Шевченка Костопільської міської ради було проведено благодійний ярмарок. За організаторів та учасників — батьки, педагоги та учні ліцею. Долучились усі небайдужі жителі міста, волонтерський центр «Воля» — активний учасник багатьох таких ярмарків. Зібрані 60 125 гривень передали на потреби 117-ї бригади, в якій служать мешканці Костопільської громади.

Об'єднав «Щирий борщ»

Березнівська. Тут благодійним фондом «Рокада» за підтримки агентства ООН у справах біженців організовано фестиваль «Щирий борщ» з метою інтеграції та знайомства внутрішньо переміщених осіб, які проживають у Березнівській громаді, з кулінарними особливостями нашого регіону. Всі гості смакували найголовнішу страву української кухні — запашний червоний борщ.

Постали в граніті

Корецька. Дві меморіальні дошки — полеглим Героям Сергію Мойсеєву та Дмитру Василишину відкрили в Даничівському старостаті громади. По закінченні церемонії проводився благодійний ярмарок, зібрали для ЗСУ більше шести тисяч гривень.

Копає криниці

Соснівська. Житель села Хмелівка Андрій В'юн копає криниці, аби люди мали змогу насолодитися цілющою джерельною водою. За 30 років вручну вирив їх до 900 — у своєму селі та за межами області. Власним коштом викопав криницю при в'їзді в село Хмелівка, за що люди дуже вдячні майстру.

Клас безпеки

Рівненська. На базі Рівненського ліцею №1 Рівненської міської ради відкрито клас безпеки — другий у місті. Кожен куточок цього класу максимально інформативний та зручний для того, щоб учні могли отримувати нові безпекові знання. У перспективі — відкриття ще трьох таких класів.

Добірку підготувала наш власкор у Рівненській області Олександра ЮРКОВА.

АКТУАЛЬНО

ЦНАПи мають бути доступними для всіх

У Хмельницькій ОВА відбулося засідання комітету доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури. За словами заступника начальника ОВА Сергія Ткачука, в області працюють над створенням системи реабілітації для військовослужбовців і безбар'єрності для всіх, хто цього потребує.

Одними з найвідвідуваніших місць, де можна отримати різні послуги, залишаються ЦНАПи, тому актуальність їх безбар'єрності є важливою та першочерговою. Територіальними громадами було проведено моніторинг стосовно забезпечення доступності до 43 центрів. У десяти з них дотримано вимоги безбар'єрності на 80—100 відсотків, у 24 — цей показник сягає 50—80, проте в дев'яти — менше 50.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Споживачам допоможуть судитися із комунальниками

У багатьох сумчан виникли проблеми з підприємство Котельня Північного промислового вузла, яке надає послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води майже третині міста. За словами людей, 17 років тому вони отримали відповідні дозволи та облаштували у своєму житлі індивідуальне опалення. Весь цей час ні в кого не виникало до них жодних питань, але нинішнього року теплопостачальники раптом заявили про заборгованість у десятки тисяч гривень. Для споживачів, котрі майже всі — пенсіонери, такі суми непідйомні. До того ж через борги буде неможливо оформити субсидії.

Споживачі звернулися з цією проблемою до керівництва обласної військової адміністрації, і їм пообіцяли вплинути на комунальників. А якщо не вийде, в людей не буде іншого виходу, як піти до суду. В ОВА запевнили, що разом із міською владою стануть на бік споживачів. Зокрема, допоможуть їм підготувати позовні заяви та компенсують судові витрати.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений **Диплом** серія КВ № 21225551, виданий Київським Торговельно-Економічним Університетом від 26 червня 2002р. **на ім'я Левицької Катерини Юріївни**, вважати недійсним.

Втрачене **посвідчення учасника бойових дій**, ЮА № 040985, видане Департаментом кадрової політики МОУ від 05 травня 2015 року **на ім'я Шевченко Олександр Володимирович, вважати недійсним.**

Втрачений **додаток до диплома** за освітнім ступенем "магістр" за напрямом підготовки "Готельно-ресторанна справа" заочної форми навчання серія М18 номер 111544 (серія та номер диплому) виданий Київським національним торговельно-економічним університетом від 19 грудня 2018 року **на ім'я Пономаренко Ганни Леонідівни, вважати недійсним.**

Втрачений **диплом №47265359 серія КВ та додаток до диплома**, виданий **на ім'я Тимченко Максим Юрійович**, виданий Коледжем геологорозвідувальних технологій Київського національного університета імені Т.Шевченка, за спеціальністю "Пошук та розвідка геофізичними методами", від 30 червня 2014 року, кваліфікація технік-геофізик, **вважати не дійсним.**

Нотаріусом Другої переяславської державної нотаріальної контори, на підставі ст. 63 Закону України "Про нотаріат", **ЗАКЛИКАЮТЬСЯ** до спадщини спадкоємці ***громадянина Лисенко Миколи Васильовича, який помер 18 грудня 2022 року,*** та викликаються за адресою розташування нотаріальної контори (08400, місто Переяслав, вулиця Оболонна, 2-в, Бориспільського району, Київської області), в тому числі спадкоємець: ***Лисенко Валентин Миколайович, 1975 року народження.***

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу **Черкун В.І.**, розшукує спадкоємців по відкритим спадковим справам після:

померлого 20.11.2021 року Крамарь Володимира Петровича, 15.03.1937 р.н.,: спадкоємців: **Крамарь Тетяну Володимирівну**, 13.07.1958 р.н.; **Крамарь Наталію Володимирівну**, 29.07.1964 р.н., прошу спадкоємців, яких стосується ця інформація звернутися до мене для вирішення питання по спадкуванню майна після померлих за телефоном 097-349-44-81 або адресою: м.Запоріжжя, вул. Щаслива, буд. 9, кв. 1.

Втрачений **УБД** серія АБ № 232122 виданий в/ч 2830 **на ім'я Рябова Ігоря Анатолійовича, вважати недійсним.**

Втрачений **атестат** № 010364 виданий середньою школою № 43 від 12.06.1993р. **на ім'я Федорченко Катерина Олександрівна, вважати недійсним.**

Втрачений **диплом кваліфікований матрос** 0019/2003/07:№ 017494, Миколаївський порт.13.02.2003 **Загорєєнко Віктор Олександрович вважати недійсним.**

Втрачений **військовий квиток** серія АВ № 160755 виданий Києво-Святошинським військовим комісаріатом Київської області **на ім'я Самелюк Олени Вікторівни, вважати недійсним.**

Приватний нотаріус Криворізького районного нотаріального округу Коваленко І.М. повідомляє про відкриття спадкової справи після смерті 13.12.2022 року Міхаревича Миколи Григоровича, 04.11.1961 року народження. Спадкоємців та всіх, кого стосується ця інформація, прохання звертатися за адресою: м.Кривий Ріг, вул.Віталія Матусевича, 48/21, тел.(056)405-16-74, (067) 7834923.

У зв'язку із відкриттям спадщини до майна померлого 21 червня 2023 року Савченка Михайла Пилиповича (12 квітня 1952 року народження) просимо всіх спадкоємців в строк до 21 грудня 2023 року з'явитися в офіс приватного нотаріуса Київського міського округу Васько Альбіни Василівни за адресою: 01054, Україна, м.Київ, вул. Дмитрівська, б.58, оф. 1, т. +380444864383.

Після смерті Герман Неонілли Павлівни, 05 лютого 1938 року народження, померлої 09 березня 2023 року, відкрита спадкова справа № 32/2023 приватним нотаріусом Дніпровського міського нотаріального округу Батовою Т.С., робоче місце якої розташоване за адресою: місто Дніпро, вулиця Старокозацька, будинок 53, приміщення 3. Спадкоємців за законом та за заповітом просимо звернутись для отримання свідоцтва про право на спадщину за адресою робочого місця приватного нотаріуса Батової Т.С.

ДЕНЬ

№ 187 (8204) СУБОТА, 16 ВЕРЕСНЯ 2023

Сьогодні в Україні хмарно з проясненнями, без опадів. Температура повітря вдень 21—23 з позначкою плюс, на Закарпатті — до 26. Вночі — 10—12 градусів тепла. Вітер північно-східний, 5—10 м/с

ЦЬОГО ДНЯ, 16 ВЕРЕСНЯ

1658. Гетьман України Іван Виговський уклав із Річчю Посполитою Гадяцький договір. **1883.** Народився Микола Какурін — військовий діяч, полковник армії УНР і УГА. **1909.** Народився Іван Кейван — український графік, живописець і мистецтвознавець. **1947.** Народився Валерій Марченко — український дисидент-правозахисник, літературознавець і перекладач, жертва радянського режиму. **1967.** Помер Павло Тичина — видатний український поет, перекладач, громадський діяч. **2014.** Верховна Рада України ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та ЄС.

СПОРТ

На ЧС-2023 — найсильнішим складом

Боротьба. Оголошено склад збірної України на чемпіонат світу-2023, котрий відбудеться у Белграді (Сербія).

У складі національної команди виступлять олімпійський чемпіон Токіо Жан Беленюк, а також призери Ігор-2020 Парвіз Насібов та Ірина Коляденко.

Жіноча боротьба: Оксана Лівач (50 кг), Ліля Горішна (53 кг), Марія Винник (55 кг), Аліна Грушина (57 кг), Юлія Ткач (59 кг), Ірина Коляденко (62 кг), Оксана Кухта (65 кг), Тетяна Сова (68 кг), Манола Скобельська (72 кг), Анастасія Алпєєва (76 кг).

Вільна боротьба: Каміль Керімов (57 кг), Валентин Блясецький (61 кг), Ерік Арушанян (65 кг), Ігор Никифорук (70 кг), Тимур Гадима (74 кг), Василь Михайлов (79 кг), Владислав Прус (86 кг), Денис Сагалюк (92 кг), Муразі Мчедлідзе (97 кг), Олександр Хоцяновський (125 кг).

Греко-римська боротьба: Корюн Саградян (55 кг), Віктор Петрик (60 кг), Олександр Грушин (63 кг), Парвіз Насібов (67 кг), Артур Політаєв (72 кг), Дмитро Васецький (77 кг), Ярослав Фільчаков (82 кг), Жан Беленюк (87 кг), Сергій Омелін (97 кг), Олександр Чернецький (130 кг).

ЧС-2023 в Белграді відбудеться з 16 по 24 вересня.

Юрій Максимов очолив «Дніпро-1»

Футбол. СК «Дніпро-1» без наставника довго не перебував. Команду очолив 54-річний Юрій Максимов. Про це повідомила пресслужба дніпрян. Контракт розраховано на 2 роки.

Попереднім клубом фахівця був колектив Другої ліги «Звягель» із Житомирщини. Раніше Максимов був асистентом тренера в мінському «Динамо», тренував київські ЦСКА та «Оболонь», «Кривбас» (Кривий Ріг), донецький «Металург», «Мордовію», «Тараз», «Кешлю» та полтавську «Ворсклу», був спортивним директором «Полісся».

Під час кар'єри гравця Максимов виступав у «Кристалі», Херсон (1986, 1989, 1991), СК КЧФ, Севастополь (1988), «Таврії», Сімферополь (1989—1990), «Дніпрі» (1992—1924), «Динамо», Київ (1995—1997), німецьких «Вердері» з Бремена (1998—2001) і «Вальдгофі» (2001—2003), «Борисфені», Бориспіль (2003), «Металурзі», Запоріжжя (2004).

У складі національної збірної України (1992—2002) зіграв 27 матчів, забив 5 м'ячів.

Дніпряни 17 жовтня в матчі 7-го туру чемпіонату УПЛ на «Дніпро-Арені» приймають ковалівський «Колос».

У боротьбу включилися дебютанти

Хокей. Кременчук. «Айсберг». Кубок України. Груповий етап. Другий ігровий день.

«Київ Кепіталз» — «Харківські Берсерки». 11:2 (3:0, 2:1, 6:1).

«Тризуб» (Київ) — «Дніпро» (Херсон). 2:4 (1:1, 0:2, 1:1).

Новостворені столичні команди — «Київ Кепіталз» і «Тризуб» — провели історичні матчі, перші офіційні в біографії.

Про справжні можливості команд говорити, либонь, зарано. Тому варто зачекати початку чемпіонату країни. Ці колективи зіграють певну кількість турнірних поєдинків, тоді й побачимо їхні справжні можливості.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Андріївку звільнено!

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Учора ворог знову атакував ударними БпЛА типу «Shahed-136/131» з південно-східного напрямку (приморсько-ахтарськ). Загалом зафіксовано пуски 17 ударних БпЛА, які різними маршрутами рухалися у напрямку Хмельниччини. Усі «шахеди» знищено протиповітряною обороною, повідомляють Повітряні сили ЗСУ.

На фронті тривають запеклі бої. За добу (на ранок 15.09) ворог завдав 2 ракетні і 25 авіаційних ударів, здійснив понад 50 обстрілів з реактивних систем залпового вогню по позиціях наших військ і по цивільних об'єктах країни.

За даними Генштабу, на Бахмутському напрямку противник не полишає спроб прорвати оборону Збройних Сил України в районі Богданівки. Своєю чергою Сили оборони в результаті наступальних дій мали частковий успіх у районі Кліщіївки. Наші війська завдають ворогу значних втрат у живій силі та техніці, закріплюються на досягнутих рубежах.

На Авдіївському та Мар'їнському напрямках противник вів безуспішні наступальні дії в районах Ласточкиного та Авдіївки Донецької області. Там ворог здійснив до десяти невдалих спроб витіснити наші підрозділи із займаних позицій. Крім того, всі атаки ворога в районі Мар'їнки Донецької області обернулися для окупантів значними втратами у живій силі і техніці.

МАЛЮНОК ДНЯ

«Тріумф». Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

На Шахтарському напрямку українські воїни утримують ініціативу, тиснуть на ворога, проводять штурмові дії та відвойовують нашу землю.

На Мелітопольському напрямку Сили оборони продовжують наступальну операцію, в районі Вербового Запорізької області завдають окупаційним військам значних втрат у живій силі та техніці. На Херсонському напрямку Сили оборони продовжують вести контрбатарейну боротьбу, знищувати склади забезпечення та завдавати ураження по тилах противника.

Олександр СЕРГІЄНКО.

Електронні очі й вуха для бійців

Для новоствореного прикарпатського батальйону передали два дрони, тридцять портативних радіостанцій та кухонне обладнання. Головне завдання — підтримка обороноздатності Збройних Сил.

З обласного бюджету виділили 1,2 млн грн на забезпечення новоствореного батальйону, укомплектованого новобранцями з Прикарпаття. За ці кошти придбали 30 портативних радіостанцій Motorola, дві електричні промислові плитки, 100 метрів погонних кабелю.

Так само подбали про технічне забезпечення батальйону й працівники Служби відновлення та розвитку інфраструктури в області. Власним коштом вони придбали два безпілотники.

Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківськ.

Фото прес-служби ОВА.

Начальник облвійськадміністрації Світлана Онищук і начальник Служби відновлення та розвитку інфраструктури в області Василь Буджак.

Суд зобов'язав УПЦ знести самочинно збудовану у буферній зоні ЮНЕСКО церкву-маф

Північний апеляційний господарський суд залишив у силі рішення Господарського суду міста Києва зобов'язати УПЦ, що зберігає церковно-канонічний зв'язок з московським патріархатом, звільнити ділянку на території Національного музею історії України шляхом знесення самочинно збудованої каплиці загальною площею 133,2 кв. м (площа по зовнішніх стінах 158 кв. м).

Церква-маф, яку звели з порушенням національного законодавства у буферній зоні Софії Київської, внесеної до списку ЮНЕСКО, поряд з фундаментами Десятинної церкви, першого кам'яного храму Русі, мають знести коштом релігійної громади. А також за її кошт привести територію у попередній стан. Земельну ділянку у центрі Києва площею 2,3225 га за адресою вул. Володимирська, 2 було передано Національному музею історії України у 1998 році. Заклад отримав державний акт на право постійного користування землею, що належить до категорії земель історико-культурного призначення. Ділянка входить до меж пам'ятки археології національного значення «Місто Володимира — дитинець стародавнього Києва з фундаментами Десятинної церкви, V—IX століття, IX—XIII століття».

Як повідомляють у Північному апеляційному господарському суді, «було встановлено, що земельна ділянка, на якій відповідач (релігійна громада Десятинного храму Різдва Пресвятої Богородиці) здійснив будівництво каплиці, не надавалася йому у власність чи в користування. Крім того, у відповідача відсутні документи, які б посвідчували його право на земельну ділянку, а сама будівля споруджена без затвердженого проєкту та без отримання дозволів на будівництво, в експлуатацію у встановленому порядку не введена. За таких обставин вказаний об'єкт нерухомості, виходячи з аналізу матеріалів справи і положень ст. 376 Цивільного кодексу України, підпадає під поняття самочинного будівництва».

Будівництво каплиці, що спочатку складалася з трьох заблокованих кіосків по 20 кв. м кожний, знищило археологічний шар VIII—IX ст. Дозвіл на розміщення мафу на території музею надав у 2004 році тодішній його керівник Сергій Чайковський. У 2012-му московський патріархат отримав право власності на каплицю, але сама земельна ділянка залишалася у володінні музею. У 2021 році заклад подав позов з вимогою знести храм на його території.

«Спір у цій справі виник у зв'язку з порушенням права Національного музею історії України як єдиного законного користувача земельної ділянки протиправними діями релігійної громади Десятинного храму Різдва Пресвятої Богородиці, яка всупереч волі власника та землекористувача — Національного музею історії України — самовільно зайняла частину належної музею земельної ділянки та здійснила на ній самочинне будівництво нерухомого майна — каплиці», — підкреслюють у Північному апеляційному господарському суді. З повним текстом його постанови можна буде ознайомитися після опублікування в Єдиному державному реєстрі судових рішень за номером справи 910/9385/20.

Світлана ЧОРНА.

Над номером працювали: Сергій ЛАВРЕНЮК, Тетяна УВЄРОВА.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 90729
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;
E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama1@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**
Сайт — www.golos.com.ua